

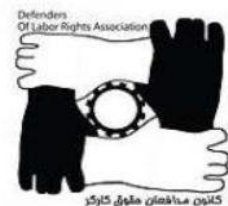
جنبش کارگری ترکیه

جشن اول ماه مه، روز جهانی کارگر - ترکیه

اتحادیه‌های کارگری در ترکیه

کاری از گروه تحقیقات و پژوهش کانون مدافعان حقوق کارگر

با این امید که انتقال این گونه تجربیات گامی باشد در جهت
ارتقای سطح جنبش کارگری ایران

www.kanoonm.com

kanoon.m.h.kargar.com

فهرست مطالب

مقدمه / ص ۲

موقعیت جغرافیایی ترکیه / ص ۷

مروری کوتاه بر تاریخ ترکیه / ص ۷

وضعیت اقتصادی ترکیه / ص ۸

نیروی کار در ترکیه / ص ۱۰

زنان یک سوم نیروی کار / ص ۱۱

نقش زنان در بازار کار و / ص ۱۱

بیکاری / ص ۱۳

توریسم جنسی و فحشا در ترکیه / ص ۱۳

کار کودکان در ترکیه / ص ۱۸

کارگران مهاجر در ترکیه / ص ۱۹

شرایط کار در ترکیه / ص ۱۹

دستمزدها در ترکیه / ص ۲۰

قانون کار در ترکیه / ص ۲۲

اتحادیه‌های کارگری ترکیه / ص ۲۵

قرارداد دسته جمعی / ص ۲۶

آشنایی با برخی اتحادیه‌های ترکیه / ص ۲۹

اقدامات مشترک اتحادیه‌های کارگری / ص ۳۳

روابط بین‌المللی اتحادیه‌های کارگری / ص ۴۰

ضمایم (لیبراستار، گزارشی از یک روز اعتصاب گریف، بیانیه کسک در

بارهی کارگران زندانی) / ص ۴۷

چند عکس از جنبش کارگری ترکیه / ص ۵۲

بخش از جنبش کارگری تاثیر داشته است. باید به این نکته اشاره کرد آلمان کشوری است که بیشترین نیروی سندیکایی را در خود جای داده ولی این نیروی سندیکایی بسیار در خود است، نیروی سندیکایی است که در عرصه بین‌المللی نیز همیشه از منافع دولتش دفاع کرده است.

اما تشکل‌های سندیکایی در ترکیه بر سر یک بزنگاه تاریخی قرار دارند، به بیانی شاید بتوان گفت طبقه‌ی کارگر انقلابی در پوشش و نقاب سندیکاگری و سندیکای حرفه‌ای و صنفی در جنبش اعتراضی فعالیت می‌کند و این امر خود را در اعتراضات اول ژوئن میدان تقسیم ترکیه نشان داد که شانزده درصد از جمعیت استانبول در اعتراض به بسته شدن پارک گزی به خیابان آمدند.

(۱)

این که آیا سندیکاهای ترکیه پذیرفته‌اند در نبود دو قدرت جهانی، دیگر نمی‌توان همانند گذشته سهم بیشتری از سرمایه داخلی داشت و این که چگونه نباید گذاشت دست‌آوردهای موجود نیز از دست برود، سوالاتی است که باید در این نوشته به آن پاسخ داده شود و خواننده از دل این مطلب دریابد که جنبش سندیکایی ترکیه همانند همکارانش در سراسر دنیا در بسیاری از لحظات تاریخی پیشروی‌های بسیاری داشته و در شرایطی عقب‌گرد کرده است. اما این جنبش هنوز در آغاز راهی است که اگر درست پیموده شود مسیرش خلاف دیگر کشورهای اروپایی است.

تفاوت جنبش کارگری ترکیه با دیگر کشورهای امریکای لاتین، آفریقا، آسیا و خاورمیانه در این است که حکومت ترکیه به خاطر ملحق شدن به اتحادیه اروپا در دو دهه گذشته سعی کرده در امور کارگری نیز خود را همانند دولت‌های اروپایی نشان دهد و نیروهای تبعیدی با رفت و آمد و داشتن نماینده حتی در پارلمان اروپا کوشش بسیار کرده‌اند تا بر حکومت ترکیه فشار اقتصادی و سیاسی بیاورند. بسیاری از این تبعیدیان نیز با رشد اقتصادی و داشتن امکانات مالی در تاسیس نهادهای اقتصادی و جذب نیروی کار و فروش کالاهای خودشان به کشورهای همسایه، از لحاظ اقتصادی فاسد و ناکارآمد شده و در همان زمان در عرصه سیاسی به زد و بند می‌پردازند.

این نکته نیز باید گفته شود که سیر تحولات اجتماعی در ترکیه با دیگر کشورهای همجوار نیز متفاوت بوده است. چرا که در ترکیه احزابی در طیف چپ وجود دارد که چشم به قدرت دارند،

جنبش کارگری ترکیه

مقدمه

کانون مدافعان در سلسله مطالب مربوط به معرفی جنبش‌های کارگری سایر کشورها که با هدف انتقال تجربه به منظور ارتقای سطح فعالیت‌های کارگری انجام می‌شود، به شکل‌گیری سندیکاها و تشکل‌های کارگری در کشورهای مختلف پرداخته است، از جمله می‌توان به عراق، فلسطین، مکزیک، نپال، فیلیپین اشاره کرد. در این مقالات بر نقش کلیدی نیروهای سیاسی در شکل‌گیری جنبش کارگری تاکید شده است. این بار جنبش کارگری ترکیه انتخاب شده است.

جنبش کارگری ترکیه ویژگی‌های خاص خود را دارد. در دهه‌ی گذشته ترکیه رشد اقتصادی بسیاری نسبت به سایر کشورهای منطقه داشته است. البته در کنار این رشد، از تبعات بحران اقتصادی نظام سرمایه‌داری نیز برکنار نبوده است. بی‌تردید پیامد اجتناب‌ناپذیر رشد اقتصاد و صنعت ترکیه در سه دهه گذشته، رشد زحمتکشان ترکیه است و بحران‌ها نیز بر فشارهایی که به این زحمتکشان وارد شده، افزوده است.

بخشی از جنبش کارگری ترکیه به جنبش سندیکایی اختصاص دارد نمی‌توان ضرورت تاریخی تشکل‌های کارگری ترکیه و امکان تحول آنها در آینده را بدون توضیح رابطه‌ی بین مبارزات سندیکایی و نقش انقلابی کارگران در تحقق سرنوشتشان روشن کرد. این جنبش بعد از دهه ۸۰ بر اساس تشکل‌های سندیکایی آلمان ساخته شده است و بازگشت بسیاری از تبعیدیان سیاسی که در کشورهای اروپایی و به خصوص آلمان (با جمعیت بیش از دو میلیون و سیصد هزار مهاجر ترک) زندگی کرده‌اند، در این

ضربه خوردن نیست بلکه بیشتر دنبال راهی برای بیشتر حمله کردن است و در این مسیر به طور دائم بهایی سنگین می‌پردازد. این نسل از مبارزان ترکیه از تمامی راه‌ها برای مبارزه استفاده می‌کنند. در عین حال که اعتصاب راه می‌اندازد در دادگاه نیز حضور دارد، کارخانه را اشغال می‌کند و... در زمانی که به دنبال جمع‌آوری کمک برای اعتصابیون است، به دنبال تامین مخارج زندگی کارگران زندانی نیز هست و اجازه نمی‌دهد گرفتن کمک‌های مالی برای این کارگران بهانه‌ای شود که از آنها سوءاستفاده شود. آنان مسائل را در عرصه فراتری می‌بینند و نگاهشان طبقاتی است.

جنبش کارگری ترکیه دائما در حال تولید و بازتولید نیروی خودش است به خصوص این نیروهای کاری که از دل مراکز آموزشی بیرون می‌آید و از لحاظ اجتماعی تحصیل کرده هستند، در تمام عرصه‌های فرهنگی، سیاسی، اجتماعی و هنری فعال هستند. به دلیل وجود این قشر فعال و پرشور، جنبش اتحادیه‌ای و سندیکایی ترکیه در رابطه با تمام سیاست‌ها و فعالیت‌هایش باید جوابگوی بدنه خودش باشد این جوابگویی دائمی به رادیکالیسم بیشتر دامن می‌زند.

روشنفکران ترکیه بر اصل جدایی دین و دولت همواره تاکید دارند ولی این نقش همیشه از جانب دولت و مردم کم‌رنگ شده است. رشد مذهب در جامعه را نباید دست کم گرفت. دلایل این رشد جدا از رشد مذهب در کل جهان نیست. مبارزات نزدیک به صد سال گذشته جنبش کارگری ترکیه همانند بسیاری از جنبش‌های کارگری منطقه خاورمیانه افت‌وخیزهای بسیاری را از سرگذرانده است. در هر دوره هزاران نفر به زندان افتاده‌اند و تبعید ناخواسته بر هزاران نفر تحمیل شده است. اما نه تبعیدیان از ریشه‌های خود جدا شدند و نه زندانیان، مبارزه را ترک کردند. جنبش کارگری ترکیه از سال ۱۹۰۸ از دل ناسیونالیسم کمال آتاتورک بوجود آمد و در بسیاری از مواقع پیشرو بوده است. (۴)

آتاتورک، همانند رضا شاه ایران، بسیار مستبد و در عین حال بازیچه قدرت‌های خارجی بود و همانند بزرگان عثمانی خواستار آن بود که قدرت‌ش از مرزهای ترکیه فراتر رود و در منطقه تک باشد. در ترکیه نیز همانند ایران مبارزات اجتماعی علیه این شرایط استبدادی شکل گرفت. تفاوت ترکیه با ایران این بود که نیروهای اجتماعی بیرون آمده از دل مبارزات ایران بسیار عدالت‌خواه و ضداستبدادی بودند ولی جامعه ترکیه در ناسیونالیسم درگیر شد و به دلیل همین ناسیونالیسم است که در

یا جریانات کارگری و سازمان‌هایی که معتقد به مشی مسلحانه هستند و بیشتر بر مساله ملی تاکید دارند تا مساله طبقاتی و ... نسل جوان جنبش کارگری ترکیه امروز در تاکتیک مبارزاتی بیشتر خود را با جریانات آنارشیستی یونان، پرتغال و اسپانیا نزدیک می‌بینند. نشست‌های فروم‌های اجتماعی در یک دهه گذشته خود گویای این واقعیت است. ترکیه اکنون ۲۰۰ دانشگاه و بیش از ۴ میلیون دانشجو دارد؛ ۲،۵ میلیون دانش‌آموخته‌ی جدید نیز از ۲۰۰۸ به جمعیت اضافه شده است. سبک زندگی این نیروی کار تحصیل کرده که در محیط‌های مدرن کار می‌کنند، شبیه هم‌قطاران جهانی‌شان است و از این سخت بیزارند که به فضای شخصی و اجتماعی‌شان دست‌درازی شود. (۲)

این نسل جدید که بخشی از آنها در بدنه‌ی سندیکاهای موجود قرار دارند، سعی می‌کنند خواسته‌های خود را به رهبری سندیکاها و تشکل‌های اتحادیه‌ای تحمیل کنند. اگر سندیکاها با نهادهایی مانند لیبراستارت همراه می‌شوند تا در ترکیه برای جنبش کارگری منطقه نشست بگذارند، در همان سالن برنامه به افشاگری می‌پردازد و آن عمل را به ضد خودش تبدیل می‌کند. اریک لی این بدنه‌ی رادیکال را "ضد یهود" نام می‌نهد. (۳)

جنبش کارگری ترکیه در این دوره اگر بتواند از مساله ناسیونالیسم و مذهب که در سیاست نقش اساسی دارند، عبور کند، به طبع می‌تواند در عرصه مبارزه با فاشیسم موجود در داخل کشور و منطقه نقش اساسی بازی کند. فاشیسم در بنیاد جامعه ترکیه تنیده شده است و هر لحظه بخواهد و ضروری باشد می‌تواند در عرصه وسیع‌تری به میدان بیاید و همان گونه جنبش کارگری ترکیه را سرکوب کند که در سال ۱۹۳۹ فرانکو در اسپانیا انجام داد. این نسل آگاهانه این امر را می‌داند و مواظب است که تمامی نیروی خود را بر روی یک حزب یا نهاد سیاسی نگذارد و به محض این که یک سندیکا یا حزب ممنوع می‌شود این افراد از قبل نهاد جدیدی را برای فعالیت بعدی خود آماده دارند.

تفاوت جنبش کارگری ترکیه با دیگر کشورها در این است که به محض ضربه خوردن در خود فرو نمی‌رود تا علت ضربه را پیدا کند و سال‌ها طول بکشد تا از دل این شکست دوباره سر بر آورد. آنها شکست را بخشی از مبارزه می‌دانند و دنبال مقصر نمی‌گردند. جنبش کارگری ترکیه سه کودتا را تجربه کرده است و امروز ارتش این کشور، همانند ایران، بر تمامی شئون جامعه نقش دارد و جنبش اجتماعی دائم به دنبال راهی برای کمتر

دموکراتیک (DBP) تغییر نام داده، به عنوان بخش شمال کردستان این حزب ایفای نقش می‌کند

سایر اقشار جامعه نیز تشکل‌های خود را دارند مثل اتحادیه پزشکان ترکیه و معلمان و... اتحادیه معلمان از سال ۱۹۹۵ تاسیس شده و دارای دویست هزار عضو است. در سال ۲۰۰۸ شش سندیکای معلمان وجود داشت که عبارتند از: (۸)

سندیکای آموزش ترک، سندیکای آموزش، سندیکا یک آموزش، کار آموزش، سندیکای آموزش آنادولو، سندیکای مستقل آموزشکده وابسته به بین‌الملل آموزش است. (۹)

یکی از مشخصه‌های بارز جنبش کارگری ترکیه این است که اقدامات مشترکی توسط طیف‌های متفاوت اتحادیه‌ها انجام می‌شود. این اقدامات مشترک مثل برگزاری جشن اول ماه مه، اعتراضات مشترک و... تأثیرات متعددی بر وضعیت کلی نیروی کار ترکیه دارد که جای بررسی دارد و می‌تواند برای جنبش‌های کارگری در سایر کشورها مفید باشد. همه ساله کمیته اول ماه می در ترکیه با همکاری اتحادیه‌های کارگری و جریانات چپ برگزار می‌شود. (۱۰)

یکی دیگر از خصیصه‌های جنبش کارگری ارتباط آن با جنبش انقلابی ترکیه است که موقعیت ویژه‌ای به آن می‌دهد. نمی‌توان از جنبش کارگری صحبت کرد و نقش نیروهای چریکی و سوسیالیستی را نادیده گرفت. اولین جنبش مسلحانه به سال ۱۹۲۰ جنبش استقلال طلبانه کردستان برمی‌گردد. (۱۱) در ادامه استقلال خواهی تا ۱۹۷۴ که جریان کردستان انقلابی به رهبری «حقی قرار» می‌رسد که در نزدیکی مرز سوریه ترور شد. (۱۲)

حزب کارگران کردستان در ۱۵ اوت ۱۹۸۴، همانند سیاهکل، با حمله به پاسگاه پلیس شمدینالی شکل گرفت. (۱۳) اعتصاب غذای ۷۵ روزه فعالان زندانی در زندان استانبول که منجر به شهادت چهار زندانی شد، جوانه‌هایی از این عملیات مسلحانه بود. (۱۴) پس از مدتی شمار تلفات نیروهای حکومت چنان بالا گرفت که کنعان آوزن، رهبر کودتای ۱۹۸۰ شخصاً به کردستان رفت. در این سفر سه افسر هیأت همراه وی مورد حمله گریلاهای پ.ک.ک قرار گرفتند و کشته شدند. در پایان دهه ۱۹۸۰ دولت ترکیه همزمان با کشتار و سرکوب فعالان سیاسی کرد، به پاکسازی قومی در روستاهای کردستان دست زد. بنا بر ارزیابی‌ها، تا سال ۱۹۹۹ بین ۳ تا ۴ میلیون کُرد از اقامتگاه خود رانده شدند که این موضوع سبب اقبال هرچه بیشتر دهقانان ناراضی کرد به حزب کارگران کردستان شد. دولت ترکیه با ربودن اوجلان در ۱۶

یک قرن گذشته همیشه با نیروی استقلال طلبانه کردها نتوانسته کنار بیاید. زیرا جنبش حق طلبانه مردم کرد تنها با مقاومت و همراهی متقابل نیروهای ترک مبارز می‌توانست در برابر حکومتی بایستد که اکثریت قریب به اتفاق روشنفکران ترکیه آن را نظامی فاشیستی تلقی می‌کنند. (۵) پس طبیعی است که در جنبش کارگری ترکیه نیز ناسیونالیسم و مذهب تأثیر گذار باشد.

جنبش کارگری ترکیه هیچگاه تا به امروز نتوانسته خود را از زیر چکمه‌های نظامیان خلاص کند. سه کودتای ۱۹۶۰، ۱۹۷۱ و ۱۹۸۰ بیشترین ضربه را به جنبش کارگری و عدالت خواه زد. بعد از کودتای ۱۹۸۰ حدود ۵۰ نفر از فعالان کمونیست اعدام و بیش از سی هزار نفر دستگیر شدند که ۲۵ هزار نفرشان بدون داشتن هیچ حکمی تا یک سال در زندان بودند. تا سال ۱۹۸۲ ده هزار نفر دیگر دستگیر شدند و ششصد نفر به جرم فعالیت تروریستی محکوم به زندان شدند. بعد از سال ۱۹۸۳ قانون بوجود آمدن احزاب تصویب شد. تمامی احزاب با اجازه ارتش حق داشتند فعالیت کنند. سه حزبی که در این دوران تاسیس شدند عبارت بودند از حزب مادر وطن، حزب عوام و حزب دمکراسی ملی. (۶)

پس از آن طیف وسیعی از اتحادیه‌ها و کنفدراسیون‌های متفاوت در ترکیه فعال شدند، مانند کنفدراسیون اتحادیه‌های کارگری ترکیه، ترک - ایش (Türk-İş)، هاک - ایش (Hak-İş)، کنفدراسیون اتحادیه‌های پیشرو ترکیه، دیسک (DISK)، کنفدراسیون اتحادیه‌های کارگری بخش عمومی، کسک (kesk) و ... (۷)

به جز اتحادیه‌های کارگری سایر احزاب و گروه‌ها از جمله حزب جمهوری خلق (CHP) (نیروهای ناسیونالیست موسوم به کمالیست‌ها) که اصلی‌ترین نیروی اپوزسیون حامی سرمایه‌داران است و حتی فاشیست‌ها (MHP) حزب کارگران ناسیونالیست، حزب حرکت ملی که گرایش ناسیونالیسم افراطی ترکی دارد، تلاش کردند این جنبش را در جهت اهداف خود هدایت کنند. از سایر گروه‌ها می‌توان کنگره دموکراتیک خلق را نام برد که شامل احزاب کرد و گروه‌های چپ (HDK) وهالک اولری (Halk Evleri) (خانه‌های خلق) است. کنگره دموکراتیک خلق‌ها که مشی آپویستی و مواضعی مشابه با حزب کارگران کردستان (پ.ک.ک) دارد، از سال ۲۰۱۳ به حزب دموکراتیک خلق‌ها (HDP) تغییر سازمان داده و هم اکنون در بخش‌های مختلف ترکیه فعالیت می‌کند. حزب صلح و دموکراسی (BDP) نیز که به حزب مناطق

پخش خبر ثروت زیاد و حقوق بالای بعضی از مدیران بعضی از سندیکا نیز در این دوره به شهرت سندیکاها صدمه زد. از جمله می‌توان به کنفدراسیون (HABER-IS و TURK-IS) اشاره کرد. هجمه‌های رسانه‌های سرمایه‌داری، با هدف ایجاد جو بی‌اعتمادی و بدبینی به تشکلهای کارگری نیز از این مساله به خوبی استفاده کردند.

رابطه‌ی اتحادیه‌های کارگری ترکیه و اتحادیه‌های کارگری کشورهای اروپایی یکی دیگر از خصوصیات جنبش کارگری ترکیه است. پیوستن ترکیه به اتحادیه اروپا شرایط ویژه‌ای را برای ترکیه ایجاد کرد که این روند بر جنبش کارگری تاثیر داشته است.

اتحادیه اروپا - ترکیه (JCC) از جلسه هجدهم در لاهه در سال ۲۰۰۴ وضعیت حقوق اتحادیه‌های کارگری ترکیه را در دستور کار و بررسی خود قرار داده و از آن زمان بارها مورد بحث بوده است. این مساله نقطه عطفی در کار اتحادیه اروپا در زمینه تجزیه و تحلیل وضعیت حقوق اتحادیه‌های کارگری است. همچنین گزارشی در نشست بیست و دوم (JCC) که در سال ۲۰۰۷ در بروکسل برگزار شد و دو گزارش دیگر نیز در سال ۲۰۰۸ در این زمینه ارائه شد.

همان گونه که در بالا گفته شد اتحاد عمل و فعالیت‌های مشترک اتحادیه‌ها، به رغم اختلاف نظرهایی که با هم دارند، تجربه‌ی ارزشمندی از جنبش کارگری ترکیه است که می‌تواند برای کارگران ایران آموزنده باشد. این که چگونه این اتحاد عمل‌ها شکل می‌گیرد و چگونه اتحادیه‌ها و تشکلهای کارگری عضو کنفدراسیون‌ها می‌توانند با هم روی یک حرکت مشترک به توافق برسند، از اعتصابی حمایت کنند و ...

در کنار این اتحاد عمل‌ها، تضاد و کشمکش بین اتحادیه‌های زرد و سازشکار با اتحادیه‌های رادیکال و تشکلهای انقلابی وجود دارد. این چالش همیشگی که سبب ارتقای جنبش کارگری ترکیه می‌شود، در زمینه‌های مختلف بروز می‌کند از جمله این که برخی از اتحادیه‌های کارگری ترکیه مانند ترک-ایش خواهان همکاری با اتحادیه‌های اروپا بودند و بیانیه‌ی مشترکی را با سازمان ترقی اقتصادی امضا کرد که خواستار افزایش همکاری با اتحادیه اروپا بود. در حالی که برخی اتحادیه‌های مترقی با این مساله موافق نیستند ...

این که کارگران آگاه و فعال در ترکیه از این موقعیت ویژه چه استفاده‌ای برده و چگونه از این فضای ایجاد شده، برای

فوریه ۱۹۹۸ سیاست‌های خود را در رابطه با جنبش کرد تغییر داده است. (۱۵) این بخش از جنبش کارگری بیشتر رنگ و بوی ناسیونالیسم گرفته است. این درحالی است که پ.ک.ک. بخش‌های دیگر جنبش چپ ترکیه (به طور مشخص حزب کارگر جریان دوغوپرینچک) را به ناسیونالیست بودن متهم می‌کند و خود را ناسیونالیست نمی‌داند. البته جنبش استقلال طلبانه کردستان ترکیه تفاوت بسیاری با جنبش‌های دیگر کشورها و به خصوص عراق دارد که به رغم اهمیت، بررسی آن در این نوشته امکان پذیر نیست.

در سال ۲۰۰۱ بحران اقتصادی بزرگی ترکیه را در نوردید. دولت ترکیه مانند سایر کشورهای مشابه با پذیرفتن برنامه‌های صندوق بین‌المللی پول و بانک جهانی سعی کرد از بحران خارج شود. یکی از تبعات این سیاست‌ها طرح افزایش شدید ارزش واحد پول ترکیه لیره بود که سبب کاهش تولید در صنایع و کشاورزی و کاهش دستمزدهای کارگری و تضعیف سندیکاها و افزایش بیکاری و مهاجرت به شهرها شد. (۱۶) مانند سایر کشورها، بحران اقتصادی شرایط زندگی و کار برای کارگران ترکیه را روز به روز سخت‌تر کرد. طرح‌های تعدیل ساختاری، خصوصی‌سازی و نبود امنیت شغلی سبب شده است جوانانی که از تبعات این طرح‌ها زندگی‌شان تاثیر گرفته، کمتر در فعالیت‌های صنفی و اتحادیه‌ای مشارکت داشته باشند.

با چنین تغییرات عمیقی در ساختار اقتصادی اجتماعی ترکیه، ضروری است اتحادیه‌ها و سندیکاها و تشکلهای کارگری ترکیه دیدگاه، شیوه‌ی کار و ساختارشان را تغییر دهند.

در این میانه، ضعف‌های جنبش اتحادیه‌ای و سندیکایی کارگری نیز خود را نمایان می‌کند. در این سال‌ها پس از به قدرت رسیدن حزب عدالت، سندیکاهای دولتی یا آنان که به دولت نزدیک بودند با حمایت‌های دولت رشد کردند. مثلا در سال ۲۰۰۹ سندیکای کارمندان به بزرگترین کنفدراسیون ترکیه تبدیل شد.

یکی دیگر از عوامل تضعیف تشکلهای کارگری وجود فساد و رشوه در میان بعضی رهبران برخی از این اتحادیه‌های کارگری بود که به بی‌اعتمادی کارگران به این تشکلهای دامن می‌زد. این نوع سندیکاها به جای تکیه بر بدنه‌ی کارگری سعی دارند مشکلات محیط کار را از طریق مذاکره با حکومت و صاحبان قدرت حل کنند. آنان بیشتر به شیوه‌ی ان جی اوها عمل کرده و اقداماتی از جمله ساختن مدرسه و ... انجام می‌دهند. (۱۷)

در این منبع تعداد دانشگاه‌های ترکیه در سال ۲۰۰۶، هفتاد دانشگاه عنوان شده است. مرادیان، محسن، برآورد استراتژیک ترکیه (سرزمینی، دفاعی، اقتصادی، اجتماعی)، تهران: مؤسسه فرهنگی مطالعات و تحقیقات بین‌المللی ابرار معاصر تهران، چاپ دوم: ۱۳۸۹، صفحه ۶۰۸

۳- <http://www.imfmetal.org/index.cfm?c=28138&l=2>

برای آشنایی با لیبرال‌ستار و کنفرانس ترکیه مراجعه شود به ضمیمه یک در انتهای کتاب <http://www.ericlee.info/blog/?cat=13&paged=4>

۴- <http://ejts.revues.org/4321>
Smith, Anthony D. (1998). *Nationalism and Modernism: A Critical Survey of Recent Theories of Nations and Nationalism*. London: Routledge. ISBN 0-415-06341-8.

۵- <http://www.ardarutun.org/?p=4140&lang=en>

۶- the Motherland Party (Anavatan Partisi--ANAP) Turgut Özal

the Populist Party (Halkçı Partisi--HP),

the Nationalist Democracy Party (Milliyetçi Demokrasi Partisi--MDP),

۷- <http://www.turkis.org.tr/>

۸- http://www.hakis.org.tr/index.php?option=com_contact&view=contact&id=1&Itemid=2

۹- http://en.wikipedia.org/wiki/Confederation_of_Revolutionary_Trade_Unions_of_Turkey

۱۰- http://en.wikipedia.org/wiki/Confederation_of_Public_Workers'_Unions

۱۱- [http://en.wikipedia.org/wiki/Education_and_Science_Workers'_Union_\(Turkey\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Education_and_Science_Workers'_Union_(Turkey))

۱۲- http://www.ei-ie.org/en/websections/content_detail/6418

۱۳- <http://www.kpdailynews.com/index.php/cat/35/news/545>

۱۴- http://en.wikipedia.org/wiki/Ko%C3%A7giri_Rebellion

۱۵- [Haki Karer](http://www.haki-karar.com/), a leader of the "Revolutionaries of Kurdistan" group is assassinated in [Gaziantep](http://www.gaziantep.com/)

۱۶- http://en.wikipedia.org/wiki/Timeline_of_the_Turkey%E2%80%93Kurdistan_conflict

۱۴- در سال ۱۹۷۰ تفکرات و اندیشه‌های عبدالله اوجلان معروف به آپو (به معنی عمو) شکل می‌گیرد. آپو در دانشگاه‌های ترکیه به عنوان دانشجوی علوم سیاسی به بحث و بررسی درباره اوضاع کردستان ترکیه می‌پردازد و با تلاش و رهبری وی گروه دانشجویی و شاخه جوانان انقلابی احزاب در ترکیه شکل می‌گیرد و نفرت آن گروه را اکثراً کرد زبان و بعضاً ترک زبان و روشنفکران و دانشگاهیان تشکیل می‌داد که «حقی قرارا» و «عبدالله اوجلان» هسته اصلی و مرکزی آن گروه بودند. این افراد جلسه‌ای در آنکارا تشکیل می‌دادند که به تجمع و گردهمایی «دیکمان» مشهور شد و به دو توافق دست یافت: ۱- بازگشت به میهن و ۲- شروع مبارزه ایدئولوژیکی و تنظیم و سازماندهی پس از بازگشت به کردستان.

گفتنی است که پس از مدتی با همت فارغ‌التحصیلان دانشکده علوم سیاسی و به رهبری اوجلان گروهی با نام «انجمن تحصیل‌کردگان دموکرات وطن پرست آنکارا» اعلام موجودیت می‌کنند و در سال ۱۹۷۴ این گروه نام خود را بر اساس ایدئولوژی که انتخاب کرده بودند به «apousk» آپوجولر یعنی طرفداران آپو تغییر دادند.

در سال ۱۹۷۵ این گروه به طور مخفی با تبلیغات سیاسی مردم را علیه دولت تحریک می‌کردند و در سال ۱۹۷۷ تحت عنوان «مسیر انقلاب کردستان» منشوری را منتشر کردند که در همین سال دولت با خطرناک اعلام نمودن این گروه به وسیله سازمان استخبارات و اطلاعات ترکیه (MIT) سازمان ستاره سرخ را برای مقابله با این گروه سرکوب هرگونه آشوبی تشکیل دادند که این سازمان با نفوذ در داخل اعضا گروه رهبر و اداره‌کننده گروه یعنی حقی قرار را به قتل رساندند که پس از او هدایت آن به اوجلان واگذار شد. در ۲۷ نوامبر ۱۹۸۷ در روستای فیس کنگره‌ای تشکیل و حزب کارگران کردستان P.K.K رسماً بنیانگذاری شد.

۱۵- سیاست و تدابیر دولت ترکیه برای مقابله با پ.ک.ک عبارت است از: ۱- مقابله با مبارزه نظامی پ.ک.ک و سرکوب جدی آنها در برخی مراحل

انتخابی، نادر، دین، دولت و تجدد در ترکیه، تهران: هرمس، چاپ یکم: ۱۳۹۲، ص ۴۹۲

همبستگی و انسجام جنبش کارگری و پیوند آن با جنبش انقلابی و رادیکال در ترکیه استفاده کرده‌اند، می‌تواند برای کارگران ایران مفید باشد. نمونه‌ی بارز آن را در جریان اعتراضات برای کمک‌رسانی به کوبانی شاهد بودیم. اعتراضاتی که به زد و خورد با پلیس و کشته شدن بیش از ۴۰ نفر منجر شد و در انتها دولت ترکیه عقب‌نشینی کرده و به نیروهای مردم اجازه داد تا به کمک مردم کوبانی بروند. هر چند بیشتر کمک‌ها را حزب دموکراتیک خلق‌ها سازماندهی کرد، اما اتحادیه‌های کارگری نیز نقش پررنگی در این اعتراضات داشتند. از جمله می‌توان به اطلاعیه کسک اشاره کرد.

کنفدراسیون کارگران کسک و اتحادیه‌های وابسته به آن در سراسر کشور طی بیانیه‌ای خواستار اتحاد عمل علیه داعش و اعتراض در محل‌های کار و دفتر کسک در روزهای هشتم و نهم اکتبر شد. در این بیانیه آمده است که "کارگران، به سیاست جنگ یک طرفه در کوبانی نه می‌گویند و در مقابل قتل عام بشریت مترقی نمی‌توانند سکوت کنند."

در ادامه بیانیه به نقش حزب عدالت و توسعه که مجوز جنگ را داده اشاره شده و چنین آمده است: "سیاست‌های جنگی هیچ نفعی برای بشریت، مردم و زحمتکشان ترکیه ندارند" و با مطرح کردن شعار "یا سوسیالیسم یا بربریت"، مقاومت قابل ستایش زنان کوبانی را در دفاع از آینده و خاک خود موردتایید قرار داده و اشاره کرده که کارگران در برابر سیاست‌های جنگی ساکت نمی‌مانند:

"جنگ کوبانی، جنگ مرگ و زندگی است و نمی‌توان در برابر کشتار بشریت سکوت کرد." در ادامه به خطر جنگ داخلی در ترکیه نیز اشاره شده است. بیانیه با این جمله تمام می‌شود: "فقط افراد در جنگ نمی‌میرند، بلکه انسانیت نیز می‌میرد. با حفظ آرامش، انسانیت خالص خود را نشان دهیم. حزب عدالت و توسعه، هم در داخل و هم در خارج ما را در جنگ می‌کشد، در همه استان‌ها شعار "جنگ را متوقف کنید" را با هم سر دهیم و با استفاده از قدرت‌مان در تولید، در تمام مناطق، قول دهیم صدای رسای نیروهای دموکراتیک و مترقی شویم." (۱۹)

منابع و زیرنویس‌ها

۱- (<http://www.radiozaman.com/197382>)

۲- Çağlar Keyder, 'Law of the Father', LRB Blog, 19 June

2013

موقعیت جغرافیایی ترکیه

ترکیه از نظر جغرافیای سیاسی جایگاه ویژه‌ای دارد. بخشی از این کشور در آسیا (۹۷درصد) و بقیه در اروپا واقع شده است و می‌توان گفت پلی است میان خاورمیانه و اروپا. همسایگی با ایران، عراق و سوریه و همچنین ارمنستان موقعیت ترکیه را ویژه می‌کند. از لحاظ وسعت چهل و سومین کشور جهان است. (۱)

بر اساس آمارهای رسمی، ۸۰ درصد جمعیت ترک‌ها، ۱۷ درصد کردها و بقیه نیز یونانی‌ها، گرجی‌ها، ارمنی‌ها و عرب‌ها هستند. حدود ۷۰درصد مسلمانان ترکیه سنی - حنفی و نزدیک به ۲۵-۳۰درصد جمعیت ترکیه علوی‌اند. اقلیت‌های مسیحی آسوری و ارمنی و شیعه هم وجود دارند. (۲)

ترکیه از ۱۹۵۲ میلادی، عضو پیمان نظامی ناتو شد. براساس اطلاعات منتشر شده توسط سازمان سیا و کتاب خانه کنگره آمریکا ترکیه از نظر توان نظامی در رده ششم قدرت‌های نظامی جهان قرار دارد. ترکیه همچنین از ۱۹۹۲ به دنبال پیمان ماستریخت به عضویت «اتحادیه نظامی اروپا» (بازوی نظامی جامعه مشترک اروپا) نیز درآمده است.

مروری کوتاه بر تاریخ ترکیه

کشور ترکیه در سال ۱۹۲۳ پس از فروپاشی امپراتوری عثمانی تاسیس شد. کمال آتاتورک بنیان‌گذار ترکیه بود. پس از آن که در سال ۱۹۹۷ حزب اسلام‌گرای رفاه در ترکیه منحل و نجم‌الدین اربکان از نخست‌وزیری ترکیه کنار گذاشته شد و از فعالیت‌های سیاسی منع گردید، تعدادی از نیروهای جوان تحت رهبری وی، شاخه دیگری از یک حزب اسلام‌گرا به نام «حزب عدالت و توسعه» را ایجاد کردند. این حزب در انتخابات پارلمانی سال ۲۰۰۱ توانست، ۳۶درصد از کرسی‌های پارلمان را از آن خود کند و رجب طیب اردوغان به سمت نخست‌وزیری رسید. وی از حمایت و پشتیبانی همه جانبه آمریکا و اتحادیه اروپا برخوردار است. او از سویی سیاست‌های اتحادیه اروپا را پی می‌گیرد و از سوی دیگر به اسلامی کردن جامعه نیز اقدام می‌کند. با تصویب پارلمان، قانون منع حجاب در دانشگاه لغو شد، نوشیدن مشروبات الکلی در رستوران‌های این حزب ممنوع شد و...

۲- تشکیل نیروی مخصوص برای مبارزه با تروریسم در آنکارا (اوزل حرکات) ۳- تشکیل نیروهای محلی و گماردن نیروهای حفاظتی در منطقه بخصوص مناطق روستایی (کوی قوروجولاری) ۴- تجهیز روستائیان به خطوط مخابراتی جهت کنترل ورود و خروج تروریست‌های پ.ک.ک. ۵- تلاش دولت برای تجدید پروتکل‌های امنیتی با کشورهای همسایه اعلام حالت فوق العاده در استان‌های جنوب و جنوب شرق ترکیه برای ایجاد ثبات فکری ۶- طرح اسکان ترک‌ها در مناطق کردنشین کوچ دادن و تخلیه روستاهای مرزی آلوده ۷- اقدام به وعده‌های اصلاح مسائل اقتصادی، اجتماعی و... ۸- تقویت و تجهیز پاسگاهها در مرز ایران و عراق به انواع سیستم‌های کامپیوتری و پیشرفته ۹- ایجاد روابط سیاسی با حزب دموکرات کردستان عراق (طالبانی‌ها و بارزانی‌ها) به منظور حمله به اهداف پ.ک.ک. در مرز عراق ۱۰- همکاری سازمان امنیتی ترکیه (میت) با سازمان‌های جاسوسی آمریکا (سیا) و اسرائیل (موساد) ۱۱- نفوذ نیروهای اطلاعاتی و امنیتی به گروه‌های اسلامی خصوصا حزب الله. تغییر قیافه دادن برای مبارزه با پ.ک.ک. ۱۲- اجرای طرح عفو عمومی جهت بازگشت و تسلیم عناصر ضعیف ۱۳- استفاده «میت» از پناهندگان عراقی جهت ضربه زدن به عناصر پ.ک.ک. ۱۴- استفاده از عشایر و مسلح نمودن آنها در مقابله با پ.ک.ک. ۱۵- اجرای طرح‌های سیاسی و فرهنگی در منطقه کردنشین از جمله: الف) اعطای آزادی به بعضی از گروه‌های چپی که فعالیت نظامی مسلحانه ندارند. ب) دایر نمودن برخی از مدارس در محدوده‌های مناطق کردنشین به زبان کردی و محلی صدور مجوز مدرسه خصوصی به زبان کردی فقط برای مدارس خصوصی بوده است. تاکنون تنها یک مدرسه در دیاربکر (آمد) به نام مدرسه شهید فرزند کمانگر در سال ۲۰۱۴ تأسیس شده است ج) اجرای برنامه‌های کردی از رادیو و تلویزیون کشور د) آزادی گویش و پوشیدن لباس کردی

لازم به ذکر است بارزانی‌ها رهبران حزب دموکرات هستند. طالبانی‌ها (جلال، پسرش قباد، دخترش آلا و همسرش هیرو ابراهیم) رهبران اتحادیه میهنی کردستان عراق هستند که معمولاً از پ.ک.ک. به صورت تاکتیکی حمایت کرده اند.

۱۶-۱۷- مروری بر جنبش‌های سیاسی اجتماعی در ترکیه، سولماز بهرنگ، روناهی شورش‌گر، پروسه

۱۸- شرایط طبقه‌ی کارگر ترکیه و تشکل‌های آن تحت حاکمیت حزب عدالت و توسعه سولماز بهرنگ می‌۲۰۱۲. به نقل از تاریخ طبقه‌ی کارگر ترکیه، نوشته بیلدیریم کوچ استاد اقتصاد دانشگاه صنعتی خاور میانه

۱۹- http://tr.sputniknews.com/rsfmradio.com/2014_10_08/kesk-kobaniicini-eylem-cagrisi

اما چندی بعد نوشت که سه برابر شدن درآمد سرانه در ترکیه به درآمد اسمی مربوط می‌شود و میزان افزایش حقیقی درآمد در ترکیه طی یک دهه اخیر تنها ۴۳ درصد بوده است. یک اقتصاددان ترک معتقد است که رشد حقیقی تولید ناخالص داخلی و درآمد سرانه در ترکیه طی سال‌های ۲۰۰۲ تا ۲۰۱۲ به ترتیب ۶۴ و ۴۳ درصد بوده و می‌نویسد: " این میزان رشد معادل رشد سالانه ۳۶ درصد است، معادل دوره رشد سریع اقتصاد ترکیه طی سال‌های ۱۹۶۰ تا ۱۹۷۸ که پس از آن نیز چنین رشدی تجربه نشده است. (۴)

مطابق با آمار منتشر شده توسط اتحادیه کارگران انقلابی (دیسک) نرخ تورم در سال ۲۰۱۲ به ۶ درصد رسیده و کل سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی ۱۲ میلیارد دلار در سال ۲۰۱۲ است. ۳۳ هزار شرکت خارجی در ترکیه فعالند. شرکت‌هایی نظیر کواکولا، جنرال الکتریک، پراکتر، گمبل و فیلیپ موریس و... به علاوه موسسات مالی بین‌المللی نظیر بانک جهانی و ...

تاسیس مناطق آزاد تجاری، دادن سوپسید به سرمایه‌گذاران، وضع قوانین ساده برای سرمایه‌گذاری و تاسیس شرکت (مدت زمان ثبت یک شرکت اکنون ۲۴ ساعت است در حالی که قبلاً ۵۳ روز طول می‌کشید و برای آن تنها سه مجوز لازم است، در حالی که قبلاً به ۱۹ مجوز نیاز بود) و کاهش نرخ مالیات‌ها (نرخ مالیات در سال ۲۰۰۶ از ۳۰ درصد به ۱۸ درصد کاسته شده است) این مسیر را برای سرمایه‌گذاران بین‌المللی و داخلی تسهیل کرد. خارج بودن مناطق آزاد از قوانین حمایتی برای کارگران و دستمزدهای اندک شرایط را کاملاً برای سرمایه‌گذاری‌های خارجی مهیا کرد. سیستم بانکی در ترکیه نیز در این راستا تغییراتی کرد و اکنون بر اساس اصول بازار آزاد مالی فعالیت می‌کند تا بتواند انتقال (بین‌المللی) آزاد سرمایه را ممکن سازند و سود سرمایه‌گذاری و سود سهام را تضمین کنند. نرخ‌های بهره توسط بازار تعیین می‌شود و بانک مرکزی در این امر دخالت نمی‌کند. در حال حاضر نرخ بهره واقعی در ترکیه در مقام دوم جهان قرار دارد. به عبارتی بیشترین بهره در جهان پس از نیوزلند در ترکیه پرداخت می‌شود. (۵)

در راستای پیوستن به اتحادیه‌ی اروپا سند راهبرد صنعتی ترکیه در سال‌های ۲۰۱۱ تا ۲۰۱۴ منتشر شد که این سند خط مشی و چشم‌انداز صنعتی ترکیه را نشان می‌دهد. در این سند آمده ترکیه در سال ۲۰۲۳ باید به یکی از ده اقتصاد برتر جهان با تولید

این اقدامات سبب شد که اعتراضات اجتماعی وسیعی در کشور شکل بگیرد. به خصوص علیه محدودیت‌هایی که برای زنان در این سال‌ها تحت لوای قوانین مذهبی شکل گرفت.

حزب جمهوری‌خواه ترکیه برای دوره‌ای طولانی پس از جنگ اول جهانی، دولت تک حزبی را نمایندگی می‌کرد. در ترکیه اولین انتخابات آزاد به مفهوم رایج آن، پس از جنگ دوم جهانی و در سال ۱۹۵۰ برگزار شد و به دوران سی ساله حکومت تک حزبی خاتمه داد. با این حال، ارتش ترکیه با کودتاها پی در پی در طول دهه شصت، تا اواسط دهه نود میلادی، نقش اصلی را در صحنه سیاست ترکیه و بر اساس آموزه‌های آتاتورک ایفا کرده است.

وضعیت اقتصادی ترکیه

ترکیه به دلیل موقعیت ویژه جغرافیایی، شاهراه اقتصاد منطقه است و نسبت به کشورهای همسایه رشد بی‌سابقه‌ای را در سه دهه‌ی اخیر طی کرد؛ هر چند از تبعات بحران اقتصادی جهانی نیز بی‌بهره نماند. هم چنین به برکت وجود تحریم‌های ایران در سه دهه‌ی اخیر ترکیه پل ترانزیت قاچاق کالا و پول‌شویی به ایران بوده و از این طریق میلیاردها دلار عایدی داشته که نصیب سرمایه‌داران آن کشور شده است. در سال ۲۰۱۰ میلادی، درآمد ناخالص ملی ترکیه با ۱۷۱/۱ میلیارد دلار افزایش از ۹۴۷ میلیارد و ۸۳۶/۵ میلیون دلار به یک تریلیون و ۱۱۸ میلیارد و ۹۶۷/۶ میلیون دلار رسید. ترکیه در سال ۲۰۱۲ به شانزدهمین اقتصاد بزرگ جهان تبدیل شد و درآمد سرانه ترکیه به ۱۵ هزار و ۳۹۵ دلار رسید.

از لحاظ صادرات صنایع نساجی با ۱۹ درصد، صنایع خودروسازی با ۱۸ درصد، صنایع فولاد و ذوب آهن با ۱۳ درصد، لوازم خانگی با ۱۰ درصد، صنایع شیمیایی و داروسازی با ۹ درصد و ماشین‌سازی با ۷ درصد، عمده صادرات صنعتی ترکیه را تشکیل می‌دهند. صنعت نساجی ترکیه در سال ۲۰۰۶ با صادراتی به ارزش ۹۸/۱۳ میلیارد دلار که بخش اعظم آن (۷۶ درصد) به کشورهای عضو اتحادیه اروپا صادر شده، بیشترین درآمد صادراتی را برای ترکیه ایجاد کرده است. (۳)

هفته‌نامه اکونومیست در سال ۲۰۱۲ در گزارشی اشاره کرده بود که درآمد سرانه در ترکیه طی یک دهه اخیر سه برابر شده است

در این راستا باید خصوصی‌سازی هم صورت می‌گرفت. داستان خصوصی‌سازی‌ها در ترکیه نیز شباهت‌های زیادی با خصوصی‌سازی‌های ایران و سایر کشورها دارد: ورشکسته نشان دادن واحدهای تولیدی موفق و فروش آنها به قیمت‌های بسیار اندک. از جمله می‌توان به نحوه‌ی خصوصی‌سازی شرکت دخانیات ترکیه اشاره کرد که اعتراضات گسترده‌ی کارگری را به دنبال داشت. ترکیه، پس از چین، برزیل، هند و آمریکا در سال ۲۰۰۸ پنجمین تولیدکننده بزرگ توتون در جهان بود و شرکت دولتی دخانیات ترکیه «تکل» تا قبل از خصوصی شدنش در بر گیرنده ۱۱۰ مؤسسه برای تولید توتون، شش کارخانه تولید سیگار، ۱۹ مجموعه تولیدی برای تولید مشروبات الکلی، ده کارخانه تولید نمک، یک کارخانه تولید کبریت، یک کارخانه بسته‌بندی و یک کارخانه نساجی بود و چهارصد هزار خانوار از این طریق زندگی می‌کردند که اکثراً کرد بودند. ابتدا واردات گسترده و بی‌رویه توتون سبب کاهش فروش محصولات تکل شد. صادرات این محصول کاهش یافت و این بهانه‌ای شد برای خصوصی‌سازی این واحد دولتی. شرکت دخانیات بریتانیا و آمریکا (BAT) توانست با قیمتی معادل سود چهار سال شرکت، آن را تصاحب کند تا آن را تعطیل کرده و بازار بزرگ ترکیه را از محصولات خود پر کند. تعطیلی و بیکارسازی هزاران کارگر تکل بر طبق نقشه‌ها و طرح‌های صندوق بین‌المللی پول و اتحادیه‌ی اروپا انجام شد. در اثر این رفرم‌ها نزدیک یک و نیم میلیون نفر از کارگران کرد بیکار شدند.

بحران اقتصادی و تاثیر آن بر زندگی کارگران

ترکیه نیز مانند تمام کشورهای اروپایی و آسیایی بحران اقتصادی را در سال‌های اخیر تجربه کرده است. چشمگیرترین تاثیر بحران مالی و اقتصادی افزایش شدید نرخ بیکاری بود. در فاصله مارس ۲۰۰۸ تا ۲۰۰۹ بیکاری میان کارگران غیر کشاورزی از ۱۳.۴ درصد به ۱۸.۹ درصد افزایش یافت و این آمار در میان جوانان از ۱۹.۸ به ۲۷.۵ رسید. میزان اخراج در میان کارگران مرد عضو اتحادیه‌ها بیشتر بوده است. آماراتحادیه «ترک ایش» برای این دوره نشان می‌دهد که بیش از ۴۲ هزار نفر از اعضای اتحادیه‌ها در طول بحران شغل خود را از دست داده‌اند. در واقع کارفرمایان بحران را بهانه‌ای برای اخراج کارگران عضو اتحادیه به خصوص اعضای دیسک قرار دادند. (۷)

ناخالص داخلی حدود ۲ هزار میلیارد دلاری با جمعیت ۸۲ میلیونی، دارای صادرات ۵۰۰ میلیارد دلاری و نرخ تورم و بهره تک‌رقمی تبدیل شود و چگونگی این مساله در هفت بند آمده است.

در مقدمه‌ی این سند و در تشریح وضعیت کنونی ترکیه آمده: نرخ رشد متوسط سالانه ۵.۹ درصدی در دوره ۲۰۰۲ تا ۲۰۰۸ که با کاهش سهم بخش کشاورزی و افزایش سهم بخش خدمات و تولید در اقتصاد همراه بوده است و هنوز هم از نظر شاخص رقابت‌پذیری مورد قبول سازمان‌های اقتصادی بین‌المللی نیست. در این سند، چشم‌انداز صنعتی ترکیه، تبدیل شدن به پایگاه تولید اروپا در محصولات با فناوری متوسط و بالامطرح شده که این امر با کمک‌های دولتی به بنگاه‌های اقتصادی و اقدامات لازم برای تسهیل شرایط سرمایه‌گذاری برای سرمایه‌گذاران بین‌المللی و داخلی امکان‌پذیر است. کاهش مالیات‌ها یکی از این راه‌ها است.

سرمایه‌گذاری خارجی و تحقق آن از الزامات راهبرد صنعتی ترکیه است. پس از بحران سال ۲۰۰۱ در ترکیه، سرمایه‌گذاری خارجی قابل توجهی در بخش خدمات، به‌خصوص در زمینه امور مالی و ارتباطات جذب شد. در سال ۲۰۰۸ سهم صنایع تولید کالا از جذب سرمایه‌گذاری خارجی در ترکیه ۲۵.۸ درصد بود. بخش‌های مواد غذایی، آشامیدنی و دخانیات بزرگ‌ترین سهم از کل سرمایه‌گذاری در صنایع تولیدی را تشکیل می‌دهند.

در چارچوب حمایت‌های مالیاتی و بیمه‌ای، قانون کاهش معافیت‌های مالیاتی برای تشویق ورود دارایی‌ها به کشور، به مرحله اجرا درآمد. کسورات اعمال شده بر درآمدهای سهامی سرمایه‌گذاران محلی تا نزدیک صفر کاهش یافت. مقرراتی در مورد بدهی‌های مالیاتی تنظیم شد و بار مالیاتی اعتبارات تأمین شده از تأمین‌کنندگان خارجی (از طریق کاهش کسورات تا ۵ درصد) کاهش یافت، نرخ‌های مالیات مستقیم مصرف و مالیات بر ارزش‌افزوده در حوزه‌ها و بخش‌های مختلف نیز کاهش یافت. مجوزهای قانونی برای تخفیف نرخ مالیات شرکت‌های بزرگ وضع شده‌اند که این امر به‌منظور ترویج ادغام واحدهای متوسط و کوچک است. (۶)

منابع و زیرنویس‌ها:

۱-

<http://www.newsecularism.com/2013/06/05.Wednesday/060513.Bahram-Rahmani-Expansion-of-demonstrations-in-Turkey.htm#sthash.2ruW5pFg.dpuf>
<http://www.newsecularism.com/2013/06/05.Wednesday/060513.Bahram-Rahmani-Expansion-of-demonstrations-in-Turkey.htm>
 مرادیان، محسن، برآورد استراتژیک ترکیه (سرزمینی، دفاعی، اقتصادی، اجتماعی)، ... ،

ص ۲۸

^۲<http://www.khorasanzameen.net/php/read.php?id=1833>

^۳<http://irtubsc.com/portal/new/fa->

[ir/%D8%AF%D8%B1%D8%A8%D8%A7%D8%B1%D9%87%D9%85%D8%A7%D8%AF%D8%B1%D8%A8%D8%A7%D8%B1%D9%87%D8%AA%D8%B1%DA%A9%DB%8C%D9%87%D8%AA%D8%A7%D8%B1%DB%8C%D8%AE%DA%86%D9%87%D8%A7%D9%82%D8%AA%D8%B5%D8%A7%D8%AF.aspx](http://irtubsc.com/portal/new/fa-ir/%D8%AF%D8%B1%D8%A8%D8%A7%D8%B1%D9%87%D9%85%D8%A7%D8%AF%D8%B1%D8%A8%D8%A7%D8%B1%D9%87%D8%AA%D8%B1%DA%A9%DB%8C%D9%87%D8%AA%D8%A7%D8%B1%DB%8C%D8%AE%DA%86%D9%87%D8%A7%D9%82%D8%AA%D8%B5%D8%A7%D8%AF.aspx)

^۴ آرش پور ابراهیمی / خبر آنلاین / رشد اقتصادی ترکیه زیر ذره‌بین دنی ردریک (Dani Rodrik): اقتصاددانی برجسته و ترک تبار که مدتی در دانشگاه‌ها تدریس می‌پرداخت و اکنون نیز در موسسه مطالعات پیشرفته پرینستون (Institute for Advanced Study) حضور دارد.

^۵دنیای اقتصاد / <http://www.emlak.ir/index.php/tutorials/turkey-economy>

[economy](http://www.emlak.ir/index.php/tutorials/turkey-economy)

^۶ پول‌نیوز

^۷ <http://www.koopis.org.tr/haberler/24/42-bin-sendikali-isci-isten-42>

^۸ <http://www.disk.org.tr/>
^۹ <http://www.kamusen.org.tr/showcontent.aspx?itemid=172>

^۹ <http://www.yildirimkoc.com.tr/usfile/1323898382a.pdf>
 موسسه تحقیقات کنفدراسیون اتحادیه‌های پیشرو ترکیه

تشکل‌های کارگری اعتراضات و تظاهرات‌های گسترده‌ای علیه تبعات بحران‌های اقتصادی انجام داده و در این اعتراضات عنوان کردند که ما نمی‌خواهیم و نباید هزینه بحران‌ها را بپردازیم (تظاهرات ۱۵ فرویه ۲۰۰۹) و خواستار اضافه دستمزد، شغل و تامین اجتماعی شدند. (۸)

وضعیت نیروی کار در ترکیه

بر اساس آخرین آمار وزارت کار و تامین اجتماعی (ژوئیه ۲۰۱۳) جمعیت ترکیه کمی بیش از ۷۳ میلیون نفر است و حدود ۵۵ میلیون نفر و در سنین کار قرار دارند که ۲۷ میلیون و ۳۳۹ هزار نفر نیروی کار این کشور را تشکیل می‌دهند. نرخ مشارکت نیروی کار در ترکیه ۵۰ درصد است درحالی که متوسط نرخ مشارکت کار در اتحادیه اروپا ۶۷ درصد بوده است. (آمار اروپا، ۲۰۱۱) این به این معنی است که نیمی از نیروی کار بالقوه، زندگی کاری بالفعل ندارند.

۳۹ درصد اقتصاد ترکیه در سال ۲۰۱۳ غیررسمی است. بخش غیر رسمی تهدید بزرگی برای نیروی کار ترکیه است. کار موقت نیز از سال ۲۰۰۸ تا ۲۰۱۲ حدود ۴۰ درصد افزایش داشته است. (۲،۲۷۵،۰۰۰ نفر) (۹)

در سال ۲۰۰۶ در ترکیه، ۲۷ درصد نیروی کار در بخش کشاورزی، ۲۰ درصد در بخش صنعت و ۵۳ درصد در بخش خدمات مشغول به کار بودند. میزان اشتغال مردان در بخش کشاورزی ۱۹.۸ درصد، در بخش صنعت ۲۱.۶ درصد و در بخش خدمات ۵۸.۶ درصد. این آمار برای زنان به ترتیب ۴۸.۵، ۱۴.۴ و ۳۷.۱ درصد بوده است.

در روستاها و در بخش خصوصی ۳۵.۳ درصد نیروی کار را زنان و ۶۴.۷ درصد را مردان تشکیل می‌دهند. این میزان در شهرها برای مردان به ۸۰.۵ درصد و برای زنان به ۱۹.۵ درصد می‌رسد. میزان کلی اشتغال به ۴۳.۴ درصد در سال ۲۰۰۵ کاهش یافت، در حالی که نرخ بیکاری در ۱۰.۳ درصد تثبیت شد.

مراکش و تونس از این نظر وضعیت بهتری نسبت به ترکیه داشتند.

مجلس ترکیه در سال ۱۹۶۶ منشور سازمان جهانی کار (آی ال او) در خصوص تساوی پرداخت دستمزد برای کار مشابه مرد و زن را به تصویب رسانده است. اما تا زمانی که سرمایه‌داری و مردسالاری وجود داشته باشند، رسیدن به برابری زنان و مردان تنها با اصلاح قانون و امضای موافقت‌نامه‌های بین‌المللی امکان‌پذیر نیست. زنان ترکیه که این مساله را به خوبی درک کرده‌اند، همیشه در صف اول مبارزات هستند. هر چند سطوح این مشارکت و نوع مبارزه‌ای که انتخاب کرده‌اند متفاوت است. (۲)

دولت ترکیه نیز اقدامات متضادی را در رابطه با زنان انجام می‌دهد. از سویی "برابری جنسیتی" را در قوانین لحاظ کرده یا اقدامات خاصی را برای زنان محروم در نظر می‌گیرد، مانند پروژه‌های اشتغال‌زایی و کارآفرینی برای زنان. این حمایت‌ها کاملاً به صورت تصادفی و برای یک دوره کوتاه از زمان اجرا می‌شود و دولت از آن به عنوان پادزهری برای کاهش تبعات اجرای سیاست‌های تعدیل ساختاری اقتصادی و تبعیض‌های جنسیتی استفاده می‌کند. در واقع می‌توان گفت این گونه اقدامات بیشتر ویتترین لوکسی است تا خود را یک کشور اروپایی بنمایاند و روند پذیرش ترکیه در اتحادیه‌ی اروپا تسهیل شود. اما از سوی دیگر محدودیت‌هایی برای اشتغال آنان نیز ایجاد می‌کند. سازمان همکاری و توسعه پیشنهادی متعددی را با هدف فعال کردن اقتصاد ترکیه از طریق "افزایش قدرت تولید بدون مشارکت زنان در فعالیت‌های اقتصادی" داده است. به گفته کارشناسان این سازمان بخش عمده‌ای از زنان در ترکیه از توانایی لازم برای کار برخوردار نیستند! (۳) و این عجیب نیست چرا که مانند تمام کشورهایی که شرایط بحران اقتصادی را از سر می‌گذرانند و با افزایش بیکاری و تورم درگیرند، این زنان هستند که در صف اول کسانی قرار می‌گیرند که از بازار اشتغال خارج می‌شوند آن هم با بهانه‌های بی‌پایه‌ای مانند بهانه‌ی بالا.

نقش زنان در بازار کار و تولید اجتماعی

در ترکیه نرخ اشتغال زنان نسبت به مردان بسیار کمتر است. یک سوم نیروی کار در ترکیه را زنان تشکیل می‌دهند. با بحران اقتصادی و افزایش نرخ بیکاری، امید برای پیدا کردن کار برای مردم به خصوص زنان کاهش می‌یابد. در نتیجه‌ی سیاست‌های

زنان یک سوم نیروی کار در ترکیه

زنان ترک مانند زنان تمام نقاط جهان، نقش مهمی در تولید و بازتولید نیروی کار دارند و در کنار ستم طبقاتی از انواع تبعیض‌های جنسیتی و قومی و... رنج می‌برند. تبعیض در امر آموزش، استخدام و دستمزد، عدم دسترسی به منابع تولید، فشار کار خانگی و عدم تقسیم مسئولیت‌های خانوادگی، نبود مهدکودک جهت مراقبت از کودکان و محدود بودن فرصت‌های اشتغال، مشارکت در زندگی اجتماعی، اقتصادی و سیاسی را برای زنان سخت کرده است. هر چند از سال ۱۹۲۴ ترکیه دارای هیچ حکومت مذهبی نبوده اما تعصبات و نگرش‌های مذهبی شرایط را برای زنان دشوارتر کرده است. (۹۸ درصد مردم ترکیه مسلمان هستند)

بخشی از اصلاحات آتاتورک در جهت مدرنیزاسیون و غربی‌سازی ترکیه شامل اعطای برخی حقوق سیاسی و اجتماعی به زنان بود. پس از پایه‌گذاری جمهوری در سال ۱۹۲۳، ازدواج مذهبی لغو و ازدواج‌های مدنی جایگزین آن شد. چند همسری ممنوع و در طلاق، ارث و حضانت به زنان حقوق برابر با مردان داده شد و حق پوشش آزادانه برای آنان در نظر گرفته شد. (اگرچه زنان هیچ‌گاه از پوشیدن حجاب منع نشدند). زنان ترکیه در سال ۱۹۳۰ حق شرکت در انتخابات انجمن‌های شهر را کسب کردند. همچنین حق انتخاب شدن نیز در سال ۱۹۳۴ به زنان اهل ترکیه داده شد و در این زمینه از زنان اروپایی جلوتر بودند. (۱) باید گفت که ۱۸ زن ترک که در سال ۱۹۳۵ به مجلس راه یافتند، منتخبین مصطفی کمال بودند و رژیم کمال نهادها و سازمان‌های خودسازمان زنان را بر نمی‌تافت. در پایان جنگ استقلال شماری از فعالان و روشنفکران زن کوشیدند تا حزبی به نام حزب مردمی زنان تشکیل بدهند، اما مصطفی کمال به شدت با این اقدام مخالفت کرد. اگرچه در نهایت سازمانی به نام اتحادیه‌ی زنان ترک شکل گرفت، اما به شدت مورد حمله‌ی روزنامه‌های کمالیست بود و پس از چندی به تعطیلی کشانده شد. زنان با گذار به حاکمیت چند حزبی جایگاه خود را در پارلمان از دست دادند. در فاصله‌ی سال‌های ۱۹۵۰ تا ۱۹۹۵ کمتر از دو درصد نمایندگان مجلس زن بودند. در سال ۲۰۰۴ ترکیه از نظر شمار نمایندگان زن در بین ۱۸۱ کشور جهان در رتبه‌ی ۵۴ام بود و کشورهایی چون پاکستان،

صنعت ۱۷.۲ درصد است. میزان اشتغال زنان و مردان در بخش خدمات تقریباً برابر است و حدود ۱۷ درصد. نرخ اشتغال زنان در رده‌های مدیریتی در مقایسه با مردان بسیار اندک و برابر با ۲.۷ درصد در مقابل ۱۱.۳ درصد مردان شاغل در این حوزه است.

۶۳.۸ درصد از کسانی که در بخش غیر رسمی فعال هستند تحت پوشش تأمین اجتماعی قرار ندارند. در نرخ اشتغال رسمی نیز افزایش دیده می‌شود که بیشتر در بخش عمده‌فروشی و خرده‌فروشی است که کمتر از ۳۰.۴ درصد از زنان در این بخش مشغول به کارند هر چند اینان نیز از حمایت‌های تأمین اجتماعی برخوردار نیستند. (۴)

بر طبق آمار سال ۲۰۰۶ میزان اشتغال زنان متاهل ۲۳.۱ درصد و زنان مجرد: ۳۴.۳ درصد و زنانی که متارکه کرده‌اند ۴۲.۱ درصد بوده است. دلیل پایین بودن مشارکت زنان متاهل نگرش منفی مردان به کار همسرانشان و مسوولیت نگهداری از فرزندان، سالمندان، معلولین است. هزینه‌های بالای مراقبت از کودک، معلول و سالمند از دلایل دیگر عدم مشارکت زنان متاهل در شهرهاست.

در راستای این سیاست‌ها، کار خانگی زنان به عنوان منبع مهم این حمایت‌ها و سودهای کلان ترویج می‌شود. کار خانگی بدون مزد زنان مانع بزرگی برای دسترسی آنان به اشتغال رسمی است و آنان را به سمت مشاغل غیر رسمی، پاره وقت و انعطاف‌پذیر هل می‌دهد، مشاغلی نا امن با دستمزد بسیار اندک. این مساله خود سبب می‌شود که زنان به مردان خانواده‌ی خود بیشتر وابسته شوند.

در فوریه سال ۲۰۱۳ سازمان بین‌المللی کار، همایشی با عنوان «کار شایسته برای کارگران خانگی» در ترکیه برگزار کرد. گزارش این همایش آمده است: زنانی که از روستا به شهر می‌آیند به دلیل نداشتن تخصص و تحصیلات، تنها می‌توانند به کارهای خدماتی خانگی مثل رسیدگی به کودکان، سالمندان، معلولان، تمیز کردن منزل، پختن غذا و ... بپردازند. طبقات متوسط و بالای جامعه از کار این زنان استفاده می‌کنند. استخدام‌ها در این بخش به شکل غیر رسمی و غیرقانونی انجام می‌گیرد.

کارگران خدمات خانگی مشمول قوانین کار نمی‌شوند. آنها طبق ماده ۴۸۵۷ کارگر محسوب نمی‌شوند و حقوق موجود در این ماده درباره آنها صدق نمی‌کند. با این حال تعهداتی در ماده ۶۰۹۸ قانون از مفاد مقررات عمومی برای آنها صدق می‌کند، اما بسیاری از کارگران و کارفرمایان از آن بی‌اطلاع هستند. از سال ۱۹۷۷،

خصوصی‌سازی و تعدیل ساختاری توصیه شده‌ی بانک جهانی و صندوق بین‌المللی پول در سال ۲۰۰۸ طبق آمار رسمی ۵۸ درصد زنان در شغل‌های غیر رسمی و بدون قرارداد کار می‌کنند در حالی که این میزان برای مردان ۳۸ درصد است. یک چهارم زنان کارگر بدون قرارداد کار می‌کنند. دقت کنید که این آمار رسمی است.

موسسه آماری ترکیه (TSI) اعلام کرد که در دوره سه ساله ۲۰۱۰ تا ۲۰۱۲ اشتغال زنان شهری از ۳.۵۷۵.۰۰۰ نفر به ۴.۱۹۳.۶۱۸ نفر افزایش یافته است. ۹۸ درصد از این افزایش در بخش خدمات رخ داده است. به طور کلی اشتغال زنان در روستاها از شهرها بیشتر است اما در فاصله‌ی سال‌های دو هزار تا ۲۰۰۶ میزان اشتغال زنان در شهرها افزایش و در روستاها کاهش داشته است. در سال ۲۰۰۰ حدود ۴۰ درصد زنان روستایی شاغل بودند در صورتی که در شهرها این میزان حدود ۱۷ درصد بوده است و در سال ۲۰۰۶ این میزان در روستاها به ۳۳ درصد و در شهرها به ۲۰ درصد رسیده است.

سطح سواد زنان نسبت به مردان کمتر است. این مساله امکان دسترسی آنان را به مشاغل با درآمد بالا کاهش می‌دهد. ۲۹ درصد کارمندان را زنان تشکیل می‌دهند. تعداد مردان کارمند بین سال‌های ۱۹۳۶ تا ۱۹۷۶، شش برابر شد اما تعداد زنان کارمند ۱۹ برابر در همان دوره رشد کرد. اکثر زنانی که در ادارت دولتی استخدام شده‌اند در حوزه‌های آموزش، بهداشت و توریسم مشغول به کار هستند. در حوزه‌هایی که به طور سنتی زنانه نیستند مانند اداره پست، کنترل ترافیک و کار در اداره پلیس و ارتش، "تبعیض مثبت" ترویج شده موجب جذب بیشتر زنان در این حوزه شد. زنان در دهه ۱۹۵۰ در نیروی ارتش پذیرفته و در سال‌های اخیر در ارتش برای کارهای تخصصی نظیر پزشکی، پرستاری و کتابداری استخدام می‌شوند. در سیستم قضایی و دیپلماسی نیز زنان فعال هستند.

۶۵.۳ درصد زنان شاغل در روستا کارکنان فامیلی بدون دستمزد هستند در حالی که این میزان در شهر فقط ۸.۹ درصد است. درصد زنان خود اشتغال در شهر ۸.۶ درصد و در روستا ۱۷ درصد است. ۱۲.۴ درصد زنان شاغل در روستا و ۷۴ درصد زنان شاغل در شهرها دستمزد می‌گیرند.

۳۸.۹ درصد زنان در مشاغل کشاورزی، دامپروری و شیلات و جنگلداری... و تنها ۵.۷ درصد آنان در صنعت مشغول به کارند. این آمار برای مردان در بخش کشاورزی ۱۷.۳ درصد و در بخش

کشاورزی مشغول به کار بودند. آمار بیکاری زنان از ۹.۴ درصد در سال ۲۰۰۲ به ۱۱.۱ درصد در سال ۲۰۱۲ رسید. استخدام زنان در طی ۱۰ سال از سال ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۱ کاهش داشته است. در سال ۲۰۰۰ از هر ۱۰۰۰۰ نفر استخدام شده ۱۶۰۰ نفر زن بوده‌اند. این آمار در سال ۲۰۱۱ به ۱۲۵۱ نفر کاهش یافته است. (۶)

در بخش کشاورزی در سال‌های بین ۲۰۰۰ تا ۲۰۰۶ از تعداد زنان (کارگران فامیلی) بدون دستمزد کاسته شده و به تعداد کارگرانی افزوده شده است که دستمزد می‌گیرند اما همچنان تعداد کارکنان فامیلی بدون دستمزد بیشتر است. (۷)

وزیر دولت در سال ۲۰۰۹ گفت: "می‌دانید چرا نرخ بیکاری افزایش می‌یابد؟ زیرا در شرایط بحران اقتصادی زنان جویای کار هم به نیروی کار اضافه می‌شوند" و به این ترتیب زنان زحمتکش را به عنوان مسوول اصلی بحران اقتصادی بیکاری نشان می‌دهد. در سال ۲۰۱۱ یکی از وزرای "ک پ" به زنانی که از او کار می‌خواستند، با خنده گفت مگر کارهای خانه برایتان کافی نیست؟!!!

در سایت رسمی وزرات خانواده و سیاست‌های اجتماعی در مقاله‌ای با عنوان "راهنمایی برای مادران کارگر" چنین آمده است: "یک مادر درحالی که کار می‌کند باید همیشه به یاد داشته باشد که وظیفه‌ی اصلی او کار خانگی است. اولین وظیفه‌ی یک مادر ایفای نقش همسر برای شوهرش، مادر برای فرزندش و در نهایت کدبانویی برای خانه‌ی خودش است." در این جزوه با مثال‌های مختلف نشان داده می‌شود که اگر یک مادر کار کند چه فلاکت‌هایی به سرش می‌آید. مثلاً قصه‌ی مادری که نمی‌تواند سرپرست مناسبی برای فرزندش بیابد در نتیجه وقتی سر کار است به فرزندش تجاوز می‌شود. (۸)

از این گونه موارد، نمونه‌های بسیاری می‌توان مشاهده کرد که ماهیت واقعی نگرش دولتمردان حاکم بر ترکیه را بر زنان و مسایل آنان نشان می‌دهند.

توریسم جنسی و فحشا در ترکیه

ترکیه به یکی از قطب‌های توریستی منطقه تبدیل شده و همانند سایر کشورهای توریستی "صنعت سکس"؟! گسترش یافته است. این کشور با سیاست‌های اقتصاد لیبرالیستی و به عنوان پل ارتباطی بین اروپا و آسیا، تبدیل به مرکزی برای قاچاق انسان

طبق قانون ۲۱۰۰، کارگران خانگی روزمزد و دائمی باید تحت پوشش بیمه باشند.

در اصلاحیه قانون بیمه اجتماعی در بین سال‌های ۲۰۰۸ تا ۲۰۱۱، قانون به نحوی تنظیم شده است که کارفرما تنها برای روزهایی که کارگر برایش کار می‌کند، حق بیمه می‌پردازد. پرداخت حق بیمه برای باقی روزها و هم چنین روزهای تعطیل به عهده کارگر است. اجرای این بند از قانون که از اول سال ۲۰۱۲، سبب شد که کارگران بیشتری بدون بیمه مشغول به کار شوند و کمتر تمایل داشته باشند که بیمه شوند. اگر این زنان دارای چند کارفرما باشند پرداخت حق بیمه و محاسبه‌ی سهم هر کارفرما و سهم خود کارگر بسیار دشوار خواهد بود و نیاز به یک حسابدار دارد. یعنی انجام کارهای بیمه باید توسط تک تک کارفرماها یا نمایندگانشان صورت گیرد. از طرف دیگر کارگرانی که بیش از ده روز در ماه کار می‌کنند و حق بیمه‌شان توسط کارفرما یا کارفرماها پرداخت می‌شود، اگر خود کارگر بخواهد برای بیمه درمانی یا هر بیمه دیگر (می‌توانند بنا به اختیار خود بیمه را انتخاب کنند) باید در ماه حداقل ۱۰۰-۲۰۰ لیر پرداخت کند.

زنانی که از بیمه درمانی همسر بهره‌مند هستند، برای بازنشسته شدن باید برای ۲۰ ساعت در هفته به مدت ۴۱ سال حق بیمه پرداخت کنند. (۵)

در این گونه مشاغل موضوع اصلی عدم وجود امنیت شغلی است. در صورتی که این کارگران از جانب کارفرمایان مورد آزار و اذیت جسمی یا روانی قرار بگیرند، یا محیط کار از لحاظ بهداشت حرفه‌ای یا ایمنی مناسب نباشد، قانون مناسبی برای حمایت از کارگران وجود ندارد.

در ترکیه، آمار رسمی بیماری‌های شغلی و حوادث کار بیش از ۱۰ هزار مورد در سال است. آمار غیر رسمی بسیار بیشتر است. خطرات و بیماری‌های شغلی برای همه کارگران، زن و مرد وجود دارد، اما زنان شاغل چون در خانه به کار خانه‌داری نیز می‌پردازند، فشارهای محیط کار بر سلامت آنها تاثیر بیشتر می‌گذارد. بیماری‌ها و حوادث ناشی از کار از سال ۲۰۰۰ به بعد افزایش یافت و از ۷۱۳ نفر به ۱۵۹۲ نفر در سال ۲۰۰۶ رسید.

بیکاری

پس از سال ۲۰۰۱ به خاطر بحران اقتصادی، نرخ بیکاری زنان به ۱۰ درصد افزایش یافت. پایین بودن نرخ بیکاری قبل از سال ۲۰۰۰ به این خاطر است که تعداد زیادی از زنان در بخش

عمومی مانند لنج‌های مسافربری استفاده شود. در زمینه همسرآزاری که از جانب مردان صورت می‌گرفت نیز گروهی از زنان حقوقدان در استانبول به تلاش برای ایجاد خانه امن دست زدند. (۱۱)

سرمایه‌داری نئولیبرالیسم محافظه‌کار، با اجرای طرح‌های ریاضت اقتصادی، مسوولیت دولت برای ایجاد رفاه اجتماعی و طرح‌های مراقبتی و حمایتی را به سازمان‌های غیردولتی (ان جی اوها) واگذار می‌کند تا از کار داوطلبانه‌ی نیروهای فعال اجتماعی (که زنان درصد بالای از آنان را تشکیل می‌دهند) برای کاستن از شدت تبعات اجرای این سیاست‌ها استفاده کند.

در رابطه با اشتغال زنان، بخشی از فعالان جنبش زنان ترکیه (SFC) به جای آن که خواستار اصلاحات در جهت افزایش اشتغال زنان باشند، خواهان جلوگیری از انجام کار خانه توسط زنان هستند و خواسته‌ی ایشان این است که مردان نیز در کار خانه مسوولیت برابر با زنان داشته باشند چرا که معتقدند کار خانگی بدون مزد زنان مانع بزرگی برای دسترسی زنان به اشتغال رسمی است و آنان را به سمت مشاغل غیر رسمی، پاره وقت، انعطاف‌پذیر، هل می‌دهد، مشاغلی ناامن با دستمزد بسیار اندک، این مساله سبب می‌شود که زنان به مردان خانواده‌ی خود بیشتر وابسته شوند. این دیدگاه در انتخابات ۲۰۱۱ در کارزارهای انتخاباتی آنان خود را نشان می‌داد. شعار اصلی آنان در سال ۲۰۱۳ این بود:

"زندگی در خارج از خانواده وجود دارد!" آنان با این شعار، مفهوم نئولیبرالی خانواده بر اساس تصاحب کار بدون مزد برای بازتولید نیروی کار و خشونت خانگی را به چالش کشیدند.

از دیگر خواسته‌های آنان اجرای برنامه‌های کنترل جمعیت و جلوگیری از بارداری‌های ناخواسته و همچنین ایجاد بانک اسپرم و آزادی سقط جنین؛ برنامه‌های حمایت از ازدواج، طلاق، کمک هزینه امرار معاش بی‌قید و شرط و آموزش حرفه‌ای برای زنان مطلقه، دسترسی به امنیت اجتماعی و تامین شغل برای زنان در جستجوی کار است. (۱۲)

یکی دیگر از ویژگی‌های برجسته‌ی جنبش زنان در ترکیه، شمار زیاد آنان در سازمان چریکی ه.پ.گ یا نیروهای دفاع از خلق است. همچنین سازمان چریکی مستقلی برای زنان به نام یژا-ستار وجود دارد که همه‌ی اعضای آن زن هستند (این سازمان حدود ۵۰۰۰ عضو دارد که نیمی از آنان زنان و دختران جوان هستند. بسیاری از زنان گرد این سازمان را وسیله‌ای برای رسیدن

شده است. فقط از روسیه و کشورهای شوروی پیشین سالانه تا ۴ میلیون جهانگرد برای گذراندن مرخصی خود به ترکیه می‌آیند. درآمد ترکیه از ناحیه جهانگردی سالانه سر به ۱۶ میلیارد دلار می‌زند. (۹) این نشان می‌دهد که بازار تقاضا برای خدمات جنسی در این کشور بسیار بالاست. بر اساس گزارش‌های منتشرشده توسط UNODC (United Nations Office on Drugs and Crime) ترکیه دارای سهم بالایی از قربانیان قاچاق انسان در رابطه با تجارت سکس است. کشورهای منبع قربانیان قاچاق در سال ۲۰۰۸ ترکمنستان، ازبکستان، ارمنستان، مولداوی، قرقیزستان، روسیه، گرجستان، اوکراین، آذربایجان، رومانی، قزاقستان، بلاروس، بلغارستان، اندونزی بوده است. بر اساس گزارش رسمی اتاق بازرگانی در سال ۲۰۰۵ ترکیه تعداد صد هزار تن فروش رسمی در ۵۶ مرکز عمومی مشغولند که سن آنها ۱۵ تا ۴۰ سال می‌باشد و درآمد حاصل از این تجارت مبلغ ۳ تا ۴ میلیارد دلار است. فحشا در ترکیه قانونی است دولت مجوز فاحشه‌خانه‌ها را می‌دهد که به عنوان "خانه‌های عمومی" شناخته شده‌اند، به زنان روسپی کارت هویت داده می‌شود و به آنها برخی از خدمات پزشکی رایگان نیز داده می‌شود. (۱۰)

تشکل‌های زنان

در ترکیه، زنان مبارز از طریق احزاب سوسیالیست، اتحادیه‌های کارگری و دیگر سازمان‌های چپ به طور فعال درگیر مبارزه طبقاتی بوده و هستند.

پس از کودتای ارتش در سال ۱۹۸۰ که تمام سازمان‌های سوسیالیستی و احزاب و تشکل‌های کارگری ممنوع شدند، پرداختن به مساله زنان، "ضد رژیم" و "خرابکارانه" تلقی نمی‌شد و این فرصتی شد برای رشد سازمان‌های فمینیستی. بنابراین زنان فعال در این حوزه توانستند با برگزاری نشست‌های غیر رسمی، گزارش‌های خبری و چاپ مجلات و ایجاد گروه‌های غیر رسمی فعالیت متشکلی را آغاز کنند. در میان این بخش از زنان فعال گروه‌های سکولار، اصلاح طلب، و گرایش‌های مختلف فمینیستی و سوسیال فمینیستی را می‌توان مشاهده کرد که بیشتر در آنکارا و استانبول فعالیت دارند و بخشی از زنان تحصیل کرده شهرنشین میان سال و زنان خانه‌دار، زنان تحصیل کرده و متخصص جوان و اغلب مجرد در این گروه‌ها فعالند. آنها ابتکاری برای مبارزه با آزار جنسی انجام دادند. میخ‌های بزرگ رنگ‌آمیزی شده‌ای را به عنوان سلاح دفاع شخصی به فروش گذاشتند که در مکان‌های

امروز، تقریباً نیمی از کارگران زن که ۶ میلیون در مناطق روستایی هستند به عنوان کارگران خانوادگی بی‌دستمزد هستند. ۴۰ درصد در بخش خدمات و ۱۵ درصد در صنعت فعالند اما فقط ۱۰ درصد این زنان در اتحادیه‌ها عضو می‌شوند. (۳۰ درصد از بازنشستگان زنان کارگر هستند) از میان این ده درصد نیز در سطح مدیران اتحادیه زنی وجود ندارد. (۱۵) زنان عضو اتحادیه‌ها در تمام مبارزات در صف اول قرار دارند و از پیگیرترین عناصر در این مبارزات بوده و هستند. نگاهی به حضور زنان در اعتراضات و اعتصابات گسترده‌ی کارگری این امر را ثابت می‌کند. اعتصاب در کارخانه گونی‌بافی گریف، شرکت تکل و...

مهم‌ترین مانع برای عضویت زنان در اتحادیه‌ها، این است که بخش بزرگی از آنان به عنوان کارگر شناخته نمی‌شوند. در قانون جدید حق تشکیل اتحادیه‌ها برای دانشجویان، بازنشستگان، بیکاران، کارگران خانگی، زنان خانه‌دار و زنان کارگر بدون دستمزد خانوادگی به رسمیت شناخته نشده است. حق تشکیل اتحادیه و تشکل صنفی یکی از حقوقی است که در ابتدای به رسمیت شناخته شدن به عنوان کارگر به زنان تعلق خواهد گرفت. نبود تشکل‌های زنان در محل‌های کار به نامنی و افزایش بیکاری در میان آنان دامن می‌زند و دستمزدها در میان این بخش از نیروی کار پایین نگه داشته می‌شود. هر چند در این زمینه نیز تشکل‌هایی ایجاد شده است مانند اتحادیه "کارگران خانگی". این اتحادیه خواستار ترتیبات قانونی لازم برای فراهم شدن امنیت اجتماعی برای زنان بودند و با این شعارها در "مبارزات انتخاباتی شرکت داشتند:

"کار خانگی است مختص زنان نیست"، "خدمات خانگی باید تحت پوشش قانون کار قرار گیرد"
از دیگر خواسته‌های این زنان از میان برداشته شدن موانع کار برای کارگران غیرقانونی است که در شرایط برده‌داری کار می‌کنند، داشتن حق بیمه برای زنان شاغل در بخش خدمات خانگی و... (۱۶)

زیرنویس‌ها و منابع

"SocialChange in a Pluralist Democracy" in women and politics worldwide. Edited by Barbara Nelson, Najma chowdhury, Yale university press, 1994

مرادبان، محسن، برآورد استراتژیک (سرزمینی، دفاعی، اقتصادی، اجتماعی)، ... ، ص ۶۹۴

به حقوق خود قلمداد می‌کنند. زنان در شورای رهبری پ ک ک نقش برجسته‌ای دارند. علاوه بر خود پ.ک.ک، همه احزاب قانونی و غیررسمی آپویست از سیستم ریاست مشترک (یک رئیس زن و یک رئیس مرد) پیروی می‌کنند و در سیستم رهبری خود برای زنان جایگاه پنجاه درصدی در نظر گرفته‌اند.

در سال ۱۹۹۳ همزمان با به اوج رسیدن قدرت (پ ک ک) شاخه زنان (پ ک ک) به اسم "انجمن عالی زنان" (KJB)، تاسیس شد که سه سازمان دیگر در آن فعال هستند. اتحادیه زنان آزاد "ی ژ (آ)", اتحادیه زنان مبارز "ی ژ استار" و حزب آزادی زنان "گردستان" (پ آ ژک). با ابتکار عمل زندانیان سیاسی زن و مخصوصاً زندانیان (پ آ ژک) اعتصاب غذای زندانیان سیاسی گرد در زندان‌های ترکیه در سال ۲۰۱۲ صورت گرفت که ۶۸ روز ادامه داشت.

تبلیغات زیادی از سوی دولت ترکیه علیه عضویت و حضور زنان در پ ک صورت گرفته است و از این زنان به عنوان "برده‌های جنسی" رهبران پ ک نام برده شده است. این سازمان برای خنثی کردن این گونه تبلیغات هر گونه رابطه‌ی جنسی بین اعضای خود را ممنوع کرده و با متخلفان برخوردهای بسیار سختی نیز انجام داده است. این شیوه‌ی برخورد سبب شد که تغییراتی در تفکرات سنتی موجود در میان خانواده‌های کرد بوجود آید. (۱۳)

در سایر احزاب سیاسی نیز زنان موقعیت‌های خاصی دارند. در سال ۱۹۹۴ حزب صلح و دموکراسی تاسیس شد که از بنیان‌گذارانش می‌توان به لیلیا زانا اشاره کرد. حزب صلح و دموکراسی (ب.د.پ) که بزرگ‌ترین حزب گرد پارلمان ترکیه است، پس از انحلال و غیرقانونی اعلام شدن حزب "جامعه دموکراتیک" تأسیس شد. در این حزب دست کم ۴۰ درصد اعضای [رهبری] باید زن باشند و همیشه یک زن و یک مرد باید رهبری مشترک حزب را در دست داشته باشند. "۱۴ تن از ۲۹ نماینده حزب صلح و دموکراسی ب د پ در مجلس ترکیه را زنان تشکیل می‌دهند. (از مجموع ۵۳ نماینده حزب حرکت ملی که حزبی ناسیونالیست و سنتی است، تنها سه تن زن هستند). همچنین بیشترین تعداد شهردار و معاون شهردار زن در ترکیه متعلق به حزب صلح و دموکراسی است... (۱۴)

زنان در تشکل‌های کارگری:

در نمودار بالا خط آبی رنگ (بالا) کارگران بی دستمزد خانوادگی - خط پایین نشاندهنده کارگران با دستمزد، خود اشتغال و کارفرما است)
۸- (سایت Bianet) شرایط طبقه‌ی کارگر ترکیه و تشکلهای آن تحت حاکمیت حزب عدالت و توسعه سولماز بهرنگ می‌۲۰۱۲. به نقل از تاریخ طبقه‌ی کارگر ترکیه، نوشته ییلدیریم کوچ استاد اقتصاد دانشگاه صنعتی خاورمیانه

۹- <http://www.bultannews.com/fa/news/82238/%D8%B5%D9%86%D8%B9%D8%AA-%D9%81%D8%AD%D8%B4%D8%A7-%D9%82%D8%B7%D8%A8-%D8%A7%D9%82%D8%AA%D8%B5%D8%A7%D8%AF-%D8%AA%D8%B1%D9%83%D9%8A%D9%87>

۱۰- <http://www.khorasanzameen.net/php/read.php?id=1833>
<http://articles.latimes.com/2006/feb/01/world/fg-turkey1>
<http://articles.latimes.com/2006/feb/01/world/fg-turkey1>
http://en.wikipedia.org/wiki/Prostitution_in_Turkey

۱۱- "SocialChange in a Pluralist Democracy" in women and Edited by Barbara Nelson, Najma .politics worldwide chowdhury, Yale university press,1994

۱۲- این سازمان(SFC) حدود ۳۰۰ عضو دارد و در پنج شهرستانها در ترکیه فعال هستند: استانبول، آنکارا، ازمیر، آدانا و اسکی شهر

<http://www.sosyalistfeministkolektif.org/campaigns/282-abortion-is-a-right-decision-belongs-to-women.html>
<http://www.sosyalistfeministkolektif.org/kadin-emegi/50-kadin-emegi/443-yeni-sendikalar-yasasi-ve-kadinlar.html>

۱۴- لیلیا زانا در ۳ مه ۱۹۶۱ به دنیا آمد و در انتخابات دیاربرک در سال ۱۹۹۱ به عنوان نماینده پارلمان انتخاب شد. پس از ادای سوگند در پارلمان وی که هدبندی به سه رنگ سرخ، زرد و سبز به سر داشت به کردی گفت: «من باید در راستای اینکه دولت ملت کرد و ترک در یک نظام دموکراتیک با هم زندگی کنند تلاش بنمایم.» در این سال محدودیت شدیدی در رابطه با صحبت با زبان کردی در رسانه‌ها وجود داشت. وی به این دلیل به ۱۵ سال حبس محکوم شد. و از سال ۱۹۹۵ تا ۲۰۰۴ در زندان بود. وی به همراه چند کرد دیگر در سال ۱۹۹۴ حزب جامعه‌ی دموکراتیک (DTP) را تأسیس نمودند که از همان آغاز ممنوع‌الفعالیت شدند. هم‌اینک وی دبیر کلانجمن جنبش دموکراتیک در ترکیه‌است که جریان میانه‌رو به شمار می‌رود. در انتخابات عمومی مجلس ترکیه در سال ۲۰۱۱ او دوباره به مجلس ترکیه راه یافت. به تازگی دوباره به ده سال زندانی از سوی دولت ترک محکوم شده است.قاضی دادگاه خانم زانا را ناقض قوانین ضد تروریستی کشور دانست. لیلیا زانا چون در حال حاضر عضو مجلس ترکیه است، دارای مصونیت است و حکم صادر شده پس از پایان دوره نمایندگی او به اجرا در خواهد آمد. لیلیا زانا دو بار کاندیدای دریافت جایزه صلح نوبل شده و در سال ۱۹۹۵ جایزه حقوق بشری آندره ساخاروف را دریافت کرد.

۱۵- ۹ ژانویه ۲۰۱۳ سه زن کرد اهل ترکیه در پاریس ترور شدند. یکی از این زنان سکینه جانسیز عضو و از بنیان‌گذاران پ ک ک، فیدان دوغان نماینده گروه سیاسی کنگره ملی کردستان در پاریس و لیلا سویلمز یکی از نمایندگان زن پ ک ک. سکینه جانسیز در دهه ۱۹۸۰ جنبش اعتراضی کردها را در زندان دیاربرک رهبری می‌کرد و در زندان شکنجه‌های سختی را تحمل کرد. سینه‌های او در زیر بازجویی

<http://www.sosyalistfeministkolektif.org/aboutus/198-as-we-set-off.html>
<http://www.sosyalistfeministkolektif.org/campaigns/524-antifamily.html>

<http://www.sosyalistfeministkolektif.org/campaigns/282-abortion-is-a-right-decision-belongs-to-women.html>
این سازمان(SFC) حدود ۳۰۰ عضو دارد و در پنج شهرستانها در ترکیه فعال هستند: استانبول، آنکارا، ازمیر، آدانا و اسکی شهر .

درست پس از آنکه معاون نخست وزیری ترکیه اعلام کرد زنان این کشور نباید در ملاعام بخندند، کمپینی ایجاد شد که به دنبال آن، زنان ترکیه در یک اقدام جمعی، تصاویر خندان خود را در توییتر و شبکه‌های اجتماعی منتشر کردند. بولنت آرینچ، معاون نخست وزیر ترکیه گفته بود: «زنان ترکیه نباید در ملاعام بخندند. عفت و پاکدامنی بسیار مهم است. این تنها حرف نیست؛ بلکه مایه زیبایی و افتخار زنان ترکیه است. یک زن باید پرهیزگار باشد. باید تفاوت میان یک جمع عمومی و خصوصی را بداند. او نباید در ملاعام بخندد.» او در این سخنرانی که در روز عیدفطر انجام شد، اردوغان نخست وزیر و رهبر حزب توسعه و عدالت هم هنگامی که دو سال قبل سقط جنین را یک جنایت خواند، با خشم و اعتراض مشابهی مواجه شد. در آن زمان هم بسیاری از زنان ترکیه تصویر شکم خود را که زیرش نوشته شده بود "بدن من، تصمیم من" در شبکه‌های اجتماعی قرار دادند.

۳- (منبع: روزنامه السفير/تحریریه دیپلماسی ایرانی/)

<http://www.irdiplomacy.ir/fa/page/1921025/%D9%BE%D8%A7%DB%8C%D8%A7%D9%86+%D9%85%D8%B9%D8%AC%D8%B2%D9%87+%D8%A7%D9%82%D8%AA%D8%B5%D8%A7%D8%AF%D8%8C+%D8%AA%D8%B1%DA%A9%DB%8C%D9%87.html>

۴- این وب سایت در چارچوب "روزنامه نگاری حقوق، حقوق روزنامه نگاران" لقب به عنوان BIA3 منتشر شده- پروژه‌های بنیادارتباطات IPS با کمک مالی آژانس توسعه بین‌المللی سوئد (SIDA) اجرا شده است.

<http://www.bianet.org/bianet/bianet/153221-kentli-kadin-istihdami-gercekten-artiyor-mu>
<http://www.bianet.org/bianet/kadin/151622-ev-iscisi->

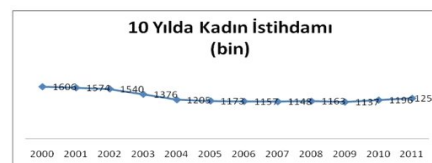
[kadinlari-sigortalamak](http://www.bianet.org/bianet/kadin/151622-ev-iscisi-kadinlari-sigortalamak)

اتحادیه کارشناسان Akgökçe Necla کارگاهی برای بررسی مشکلات بهداشت و ایمنی کار برای زنان کارگر و راه حل‌های آن برگزار کردند این کارگاه در ۲۰۱۳ سپتامبر برگزار شد. در این کارگاه مطرح شد که مشکلات جدی بهداشتی؛ ساعات کار طولانی، خشونت در محل کار، تحقیر، آزار و اذیت و خشونت برای زنان کارگر به امری تبدیل شده است

<http://birgun.net/haber/yasa-kadin-iscileri-yok-sayiyor-11565.html>

<http://www.bianet.org/bianet/kadin/151622-ev-iscisi-kadinlari-sigortalamak>

۶-

۷-

<http://www.sosyalistfeministkolektif.org/kadin-emegi/50-kadin-emegi/443-yeni-sendikalar-yasasi-ve-kadinlar.html>

<http://www.aydinlikgazete.com/mansetler/41061-dogu-perincek-ozellestirmeye-derhal-son-verilsin.html>

<http://blog.milliyet.com.tr/ogretmen-sendikalari-ve-ogretmen-maaslari---/Blog/?BlogNo=86942>

<http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=16015>

http://www.kadininstatusu.gov.tr/upload/kadininstatusu.gov.tr/mce/eski_site/Pdf/ekonomi.pdf

http://www.google.com.tr/url?sa=t&rct=j&q=e%20C4%9F%20de%20C4%9F%20e%20i%20CC%87%20i%20CC%87%20A7in%20erkek%20ve%20ad%20B1n%20i%20CC%87%20C5%9F%20A7iler%20aras%20C4%B1nda%20%20C3%BCret%20e%20C5%9F%20hakk%20C4%B1nda%20100%20sav%20C4%B1%20s%20C3%B6zle%20C5%9Fme43&source=web&cd=1&ved=0CCIQFIAA&url=http%3A%2F%2Finsan haklarimerkezi.bilgi.edu.tr%2FBooks%2Fkhuku%2Fcalisma_hakki%2Fcalisma_hakki_ucret_esitligi_hakkinda_100_savli_sozlesme.pdf&ei=unGTU8P_O9OA7Qa0p4CwCg&usq=AFQjCnFrRvRy2p2kzh_mXltjPO8Uc3Usg&sig2=G2pQ4e9mHrEdAmfr959uIA&bvm=bv.68445247.d.bGE

<http://birgun.net/haber/yasa-kadin-iscileri-yok-sayiyor-11565.html>

<http://www.bianet.org/bianet/kadin/151622-ev-iscisi-kadinlari-sigortalamak>

<http://birgun.net/haber/yasa-kadin-iscileri-yok-sayiyor-11565.html>

<http://www.bianet.org/bianet/kadin/151622-ev-iscisi-kadinlari-sigortalamak>

بریده شد. وی پس از آزادی در سوریه با عبدالله اوجالان، رهبر پ ک ک، همکاری می کرد؛ یکی از فرماندهان جنبش چریکی زنان در مناطق کردنشین شمال عراق بود... سکینه مانند روزا لوکزامبورگ و ژاندارک، یک قهرمان ملی است” سکینه جانسز متولد سال ۱۹۵۸ در خانواده ای گرد علوی در منطقه کوهستانی درسیم است وی در سال ۱۹۷۱ به جنبش جوانان انقلابی می پیوندد. سکینه جانسز در ۲۷ نوامبر ۱۹۷۸ در نخستین کنگره بنیان گذاری حزب کارگران کردستان (پ ک ک) شرکت داشت. وی در سال ۱۹۷۹ همرا جمعی از همراهانش در العزیز به خاطر فعالیت سیاسی دستگیر و روانه زندان می شود.

در سال ۱۹۹۱ مدت زندانش به پایان می رسد. بعد از آزادی از زندان به فعالیت ادامه می دهد و شروع به سازماندهی جنبش زنان در داخل سازمان نمود. در سال ۱۹۹۸ از فرانسه پناهنده گی سیاسی دریافت می کند.

بنا بر یکی از سندهای منتشر شده سفارت آمریکا به تاریخ ۲۰۰۷/۱۲/۷ در ویکیلیکس، جانسز و یک عضو دیگر پ ک ک بنام ”رضا آلتون”، دو رابط مالی اصلی پ ک ک در اروپا بوده اند که در کار انتقال ”سالانه بیش از ۱۰۰-۵۰ میلیون دلار” به این سازمان نقش داشته اند. در این سند چنین آمده است: ”ما باید تلاش های خود را جهت قطع ارسال منابع مالی از اروپا به مقرهای (پ ک ک) در شمال عراق، دوچندان کنیم و توجه خود را به شناسایی و ردیابی دو هدف اصلی یعنی رضا آلتون و سکینه جانسز معطوف سازیم.”

در سال ۲۰۰۷ بنابر گزارش اشپیکل در هامبورگ آلمان در راستای فشار بر فعالین گرد در اروپا دستگیر و دادگاهی اما بعد از آن آزاد می شود. وی در مذاکرات دولت ترکیه در ”اسلو” که از سوی رییس وقت ”میت” ترکیه ”هاکان فیدان” با شاخه اروپای (پ ک ک) در سال ۲۰۱۰ انجام شد. شرکت داشته است. هرچند مذاکرات شکست خورد. جانسز طرفدار ادامه مذاکرات و حل سیاسی مساله گرد در ترکیه بود. سرانجام در تاریخ ۲۰۱۳/۱۱/۹ در دفتر، مرکز اطلاع رسانی گرد در پاریس همراه فیدان دوغان و لیلا شیلیمز با شلیک ۱۲ گلوله به سر آنها ترور می شوند.

بعد از حادثه ترور ”فرانسوا اولاند” رییس جمهور فرانسه در گفتگو با رسانه ها گفت ”حادثه وحشتناکی بود. متأسفم. من یکی از آن زنان را به خوبی می شناسم. او برای گفتگو در باره کردها هرچند وقت یک بار پیش ما می آمد.” هنوز مشخص نیست که این قتل توسط چه فرد یا گروهی و با چه انگیزه ای صورت گرفته است. اما به احتمال زیاد پلیس مخفی ترکیه (میت) و یا گروه فاشیستی گرگ های خاکستری که با ارگان های امنیتی حکومت ترکیه، رابطه تنگاتنگی دارند این سه فعال سیاسی را ترور کرده اند. این ترور در زمانی رخ داد که نمایندگان از دولت با اوجالان در حال مذاکره بودند.

یک قهرمان زن، یک زن قهرمان/ امید حسینی / ۲۰ ژانویه ۲۰۱۳ // زنان کردی که در ترکیه سلاح بدست می گیرند / یشیم یاپراک ایلدیز/ بی بی سی ترکی / ۱۷ ژانویه ۲۰۱۳ // در جامعه ای که زنان نامرئی بودند، پ ک ک به آنها بها داد/ دکتر خندان چاغلایان -۲۶

http://www.dsaua.org/challenging_conservative_neoliberalism_in_turkey_the_socialist_feminist_collective#_edn15.
آمارهای این بخش از منابع زیر است.

http://www.zaman.com.tr/ekonomi_mevsimlik-iscilerin-ucretleri-artti_2216200.html

<http://www.sosyalistfeministkolektif.org/kadin-emegi/50-kadin-emegi/120-kadinlar-ve-sendika-cikmazi.html>

<http://www.calismahayati.net/index.php/145-is-kanunu/504-ev-hizmetlerinde-calisanlar>

زنان مبارزی که در پاریس ترور شدند

ژانویه ۲۰۱۳

بسته و کارتون در بازار، تمیز کردن شیشه جلو اتومبیل و گدایی) کار می‌کنند و طبق گزارش یونسف از تعدادی از این کودکان در تجارت جنسی استفاده می‌شود که نتیجه قاچاق انسان می‌باشد و استخدام کودکان برای فروش مواد مخدر از جمله کارهایی است که این کودکان کار مجبور به انجام آن هستند. (۳)

آنچه مسلم است آمار سازمان جهانی کار نمی‌تواند کامل و درست باشد. اما تا حدودی می‌توان به آن اتکا کرد. با توجه به رشد رو به افزایش کودکان کار در سراسر جهان حتی در کشورهایی که کنوانسیون ممنوعیت کار کودکان را پذیرفته و امضا کرده‌اند می‌توان گفت هیچ قانون یا کنوانسیونی قادر نخواهد بود جلوی کار کودکان را گرفته و از این کودکان که عضو هیچ اتحادیه یا صنفی نیستند حمایت و پشتیبانی کند و این کودکان به اشکال مختلف مورد ستم و سوءاستفاده قرار می‌گیرند.

منابع و زیرنویس‌ها:

۱- http://www.todayszaman.com/columnist/berk-cktir/child-labor-in-turkey_348684.html

۲-

http://www.ilo.org/dyn/clsurvey/lfsurvey.list?p_lang=en&p_country=TR

۳- <http://www.dol.gov/ilab/reports/child-labor/turkey.htm>

کار کودکان در ترکیه

زندگی در یک کشور سرمایه‌داری که دولت سعی دارد هر روز بیشتر و بیشتر خواسته‌های سیستم نئولیبرالیسم را در کشور توسعه دهد برای همه مردم بسیار دشوار است، اما در این میان کودکان بیشتر و به شکل غیرانسانی‌تری، قربانی این شرایط اقتصادی برآمده از سرمایه‌داری می‌شوند هرچه فقر گسترده‌تر می‌شود کودکان بیشتر از سایر اقشار جامعه شرایط زندگی‌شان سخت‌تر شده و با افزایش نرخ تورم و بیکاری پدر و مادرشان و همچنین با خصوصی شدن آموزش و بهداشت رسماً از حق و حقوق طبیعی‌شان محروم می‌شوند. هر روز در سراسر دنیا ما شاهد ستم و زجر کودکان به اشکال مختلفی مانند جنگ، کار کودکان و قاچاق کودکان هستیم.

ترکیه نیز جزء کشورهایی است که کودکان و زنان به شکلی بسیار فجیعی به طور رسمی و غیر رسمی در درآمد و اقتصاد خانواده و کشور سهم دارند بدون آن که خود سهمی از این فعالیت داشته باشند. بسیار سخت است در خانواده‌ای فقیر به دنیا بیایی، آن هم در کشوری مانند ترکیه؛ چون خیلی زود باید کار کردن با ابزار را یاد بگیری و قانون ظالمانه کار کودک را بدون هیچ پشتیبانی و حامی در بازار کار بپذیری و اگر دختر باشی باید در سن پایین با مردی که از خودت بسیار بزرگتر است ازدواج کنی. (۱)

کار کودکان در حاضر یکی از مشکلات بزرگ دیگر در کنار قاچاق و تجارت سکس و... در ترکیه می‌باشد براساس گزارش‌های منتشرشده توسط سازمان جهانی کار و سایر منابع در حال حاضر تعداد کودکان ۶ تا ۱۶ ساله که به مشاغل مناسب بزرگسالان در ترکیه ۱.۵ میلیون نفر می‌باشد یعنی ده درصد جمعیت کودکان ۶ تا ۱۶ ساله کشور ترکیه. (۲)

۶۶.۵ درصد از این کودکان در شهر و ۳۳.۵ درصد در روستاها زندگی می‌کنند و طبق گزارش ILO، ۴۹.۸ درصد این کودکان امکان مدرسه رفتن دارند و ۵۰.۲ درصد از این کودکان امکان مدرسه رفتن ندارند و ۳۶.۶ درصد در بخش کشاورزی (تولید پنبه، فندق، مرکبات، چغندر قند، زیره سبز، بادام‌زمینی، و حبوبات) و ۳۰.۹ درصد در بخش صنعت (تولید کابینت مبلمان، آجر، کفش، چرم و تعمیرات اتومبیل) و ۳۲.۵ درصد در بخش خدمات (کار خیابانی، از جمله فروش گل و بسته‌های دستمال، حمل

کودکان کار در مزارع پنبه ترکیه

صورت مستمر اقامت داشته و نیز در صورتی که در این مدت نزد کارفرمائی اشتغال نداشته باشند مجوز اشتغال مستقل صادر می‌گردد. این امکان برای کارگران سایر کشورها فراهم شده که از کشور متبوعشان برای اخذ مجوز اقدام کنند. (۴)

شرایط کار در ترکیه

مطابق با گزارش‌های پزشکی اروپا، مدت زمان کار کارگران ترکیه کار طولانی‌تر از شهروندان هر کشور دیگر اروپایی است (۵۲ ساعت در هفته) و مزد دریافتی‌شان کمتر از حداقل دستمزد در اروپا است. ساعت کاری روزانه به جز برخی از ادارات دولتی، ۱۲ ساعت است. این در حالی است که طبق قانون کار قانون کار حداکثر زمان کار در هفته ۴۵ ساعت است. میزان اضافه کاری نیز مطابق این قانون می‌تواند ۴۵ ساعت در هفته باشد. کل اضافه کاری در طول سال نمی‌تواند بیشتر از ۲۷۰ ساعت باشد. اما با اجرایی شدن آن هنوز فاصله‌ی بسیاری وجود دارد. ترکیه در سال ۲۰۰۳ با توجه به اصول کلی از سازمان بین‌المللی کار و اتحادیه اروپا اصلاح شد.

قوانینی مانند اینکه زن و شوهر در یک محیط کار هم‌زمان نمی‌توانند در ساعات روز مشغول به کار شوند یا این مورد که زنان در کارهای سنگین مانند معدن، زیر آب و زیر زمین نمی‌توانند کار کنند.

دستمزد سربازی (حداقل دستمزد) برای کارهای یدی رایج است دستمزد برای هر ساعت اضافه کاری باید ۵۰ درصد بیشتر از نرخ معمولی ساعت کار باشد. طول مرخصی سالانه کارگران متناسب با سابقه‌ی کارشان تعیین می‌شود. برای کسانی که بین یک تا ۵ سال سابقه‌ی کار دارند، ۱۴ روز و برای کسانی که بین پنج و پانزده سال سابقه دارند، ۲۵ روز و برای بیشتر از ۱۵ سال ۲۶ روز است.

صنعت نساجی و چرم یکی از بخش‌های مهم اقتصاد ترکیه است. در ترکیه، ۹.۱ درصد نیروی کار، کارگران نساجی و چرم هستند. ۴۵ درصد از کارگران رسمی صنعتی نیز به بخش نساجی، چرم تعلق دارند، در Cerkezkoy، Corli، بی اوغلو و ادرنه مشغولند. در این منطقه ۱۶۰۰ کارخانه متوسط و بزرگ از مجموع ۲۶۰۰ کارخانه ترکیه واقع شده‌اند. این منطقه یکی از بزرگ‌ترین مناطق صنعتی ترکیه است. ۱۱۰ کارخانه چرم ترکیه در این منطقه است که بیش از ۱۰ هزار کارگر رسمی و سه هزار کارگر فصلی در آن کار می‌کنند. کارگاه‌های کفش‌دوزی بسیاری

کارگران مهاجر در ترکیه

بخشی از نیروی کار ترکیه مهاجران هستند. در سال‌های اخیر ترکیه اقدام به وارد کردن نیروی کار کرده است از متخصص گرفته تا کارگر ساده. قوانین ترکیه در ارتباط با خارجی‌ها و مهاجرین هر روز در حال تغییر است و حتی در این یک سال و نیم اخیر قوانین برای برگه شناسایی مهاجرین سه بار عوض شده است. (۱)

از تاریخ ۱۱ آوریل ۲۰۱۴ کارگران خارجی که اجازه کار دارند نیازی به گرفتن اجازه اقامت ندارند. بر اساس قانون ۶۴۵۸ و به موازات آن با بخشنامه ۵/۲۰۱۴ اداره تامین اجتماعی و بخشنامه ۱۱/۲۰۱۳ بیمه کارگران خارجی، تغییرات اساسی در بیمه آنها انجام شده است. (۲) کارفرمایانی که کارگران غیرقانونی را استخدام می‌کنند به ۷۳۲۵ لیر جریمه می‌شوند. کارگرانی که از کشورهای بی‌بیمه برای کار به ترکیه می‌آیند که در کشور خود بیمه شده‌اند، طبق قانون برای هر کشور تا یک زمانی از بیمه همان کشور می‌توانند استفاده کنند و بعد از اتمام تاریخ آن در ترکیه بیمه می‌شوند. هر کارفرما به ازای استخدام یک خارجی باید ۳ یا ۴ کارگر ترک استخدام کند، یعنی بیمه ۴ ترک را بپردازد. (۳)

بر اساس آخرین اطلاعات بر طبق قانونی که در سال ۲۰۰۳ در رابطه با اشتغال خارجی‌ان تصویب شده صدور مجوز کار توسط یک مرکز انجام خواهد شد. هم اکنون بر اساس قانون شماره ۴۸۱۷ سه نوع اجازه کار، شامل اجازه کار مدت‌دار و نامحدود برای کارکنان وابسته و مستقل و موارد مستثنی می‌باشد. مدت اعتبار اجازه کار مدت‌دار بر اساس قرارداد کار، یک سال بوده و برای کار در محل کار مشخص و حرفه‌ی خاصی صادر می‌گردد. پس از پایان یکسال اجازه کار برای همان شغل و محل کار تا سه سال دیگر تمدید می‌شود. پس از سه سال هم این مجوز تا شش سال تمدید خواهد شد.

در صورتی که یک فرد خارجی حداقل هشت سال به صورت مداوم در ترکیه اقامت و شغلی داشته باشد، اجازه کار دائم بدون در نظر گرفتن شرایط اشتغال در ترکیه و نیز بدون محدودیت جغرافیائی، صادر می‌شود. برای خارجیانی که حداقل پنج سال در ترکیه به

زمین‌های کشاورزی و انتقال سموم به طور مستقیم بر روی محصولات کشاورزی تاثیر گذاشته و خطر ابتلا به سرطان را افزایش داده است. (۵)

دستمزدها در ترکیه

در ترکیه نظام بازار آزاد حاکم است. نرخ دستمزد توسط بازار تعیین می‌شود ولی دولت هر ساله حداقل حقوق را تعیین می‌کند. هر کارفرمایی که زیر این حداقل حقوق کارگر یا کارمندی را به استخدام درآورد به موجب قانون محاکمه و مجازات می‌شود. موسسات خصوصی میزان حقوق و دستمزدهای خود را خودشان به تصویب می‌رسانند و مکلف هستند که زیر مبلغ مصوب دولت برای دستمزدها مبالغی را پرداخت نکنند. از این رو کارکنان بخش خصوصی بیشتر از کارمندان دولتی دریافت می‌کنند. از سوی دیگر موسسات دولتی ولی مستقل، می‌توانند با تصویب هیات امناء و هیات مدیران مبالغی را اضافه بر مصوبه دولت به کارکنان خود تحت عناوین مختلف پرداخت نمایند.

در ترکیه دستمزدها در وسط سال بر اساس تورم آن دوره مورد بازنگری قرار گرفته و مبالغی به عنوان جبران ضرر تورمی به کارکنان پرداخت می‌گردد. دولت هر شش ماه یک بار با نمایندگان سندیکاهای کارگری و کارمندی به چانه‌زنی پرداخته و دستمزدها را با مشاوره با نمایندگان سندیکاهای تعیین می‌نماید.

هر چند در ترکیه برای تعیین حداقل دستمزد دولت با کارفرمایان و کارکنان اتحادیه مشاوره می‌کند ولی تصمیم‌گیری نهایی صرفاً با دولت است. بحث تعیین حداقل دستمزد یکی از دغدغه‌های اتحادیه‌های کارگری است. کمیسیون TISK، اتحادیه کارفرمایان و "ترک ایش"، در جلسات تعیین حداقل دستمزد شرکت می‌کنند. حداقل دستمزد خالص برای کارگران در سال ۲۰۱۱ حدود لیر ۸۰۳ (۳۰۰ یورو) در هر ماه است. دولت از حداقل دستمزد مالیات بالایی دریافت می‌کند، بنابراین هزینه‌ی کارفرما برای حداقل دستمزد معادل ۱۱۹۰ لیر (۴۴۰ یورو) است. حداقل دستمزد ماهانه برای سال ۲۰۱۲ به میزان ۸۸۶.۵۰ لیر تعیین شد. (۶)

حداقل دستمزد در سال ۲۰۱۳ در ترکیه برابر با ۹۷۸.۶۰ لیره ترکیه (۴۱۱ یورو) در هر ماه، معادل ۵۴۳ دلار بوده است. با توجه به پژوهش انجام شده توسط کنفدراسیون اتحادیه‌های کارگری ترکیه، خط فقر زندگی برای یک خانواده با ۴ نفر برابر با ۳،۳۶۱

در آن وجود دارد. تقریباً ۴۵۰ کارخانه نساجی (۳۵ درصد کل صنایع نساجی) نیز در این ناحیه وجود دارد و بیش از ۶۰ هزار نفر از کارگران نساجی رسمی در این منطقه مشغول به کارند.

در حالی که یک میلیون نفر از کارگران رسمی در صنایع نساجی و چرم ترکیه مشغول به کارند و نرخ تشکیل اتحادیه در میان کارگران این بخش ۸.۶ درصد است اما کارگران تحت پوشش با قرارداد دسته جمعی کمتر از ۳ درصد است و این یک تهدید جدی برای بخش نساجی است. طبق قانون جدید کار بخش چرم با بخش نساجی ترکیب شده و اتحادیه‌های کارگران این دو بخش می‌توانند با هم فعالیت مشترک انجام دهند.

بخش غیر رسمی یکی از معضلات صنایع نساجی و چرم است که شرایط کار را برای کارگران رسمی نیز دشوار کرده است. کارگران رسمی نیز مجبور به کار در شرایط بد با دستمزد بسیار کم هستند. به طور کلی، حداقل دستمزد این کارگران در حدود ۳۴۰ یورو در هر ماه و برای کارگران ماهر به ۵۵۰ یورو نیز می‌رسد. در "دوره‌های فصل کار"، کارگران ممکن است مجبور باشند تا ۲۴ ساعت بدون توقف کار کنند.

در بخش چرم، در تابستان، کارگران در حال کار ۸:۰۰ صبح تا ۱۱:۰۰ شب به مدت سه ماه کار می‌کنند ۱۲-۱۴ ساعت کار بسیار معمول است. اضافه‌کاری بسیار اندک و به طور کامل پرداخت نمی‌شود. مرخصی هفتگی و سالانه می‌تواند به طور کامل مورد استفاده قرار نگیرد. بنابراین کارگران ماهر ترجیح می‌دهند تا در این شرایط کار نکنند.

زنان بخش قابل توجهی از نیروی کار در نساجی هستند. زنان کارگر به طور کلی نسبت به حقوق خود ناآگاهند و از حقوق ابتدایی مانند حق مهد کودک محرومند. اقدامات بهداشتی و ایمنی شغلی به طور منظم و به طور کامل در بخش‌های نساجی و چرم اعمال نمی‌شود. به خصوص در بخش چرم و در برخی از بخش‌های صنایع نساجی که از مواد شیمیایی شدید و خطرناک استفاده می‌شود اقدامات ایمنی لازم انجام نمی‌گیرد.

شرایط نامنظم و ضد کارگری در نساجی و بخش چرم که به طور مستقیم بر طبیعت نیز تاثیر می‌گذارد. دو منطقه مهم این صنایع از قطب‌های کشاورزی ترکیه هستند که دارای خاک بسیار غنی، منابع طبیعی، منابع آب گسترده و با کیفیت بالا می‌باشند. با این حال صنعتی شدن بدون برنامه‌ریزی قبلی سبب ایجاد یک بحران زیست محیطی شده و منابع آب و رودخانه‌ها به سرعت آلوده شده‌اند. آب آشامیدنی نیز آلوده است. آلودگی منابع آب

<http://www.alosgk.com/2014/04/yabanci-iscilerin-ikamet-teskeresi-ve-sigortaya-bildirimi>

۲- <http://www.muhasibetr.com/yazarlarimiz/ahmetagar/035>

۳- <http://www.muhasibetr.com/yazarlarimiz/ahmetagar/035>

۴- https://www.google.com.tr/?gfe_rd=cr&ei=7TqwU4u1DcvO_Ab-tiHICQ&gws_rd=ssl#q=%D8%A7%D8%AC%D8%A7%D8%B2%D9%87+%DA%A9%D8%A7%D8%B1+%D8%AF%D8%B1+%D8%AA%D8%B1%DA%A9%DB%8C%D9%87

۵- https://www.google.com.tr/?gfe_rd=cr&ei=7TqwU4u1DcvO_Ab-tiHICQ&gws_rd=ssl#q=%D8%B4%D8%B1%D8%A7%DB%8C%D8%B7+%D8%A8%DB%8C%D9%85%D9%87+%DA%A9%D8%A7%D8%B1%DB%8C+%D8%AF%D8%B1+%D8%AA%D8%B1%DA%A9%DB%8C%D9%87

۶- <http://www.turkeyportal.ir/kar-dar-torkey/item/159-ghavanine-kar-dar-torkiye.html>

۷- <http://www.turkeyportal.ir/kar-dar-torkey/item/159-ghavanine-kar-dar-torkiye.html>

۸- <http://www.torkiye.com/lang-fa/turkiyedeucuretler.cgi>

۹- <http://www.torkiye.com/lang-fa/turkiyedeucuretler.cgi>

۱۰- <http://www.torkiye.com/lang-fa/turkiyedeucuretler.cgi>

۱۱- <http://www.torkiye.com/lang-fa/turkiyedeucuretler.cgi>

۱۲- <http://www.torkiye.com/lang-fa/turkiyedeucuretler.cgi>

۱۳- <http://www.torkiye.com/lang-fa/turkiyedeucuretler.cgi>

۱۴- <http://www.torkiye.com/lang-fa/turkiyedeucuretler.cgi>

۱۵- <http://www.torkiye.com/lang-fa/turkiyedeucuretler.cgi>

۱۶- <http://www.torkiye.com/lang-fa/turkiyedeucuretler.cgi>

۱۷- <http://www.torkiye.com/lang-fa/turkiyedeucuretler.cgi>

۱۸- <http://www.torkiye.com/lang-fa/turkiyedeucuretler.cgi>

۱۹- <http://www.torkiye.com/lang-fa/turkiyedeucuretler.cgi>

۲۰- <http://www.torkiye.com/lang-fa/turkiyedeucuretler.cgi>

۲۱- <http://www.torkiye.com/lang-fa/turkiyedeucuretler.cgi>

۲۲- <http://www.torkiye.com/lang-fa/turkiyedeucuretler.cgi>

۲۳- <http://www.torkiye.com/lang-fa/turkiyedeucuretler.cgi>

۲۴- <http://www.torkiye.com/lang-fa/turkiyedeucuretler.cgi>

۲۵- <http://www.torkiye.com/lang-fa/turkiyedeucuretler.cgi>

۲۶- <http://www.torkiye.com/lang-fa/turkiyedeucuretler.cgi>

۲۷- <http://www.torkiye.com/lang-fa/turkiyedeucuretler.cgi>

۲۸- <http://www.torkiye.com/lang-fa/turkiyedeucuretler.cgi>

۲۹- <http://www.torkiye.com/lang-fa/turkiyedeucuretler.cgi>

۳۰- <http://www.torkiye.com/lang-fa/turkiyedeucuretler.cgi>

۳۱- <http://www.torkiye.com/lang-fa/turkiyedeucuretler.cgi>

۳۲- <http://www.torkiye.com/lang-fa/turkiyedeucuretler.cgi>

۳۳- <http://www.torkiye.com/lang-fa/turkiyedeucuretler.cgi>

۳۴- <http://www.torkiye.com/lang-fa/turkiyedeucuretler.cgi>

۳۵- <http://www.torkiye.com/lang-fa/turkiyedeucuretler.cgi>

۳۶- <http://www.torkiye.com/lang-fa/turkiyedeucuretler.cgi>

۳۷- <http://www.torkiye.com/lang-fa/turkiyedeucuretler.cgi>

۳۸- <http://www.torkiye.com/lang-fa/turkiyedeucuretler.cgi>

۳۹- <http://www.torkiye.com/lang-fa/turkiyedeucuretler.cgi>

۴۰- <http://www.torkiye.com/lang-fa/turkiyedeucuretler.cgi>

۴۱- <http://www.torkiye.com/lang-fa/turkiyedeucuretler.cgi>

۴۲- <http://www.torkiye.com/lang-fa/turkiyedeucuretler.cgi>

۴۳- <http://www.torkiye.com/lang-fa/turkiyedeucuretler.cgi>

۴۴- <http://www.torkiye.com/lang-fa/turkiyedeucuretler.cgi>

۴۵- <http://www.torkiye.com/lang-fa/turkiyedeucuretler.cgi>

۴۶- <http://www.torkiye.com/lang-fa/turkiyedeucuretler.cgi>

۴۷- <http://www.torkiye.com/lang-fa/turkiyedeucuretler.cgi>

۴۸- <http://www.torkiye.com/lang-fa/turkiyedeucuretler.cgi>

۴۹- <http://www.torkiye.com/lang-fa/turkiyedeucuretler.cgi>

۵۰- <http://www.torkiye.com/lang-fa/turkiyedeucuretler.cgi>

لیر(۱۰۲۴۵ یورو) است. فقر مطلق یا خط گرسنگی برای یک خانواده چهار نفره ۱۰۱۱ لیر(حدود ۴۳۰ یورو) طبق ماده ۴۸۵۷ قانون کار در ترکیه باید دستمزد زنان و مردان برابر باشد. در این قانون به برابری شرایط کاری و دستمزد تاکید شده است. البته در عمل در برخی مشاغل به این صورت نیست.

به عنوان مثال: دستمزد کارگران فصلی (کارگرانی که در مزارع و باغ‌ها کار می‌کنند) در سال ۲۰۱۴ به طور میانگین دستمزد زنان در روز ۳۹ لیر و مردان ۴۸ لیر است. با این احتساب دستمزد ماهانه برای زنان کارگر با افزایش ۲۰.۳ درصد دستمزد، ماهیانه ۱۰۳۲ لیر و برای مردان با افزایش ۱۱.۹ درصدی دستمزد، در ماه برابر ۱۲۶۲ لیر است.

برای این کارگران حداقل و حداکثر دستمزد روزانه و ماهیانه به شرح زیر تعیین شده است:

دستمزد روزانه زنان کارگر: حداقل ۲۶ لیر و حداکثر ۴۵ لیر /

مردان کارگر: حداقل ۳۴ لیر و حداکثر ۶۲ لیر

دستمزد ماهیانه زنان کارگر: حداقل ۷۵۰ لیر و حداکثر ۱۲۰۰ لیر

/ مردان کارگر: حداقل ۹۱۸ لیر و حداکثر ۱۶۵۵ لیر.

همان گونه که از مقایسه‌ی دستمزدها برمی آید دستمزد زنان حدود ۱۸ درصد کمتر از مردان است و به طور متوسط هر سال حدود ده درصد به حقوق‌ها افزوده شده است. اما برای کارهای تخصصی، سطوح مدیریتی دستمزدهای گزافی تعیین می‌شود برای نمونه متخصصان کامپیوتر بانک‌ها بیش از ده هزار دلار در ماه دستمزد خالص دریافت می‌کنند.

طبق قانون کار ۱۴ درصد حق بیمه را خود کارگران باید بپردازند و نزدیک ۹ درصد هم حق بیمه بیکاری و پس از کسر این مبالغ اگر مثلا حداقل دستمزد برابر ۸۸۶.۵ دلار باشد میزان دریافتی کارگر ۷۵۳.۵۲ خواهد بود. سهم بیمه کارفرما ۱۶.۵ درصد و سهم بیمه بیکاری ۲ درصد است. چهارده درصد از حقوق کارکنان به عنوان حق بیمه و یک درصد به عنوان بیمه بیکاری کسر می‌گردد. علاوه بر این ۱۹.۵ درصد به عنوان حق بیمه و دو درصد بابت بیمه بیکاری از کارفرما اخذ می‌گردد.

منابع و زیرنویس‌ها:

۱- <http://www.calismahayati.net/index.php/145-is-kanunu/504-ev-hizmetlerinde-calisanlar>

۲- <http://www.alosgk.com/2014/04/yabanci-iscilerin-ikamet-teskeresi-ve-sigortaya-bildirimi>

۳- <http://www.alosgk.com/2014/04/yabanci-iscilerin-ikamet-teskeresi-ve-sigortaya-bildirimi>

که کارشان این گونه تعریف می‌شود از شمول قانون کار خارج محسوب شده و بحث قرارداد دسته جمعی و اعتصاب برایشان بی‌معنا خواهد بود.

امکانات بهداشتی و بیمه درمانی کارگران و همچنین آموزش نیز شامل این اصلاحات می‌شد. به عنوان مثال مطابق با اصلاحاتی که در سپتامبر ۲۰۱۲ در سیستم آموزشی ترکیه انجام شد کودکانی که مدارس حرفه و فنی را انتخاب می‌کنند تنها ۳+۵ سال از آموزش رایگان بهره می‌برند. درحالی که طبق قانون قبل، هر سه مرحله ۴ ساله آموزش رایگان بود. اتحادیه‌های کارگری اعتراضات زیادی را علیه این اصلاحات سازمان دادند آنها استدلال می‌کردند که این تغییر سبب افزایش کودکان کار و کاهش دسترسی دختران به آموزش خواهد شد. اما دولت به هیچ عنوان از این اصلاحات عقب‌نشینی نکرد.

در قانون جدید عنوان شده که عضویت در سندیکاها به جای ثبت در محضر باید از طریق ایمیل‌های دولتی (دولت- الکترونیک) ثبت شود. تا پیش از این مانع اصلی عضویت در سندیکاها محضرها بودند. کارگران مجبور بودند عضویت خود را در سندیکاها در محضرها به ثبت برسانند. هم‌زمانی کار محضرها با ساعات کار کارگران از جمله عواملی بود که سبب می‌شد کارگران بسیاری نتوانند از این طریق عضو اتحادیه شوند. این تغییر به ظاهر برای ساده‌تر کردن عضویت کارگران در اتحادیه است اما سیستم جدید و عضویت الکترونیکی دولتی، عضویت در اتحادیه‌های آزاد را تضعیف می‌کند و دولت از این طریق یک نظارت الکترونیکی را بر روند عضویت در اتحادیه‌ها اعمال می‌کند. در این شیوه احتمال باخبر شدن کارفرما از کارها و تصمیمات سندیکاها یا امکان تداخل کارفرما با اعمال سندیکا وجود دارد. به عنوان مثال هرچند که اطلاعات شخصی کارگران باید محرمانه باشد، اما کارفرما می‌تواند با داشتن رمز عبور کارگران به آن دسترسی پیدا کند و حتی استفاده نادرست کند. (۲)

هر چند دولت ترکیه کنوانسیون ۸۷ را پذیرفته اما تغییرات قانون کار سبب شده که تعداد زیادی از کارگران از تشکیل اتحادیه محروم شوند. در این رابطه فقط یک پروتکل در سال ۲۰۰۵ به امضا رسید. بیست و شش بند از سی و چهار بند این پروتکل اجرا نمی‌شود. (۳)

با تغییر قانون کار در سال ۲۰۱۲ فعالیت اتحادیه‌ها در بخش‌های مختلف محدود شده است. در قانون کار جدید کارگرانی که در شغل‌های پر خطر کار می‌کنند نمی‌توانند در سندیکاها عضو

قانون کار ترکیه و تغییرات آن

اولین قانون در مورد فعالیت اتحادیه‌های کارگری در سال ۱۹۴۷ تدوین شد. در این قانون برای اتحادیه‌های کارگری حق مداخله در چانه‌زنی جمعی یا حق اعتصاب در نظر گرفته نشده بود و موقعیت کنفدراسیون بالاتر از سیاست‌های حزبی بود و در واقع یک رویکرد مسالمت‌جویانه رو در رو با دولت را داشت. پس از کودتای نظامی سال ۱۹۶۰، قانون شماره ۲۷۴ در مورد چانه‌زنی جمعی و قانون شماره ۲۷۵ در مورد اعتصاب و تعطیلی کارخانه‌ها در سال ۱۹۶۳ به تصویب رسید. تصویب این قوانین باعث افزایش چشمگیر تعداد اعضای اتحادیه‌ها به بیش از یک میلیون نفر در سال ۱۹۷۱ شد.

در ماده‌ی ۴۸۵۷ قانون کار، از کارمند به عنوان خدمتگزار مردم نام برده می‌شد و قانون ۶۵۷ کارگران بخش خصوصی و قانون ۴۸۵۷ نیز کارگران بخش دولتی را تعریف کرده است.

این قوانین سبب می‌شد که کارگران بخش کشاورزی یا دریایی و هوایی، کارگران خانگی، صنایع دستی و ورزشکاران، کارگر محسوب نشده همین‌طور محیط‌هایی کار با تعداد کمتر از ۵۰ نفر نیز از شمول قانون کار خارج می‌شدند.

در پیش گفته شد که ترکیه برای پیوستن به اتحادیه اروپا می‌باید در زمینه حقوق کار و اشتغال خود را به سطح استانداردهای اتحادیه اروپا برساند. این درحالی است که نه تنها استانداردهای کار برای کارگران مطابق با اروپا نیست، بلکه نرخ اتحادیه‌گرایی نیز متفاوت است. این نرخ در کشورهای اتحادیه‌ی اروپا ۲۳ درصد است در حالی که در سال ۲۰۱۳ در ترکیه ۸ درصد بوده است. تاکید بر مذاکرات سه جانبه از سوی اتحادیه اروپا برای یکسان شدن روابط کار با استانداردهای اروپا در این مدت جدی بوده است. در این جلسات سه نماینده از سوی کارفرمایان سه نماینده از سوی کارگران (ترک ایش و هاک) شرکت داشتند. در سال ۲۰۰۸ دیسک از پیوستن به این جمع خودداری کرد. (۱)

در این راستا تغییراتی نیز در قانون کار ترکیه بوجود آمد. این تغییرات قانون کار سبب شده که هر روز بیش از پیش کارگران از حقوق حمایتی محروم شوند. تغییرات قانون کار شامل مقرراتی است که تبدیل مشاغل رسمی به قراردادی را تسهیل و کار انعطاف‌پذیر، کار پاره وقت، و... را ترویج می‌کند و تمام کارگرانی

آمار و نوع شکایت‌های رسمی کارگران، شمایی از مشکلات عمومی کارگران ترکیه را نشان می‌دهد که ناشی از این تغییرات است. در سال ۲۰۱۲، بیش از ۶۵ هزار شکایت انجام شده که ۲۴ درصد آن مربوط به پرداخت غرامت در ازای اخراج است. حق سنوات، دستمزد ماهانه (پرداخت دیر یا کم) ۲۵ درصد، مرخصی سالانه ۱۱ درصد، اضافه‌کاری ۸ درصد، دستمزد تعطیلات آخر هفته ۲ درصد کل شکایات را شامل می‌شده است.

در زمینه‌ی ایجاد محدودیت برای اعتصاب، قانونی به اسم "لوکا" تصویب شده است. مطابق با قانون لوکا اگر هیات وزیران تصویب کند که اعتصابی مخالف امنیت ملی یا سلامت جامعه است آن گاه اعتصاب غیرقانونی بوده و بدین ترتیب راه برای سرکوب کارگران هموار می‌شود. در این صورت همراهی سایر کارگران با کارگران اعتصابی نیز غیرقانونی خواهد بود. با استفاده از این قانون از سال ۲۰۰۰ تا سال ۲۰۰۵، نه اعتصاب در صنایع لاستیک، شیشه، استخراج معادن و خدمات به تعویق افتاده است.

خصوصی‌سازی و تعدیل نیرو در صنایع ترکیه موج بزرگی از بیکارسازی را به دنبال داشت. دولت برای کاهش تبعات این مساله طرحی را تحت عنوان C-4 بر کارگران تحمیل کرد. این طرح به معنی دادن قدرت مطلق به کارفرمایان برای اتخاذ هر گونه تصمیم‌گیری علیه منافع کارگران بود. مطابق با آن برای کارگرانی که به علت خصوصی‌سازی کار خود را از دست می‌دهند دولت می‌تواند آنان را به کار دیگری بگمارد. طبق این طرح حقوق و دستمزد به نحو شگفت‌انگیزی کاهش می‌یابد. ساعات کار ثابت برای افرادی که باید تحت شرایط C-4 کار کنند کاملاً از بین می‌رود. کارفرمایان شرکت‌های دولتی مجازند در صورت تمایل، کارگران را تا اتمام کار در محل کار خود نگاه دارند. کارگران در ازای این کار فوق‌العاده بعد از ساعات عادی یا در طول تعطیلات چیزی دریافت نمی‌کنند. بر اساس این سیاست، کارفرمایان می‌توانند خودسرانه کارگران را بدون هر گونه تعهد به پرداخت هزینه‌ای اخراج کنند. علاوه بر این، مدت زمانی که کارگران در سال می‌توانند کار کنند بین سه تا ده ماه است. در ماه‌هایی که درخواست کار برای آن‌ها موجود نیست هیچ‌مزدی دریافت نمی‌کنند و برگشت به کار و مدت زمان کار دوباره کاملاً خودسرانه توسط کارفرمایان تعیین می‌شود. با این وجود، برای کارگران جست‌وجوی شغل دوم ممنوع است. در سیاست C-4 پرداخت پول نقد برای تامین اجتماعی و هزینه‌های خدمات

شوند. کارگران بدون دستمزد خانوادگی و زنان کارگر خانگی نمی‌توانند سندیکا داشته باشند. (دو سوم) زنان کارگری که دستمزد می‌گیرند در شغل‌های پر مخاطره یا غیر رسمی کار می‌کنند.

مطابق با ماده ۲۵ قانون جدید، کارگرانی که در محل کارهای با کمتر از ۳۰ کارگر کار می‌کنند و کارگرانی که کمتر از ۶ ماه کار کرده‌اند، نمی‌توانند عضو سندیکاها بشوند. این در حالی است که در ترکیه ۹۶ درصد کارگران در محل‌هایی کار می‌کنند که کمتر از ۳۰ کارگر دارند. در این محل‌ها، نصف کارگران رسمی (۶ میلیون کارگر) مشغول به کارند. با توجه به قانون جدید از هر ۱۰ کارگر ۶ تای آنها نمی‌توانند در هیچ سندیکایی فعالیت کنند. در محل‌هایی که کارگران آنها از ۳۰ نفر کمتر است، بیشتر کارگران زن هستند و این به ضرر زنان مزد و حقوق‌بگیر است. از دیگر مواد این قوانین ادغام اتحادیه‌های بخش‌های مختلف است. مانند بخش چرم و نساجی که با هم ادغام شده‌اند. طبق قوانین جدید، کشاورزان و بیکاران نمی‌توانند سندیکا داشته باشند و این نوع سندیکاها برای تاسیس با مشکل روبرو هستند. (سندیکاهاى بازنشستگان بسته شده و سندیکای جوانان در حال تعطیل شدن است).

اکنون با این تغییرات قانونی، تشکیل اتحادیه یک مشکل بزرگ است. در بسیاری از محل‌های کار برای تشکیل اتحادیه درگیری وجود دارد. طبق بررسی‌های "ای تی یو سی" نرخ اخراج در میان کارگران مرد عضو اتحادیه‌ها بیشتر از کارگرانی است که عضو اتحادیه نیستند. هر چند در روی کاغذ اخراج کارگران به این دلیل غیرقانونی است اما پیروسی طولانی دادگاه و راه فرارهای قانونی برای کارفرمایان یکی از موانعی است که سبب می‌شود تا کارگران از ترس بیکاری به اتحادیه نپیوندند. مطابق با گزارش "ترک‌ایش"، بین سال‌های ۲۰۰۳ تا ۲۰۰۵، حدود ۱۵،۵۳۱ اخراج به دلیل عضویت در اتحادیه ثبت شده است و در فاصله‌ی ۲۰۰۳ تا ۲۰۰۸ بیش از سی هزار کارگر وابسته، شغل خود را از دست داده‌اند. (۴)

دولت سیاست‌های خود را در زمینه اشتغال به شکل یک بسته به نام "استراتژی ملی اشتغال" ارائه کرده که به شدت توسط اتحادیه‌های کارگری مورد انتقاد قرار گرفته است. این بسته شامل شرایط کاری انعطاف‌پذیرتر، حداقل حقوق و دستمزد منطقه‌ای، کاهش میزان حق سنوات و بالا بردن سن بازنشستگی است.

در طول دهه‌ی ۲۰۰۰ اتحادیه‌های کارگری تظاهرات، راه‌پیمایی‌های بسیاری علیه اصلاحات اقتصادی و اصلاحات قانون کار انجام دادند که با سرکوب پلیس روبرو شد. اما اقدامات خلاقانه و رادیکال اتحادیه‌هایی مانند دیسک و همکاری مشترک اتحادیه‌ها سبب شد که موفقیت‌هایی هم داشته باشند، به عنوان مثال در زمینه افزایش دستمزد در بخش دولتی. این اقدامات در سال ۲۰۰۳ به اوج خود رسید. (۵) یکی از تلاش‌های اتحادیه‌ها تعطیل اعلام شدن اول ماه مه بود که با فشار زیاد دولت را مجبور کردند که در سال ۲۰۱۰ بالاخره این تعطیلی را قانونی کند. هرچند که اردوغان در مقابله با این تلاش‌ها برای تعطیلی اول ماه مه گفته بود: "اگر زیردستان به جای بالادستان امور را اداره کنند قیامت می‌شود."

زیرنویس‌ها و منابع :

- 1- <http://www.disk.org.tr/default.asp?Page=Content&ContentId=457>
- 2- <http://icdahak.com/tag/%DA%AF%D8%B1%DB%8C%D9%81/>
- 3- <http://www.turkey-now.org/db/Docs/Invest%20In%20Turkey/11-LaborForceinTurkey.pdf>

<http://www.sosyal->

[is.org.tr/dosyalar/beldeas_basinaciklamasi](http://www.sosyal-is.org.tr/dosyalar/beldeas_basinaciklamasi) گزارشی، تی سی یو (۲۰۱۱) (کار و قانون اتحادیه‌ها به عنوان موانع ساختاری سازماندهی)

- 5- http://www.sosyal-is.org.tr/dosyalar/beldeas_basinaciklamasi

DEMET SAHENDE DINLER | TRADE UNIONS IN TURKEY

درمانی از بین رفته است. کارگران شامل این قانون، مزایا یا پاداش دریافت نخواهند کرد، حق ندارند بیش از ۲ روز در چهارماه مریض شوند و یا به هر دلیلی برای مدت معینی سر کارشان حاضر نشوند. در مدت استخدامشان از دریافت هر نوع مکمل بازنشستگی محرومند. درآمد و حقوق این کارگران بر اساس تحصیلات و آموزش شغلی آنان پرداخت می‌گردد که ماهانه بین ۳۰۰ تا ۴۰۰ یورو می‌باشد و از آنجا که آنان مجبورند حداکثر تنها ده ماه از سال شاغل باشند، حد متوسط درآمد آنان پایین‌تر از حداقل دستمزد می‌باشد. از طرف دیگر چون کارگران مشمول قانون (سی ۴) نه کارگر و نه کارمند محسوب می‌شوند اجازه عضویت در سندیکا و فعالیت متشکل اقتصادی در اتحادیه‌ها را هم ندارند.

این طرح پاسخ دولت برای کارگران شرکت دخانیات تکل ترکیه بود که در جریان خصوصی‌سازی بیکار شده بودند و اعتصاب کارگران تکل ترکیه نیز پاسخ کارگران بود که یکی از اعتصاب‌های بزرگ در سال‌های اخیر بود.

کارگران به این طرح "قرارداد بردگی" می‌گویند. به این ترتیب کارگران رسمی که در اثر خصوصی‌سازی کار خود را از دست می‌دهند، تا حد کارگران روزمزد و بدون قرار داد سقوط می‌کنند. وارد شدن "کار تلفنی" (on call calisma) در قانون کار نیز از دیگر تغییرات قانون کار ترکیه است. کارگران تلفنی یعنی کارگرانی که در ترکیه برای شرکت‌های خدماتی کشورهای اروپایی از طریق تلفن خدمات‌رسانی می‌کنند و بسیار کمتر از کارگران آن کشورها دستمزد می‌گیرند. در سال ۲۰۰۵ با قانون ۵۲۸۳ نهاد بیمه اجتماعی به وزارت بهداشت وابسته شد و اعتراض "پلاتفرم کار" به این تغییر بی نتیجه ماند. در می ۲۰۰۶ با تغییر بند دو قانون ۵۵۳۸ حق عقد قراردادهای دسته‌جمعی کارگران پیمانی گرفته شد. در سال ۲۰۰۷ عضویت سندیکا برای معلمان که در مدارس خصوصی کار می‌کردند، قدغن شد. تعداد این معلمان در سال ۲۰۰۶ بیش از ۱۰۷ هزار نفر بود.

و اصلاحات دیگر که اعتراضات بسیاری را به دنبال داشته است در سال ۲۰۰۸. اتحادیه‌های سلامت وابسته "کسک"، انجمن ترکیه از پزشکان (TTB) و اتاق ترکیه از اتاق معماران و مهندسان، چندین اتحادیه، کنفدراسیون، و سازمان غیردولتی علیه اصلاحات قانون کار تظاهرات کردند. اما آنها فقط موفق شدند که این اصلاحات را به تاخیر بیاورند. این اعتراضات همچنان ادامه دارد.

اتحادیه‌های کارگری ترکیه

تاریخچه

جنبش اتحادیه‌ای ترکیه را می‌توان در دو بخش قبل از کودتای ۱۹۸۰ و پس از آن بررسی کرد. نسل اول این جنبش مربوط به کارگران ماهر بود. در طول جنگ جهانی اول و جنگ استقلال بخشی از نیروی انسانی ماهر ترکیه کشته شدند و با مهاجرت بخشی از آرامنه و یونانیان این کشور، نیاز به نیروی کار ماهر افزایش یافت. در این شرایط، نیروی کار ماهر از امتیازات مادی و غیرمادی بسیاری در زمینه مدت زمان کار، مرخصی سالانه، دستمزد، امنیت شغلی و اجتماعی و احترام برخوردار شدند. این امتیازات سبب می‌شد که کارگران متخصص از سایر بخش‌های کارگران جدا شوند. به عنوان مثال در سال ۱۹۳۱، کارگران متخصص ۱.۲ درصد از جمعیت فعال را تشکیل می‌دادند در حالی سهم آنها از درآمد ملی ۷.۱ درصد بود.

این امتیازات در طول سال‌های جنگ جهانی دوم و تا سال ۱۹۵۰ سبب شد که گروهی از اینان کارفرمای بخش خصوصی شده و بخش دیگر تبدیل به پرورکرات‌های شهری شوند. در سال ۱۹۲۶ قانون شماره ۷۸۸ تصویب شده که همه‌ی اتحادیه‌های کارگری را ممنوع می‌کرد. از تأسیس دولت جمهوری تا دهه ۱۹۵۰ موقعیت ویژه‌ای برای کارمندان و ماموران دولت ایجاد شد که می‌توانستند مشکل داشته باشند. تنها اعتصاب شناخته شده در دوره ۱۹۲۳-۱۹۵۰ اعتصاب سامسون، آدانا و افسران تلگراف ترابزون برای افزایش حقوق و دستمزد در سال ۱۹۲۵ بود. پس از جنگ جهانی دوم و به خصوص پس از سال ۱۹۵۰، این قشر به طور فزاینده‌ای شروع به از دست دادن این موقعیت ممتازشان کردند و حقوق و امتیازات آنان به تمام کارگران داده شد.

با افزایش قدرت سرمایه‌داری و افزایش میزان سرمایه‌گذاری‌ها، نیاز به نیروی فنی نیز افزایش یافت و امتیازات خاصی برای برخی از کارکنان و پرسنل فنی دولتی در نظر گرفته شد که این امتیازات هم در دهه‌ی هفتاد لغو شد. اولین دوره به رسمیت شناخته شدن سازمان‌های صنفی در قانون اساسی به سال ۱۹۶۱ برمی‌گردد. در سال ۱۹۶۵، با تصویب قانون شماره ۶۲۴ اجازه تأسیس اتحادیه‌های کارگری، بدون به رسمیت شناختن حق مداخله در چانه‌زنی جمعی یا اعتصاب داده شد. بعد از کودتای نظامی ۱۹۷۱ این اتحادیه‌ها بسته شدند و تنها به وابستگان دولت

اجازه تأسیس انجمن داده می‌شد. هیچ یک از اتحادیه‌هایی که در فاصله‌ی سال‌های ۶۵ تا ۷۱ تأسیس شدند، به جز اتحادیه‌های معلمان، امروزه در جنبش کارگری و اتحادیه‌ای ترکیه فعال نیستند.

مطابق با قانون شماره ۶۲۴ که در ۸ مه ۱۹۶۵ صادر شد کارمندان دولتی حق ایجاد اتحادیه و تشکل را داشتند ولی از حق اعتصاب و قرارداد دسته جمعی محروم بودند. در این دوره از سازمان‌دهی اتحادیه‌ها، برای اعضای اتحادیه‌های کارگری، قراردادهای بیمه جمعی و مساله آموزش کارگران ترکیه بسیار پررنگ بود. کودتای نظامی دیگری در ۱۹۷۱ صورت گرفت. در ۱۲ مارس ۱۹۷۱ تشکیل اتحادیه کارمندان دولتی و اتحادیه‌های صنفی ممنوع شد. پس از برگزاری انتخابات دموکراتیک در سال ۱۹۷۳، سومین کنفدراسیون کارگری در سال ۱۹۷۶ به نام (HAK-IS) تأسیس شد که ایدئولوژی اسلامی داشت و نزدیک به حزب نجات ملی (MSP) بود. این اتحادیه بر هماهنگی میان کارگر و کارفرما تأکید دارد و سیاست‌های کلیدی اتحادیه بر مبنای اسلام شکل گرفته است. به دنبال آن دیگر اتحادیه‌های کارگری تشکیل شدند.

پس از کودتای نظامی سال ۱۹۸۰ فعالیت دیسک، هاک - ایش و "میسک" ممنوع شد. رهبران دیسک به محاکمه کشیده شدند و بسیاری از اعضای آن مجبور شدند به اتحادیه‌های وابسته به "ترک ایش" بپیوندند.

پس از کودتای نظامی سپتامبر ۱۹۸۰ ابتدا وضعیت تشکل‌های کارگر به خصوص در بخش دولتی بسیار دشوار شد. در دهه‌ی ۸۰ میلادی اتحادیه‌های دولتی (زرد) گسترش یافتند. از سال ۱۹۸۷، کارگران بخش دولتی در سازمان‌های حرفه‌ای شروع به بحث در مورد تشکیل اتحادیه کردند. گرایش عمومی سازماندهی، به دست آوردن حق اعتصاب و قدرت چانه‌زنی جمعی بود.

در طول دهه‌ی ۸۰ پیوستن به کنوانسیون‌های بین‌المللی کمک کرد که تشکیل اتحادیه‌ها و فعال شدن آنها دوباره نضج بگیرد. دهه هشتاد و نود سال‌های بازگشایی اتحادیه‌ها بود. هاک - ایش در سال ۱۹۸۱، "میسک" در سال ۱۹۸۴ و دیسک در سال ۱۹۹۱ دوباره بازگشایی شدند. اتحادیه‌های معلمان و کارکنان شهرداری در اوایل دهه ۹۰ شروع به فعالیت کردند. این فعالیت‌ها در پلتفرم شورای ایجاد کنفدراسیون کارمندان دولت متجلی شد و یک سری تظاهرات، راهپیمایی و اعتصاب غذا، توقف کار و درخواست حق چانه‌زنی جمعی در کشور به راه افتاد. به طور نمونه می‌توان به اتحاد عمل کارگران جهانی در سال ۲۰۱۲ در رابطه با زندانی

سال ۱۹۸۰ تا نوامبر سال ۲۰۱۳، کارگران می‌توانستند با ثبت نام در دفتر اسناد رسمی به اتحادیه بپیوندند. هزینه دفتر اسناد رسمی برای هر فرد متقاضی عضویت در اتحادیه ۲۰ یورو بود که این نیز خود مانعی برای پیوستن کارگران به اتحادیه‌ها بود.

بعد از نوامبر سال ۲۰۱۳، عضویت در اتحادیه‌ها از طریق اینترنت، با استفاده از شماره ID الکترونیکی دولت و رمز عبور ID امکان‌پذیر شده است که این مساله باعث ایجاد چالش‌های جدیدی برای کارگران می‌شود. با این شیوه عضویت در اتحادیه آسان شده است اما همچنین تهدید و تبعیض وجود دارد.

اتحادیه‌های صنفی در شاخه‌های مختلف صنعت تشکیل می‌شوند. در قانون قبل (قوانین ۱۹۸۰) در ۲۸ بخش و در قانون جدید (قوانین بعد از ۲۰۱۳) امکان تشکیل اتحادیه‌های صنفی در ۲۰ بخش وجود دارد. اتحادیه‌های کارگری در بخش‌های مختلف نمی‌توانند در هم ادغام شوند و هر کنفدراسیون دارای حداقل یک اتحادیه در هر بخش می‌باشد.

در ترکیه، کنفدراسیون اتحادیه‌های کارفرمایی نیز فعالند. کنفدراسیون اتحادیه کارفرمایی ترکیه (TİSK) در سال ۱۹۶۱ تاسیس شد و دارای ۲۲ اتحادیه‌ها وابسته متفاوتی است.

قراردادهای دسته جمعی، سیستم (CBA) در ترکیه

سیستم قراردادهای دسته‌جمعی در ترکیه دارای روش بسیار دقیقی است به طوری که تشکیل اتحادیه را یک فرایند دشوار می‌نماید. این سیستم توسط رژیم نظامی در سال ۱۹۸۰ فرموله شد. هدف اصلی این قانون جلوگیری از تشکیل اتحادیه و برای کنترل بود. در طول دهه ۱۹۷۰، در دوره‌های قدرت گرفتن شبه‌نظامیان تشکیل اتحادیه و بستن قرارداد دسته‌جمعی آسان شد.

قانون جدید اتحادیه‌های کارگری و قراردادهای دسته‌جمعی در دسامبر ۲۰۱۲ توسط پارلمان تصویب شد، اما منطق اصلی قانون قبلی حفظ شد. دولت جدید در پایان سال ۲۰۱۲ قانون جدیدی برای تشکیل "اتحادیه‌های کارگری و قراردادهای جمعی" تصویب کرد که به دور از اصول اولیه هنجارهای "آی ال او" است. مطابق با قانون جدید که هدف اصلی آن محدود کردن آزادی اتحادیه‌های کارگری در محل کار است، تا سال ۲۰۱۶ یک درصد از بخش‌هایی که می‌توانند قرارداد دسته‌جمعی ببندند حذف خواهند شد و بین سال‌های ۲۰۱۶ تا ۲۰۱۸ دو درصد و پس از آن ۳ درصد دیگر حذف خواهند شد و تنها تعداد اندکی از

شدن ۷۱ رهبر کارگری کنفدراسیون کسک اشاره کرد که دولت تحت مبارزه با تروریسم انجام داده بود که اتحادیه‌های کارگری برای آزادی دستگیرشدگان و لغو هر گونه اتهام در دادگاه اقدامات بسیاری انجام دادند. (۱)

تا سال ۲۰۰۱ کارمندان دولت طبق تعریف، وضعیت متفاوتی با اتحادیه‌های کارگری داشتند. قانون شماره ۴۶۸۸ چارچوب فعالیت قانونی را برای اتحادیه‌ها مشخص می‌کرد.

عضویت در اتحادیه‌ها بدون در نظر گرفتن ایدئولوژی کارگران صورت می‌گیرد. هیات اجرایی از نمایندگان شاخه‌های محلی اتحادیه‌ها تشکیل می‌شود. بالاترین نهاد تصمیم‌گیری اتحادیه‌ها کنگره‌ی عمومی است که هر ۴ سال یک بار هیات اجرایی را انتخاب می‌کند. تا سال ۱۹۹۵ اعضای هیات اجرایی می‌توانستند تا ۴ دوره کاندید شوند ولی این قانون تحت فشار اعضا تغییر کرد. تعداد کمی از زنان در ساختارهای تصمیم‌گیری اتحادیه‌های کارگری وجود دارد و هزینه‌های مالی اتحادیه از طریق حق عضویت اعضا تامین می‌شود.

بر اساس آخرین آمار وزارت کار ترکیه، در ماه ژوئیه سال ۲۰۱۳، یازده میلیون و ۶۲۸ هزار کارگر در ترکیه وجود دارد، طبق آمار غیر رسمی تعداد کارگران حدود ۱۶ میلیون نفر برآورد شده است. این درحالی است که تعداد کل اعضای اتحادیه‌های کارگری تنها یک میلیون و ۱۹۲ هزار و ۱۰۲ نفر است. (نرخ عضویت در اتحادیه‌ها ۸ درصد است در حالی که در سال ۲۰۰۷ این نرخ ۶۱ درصد بوده است) (۱) و از ۱ میلیون نفر کارگری که عضو اتحادیه هستند تقریباً ۷۰۰ هزار نفر تحت پوشش قرارداد جمعی هستند. در کنفرانس بین‌المللی کار "آی ال او" در ماه ژوئن سال ۱۹۹۲، گزارشی در مورد سرکوب حقوق اتحادیه‌های کارگری ترکیه ارائه شد که در آن به ممنوعیت تشکیل اتحادیه کارکنان دولت اشاره شده بود.

تقریباً ۵۰۰ هزار نفر در استخدام دولت هستند. تشکیل اتحادیه، بدون ترس از دست دادن شغل در بخش دولتی و در بسیاری از شرکت‌های دولتی امکان‌پذیر نیست. اعتصاب در این بخش‌ها ممنوع است. تعداد اعضای اتحادیه‌های کارگری در بخش خصوصی تقریباً ۳۰۰ هزار بالغ می‌شود که تقریباً کمتر از ۳ درصد است. (۲)

نحوه‌ی عضویت در اتحادیه:

تا قبل از ۱۹۸۰ اتحادیه‌ها قانونی نبودند و اجازه ثبت نداشتند. در نتیجه عضویت در اتحادیه‌ها به شکل رسمی امکان‌پذیر نبود. از

تصمیم نهایی را خواهد گرفت. از سال ۲۰۰۰ تا سال ۲۰۰۵، ۹ اعتصاب در صنایع لاستیک، شیشه، استخراج معادن و خدمات به تعویق افتاد. مطابق قانون اگر هیات وزیران تصویب کند که اعتصاب مخالف امنیت ملی یا سلامت جامعه است، اعتصاب غیرقانونی خواهد بود و همچنین اعتصاب سایر کارگران نیز برای همراهی با این اعتصابیون غیر قانونی است. این روند تحت عنوان (قانون لوکا) که همان قانون قرارداد دستجمعی است، انجام می‌شود. این قانون در ۱۸ اکتبر ۲۰۱۲ تصویب شده است. (۳)

بنابراین، دریافت گواهی صلاحیت برای بستن قرارداد دسته‌جمعی یک فرایند بسیار دشوار است، آغاز و انعقاد قرارداد دسته‌جمعی نیز بسیار سخت و تشریفاتی است. به عنوان نمونه از تاثیر این روند بر بسته شدن قرارداد دسته‌جمعی به مورد زیر اشاره می‌شود: در سال ۲۰۱۲، طبق گزارش‌های وزارت کار ۵۲۳ هزار نفر از کارگران در بخش دولتی خواستار قرارداد دسته‌جمعی شدند و تنها ۲۳۴،۴۶۹ کارگر توانستند از قرارداد دسته‌جمعی کار منتفع شوند. در بخش خصوصی، این پروسه بسیار دشوارتر است. در ترکیه، اعتصاب قانونی، به معنای اعلام درخواست‌های اقتصادی، پس از گذراندن تمام این مراحل امکان‌پذیر است. همبستگی و اعتصاب سیاسی ممنوع است. بنابراین تعداد بسیار کمی از کارگران می‌توانند اعتصاب کنند. این عدد در سال ۲۰۱۲ برابر با ۷۶۸ اعتصاب، در ۲۰۱۱ برابر با ۵۷۷، ۸۰۸ اعتصاب در ۲۰۱۰ و ۳۱۰۱ اعتصاب در ۲۰۰۹ بود. از ژانویه ۲۰۱۳ موج جدیدی از اعتصاب‌ها بوجود آمده است. در بخش نساجی، در ماه اوت، ۱۲ هزار کارگر دست به اعتصاب زدند، در ازمیر ۸۰۰۰ کارگران فلزکار، ۲۰۰۰ نفر از کارکنان خطوط هوایی ترکیه و صدها نفر از کارگران در چند کارخانه دست به اعتصاب زدند. در بخش فلزی، فقط چند روز قبل از شروع اعتصاب طرفین توانستند به توافق برسند.

تشکیل اتحادیه در شرکت‌های چند ملیتی و پیمانکاران

نیرو

در ترکیه، به طور کلی، در کارخانه‌های چندملیتی مانند شرکت تی ان سی (TNCs) که توزیع‌کننده نوشابه‌هایی مانند کوکاکولا و ... است و همچنین بوش، رنو، نشان، لی، کوکاکولا، شرکت پست یو پی اس (۴) دنون، فیات ... سطح بالایی از تشکیل اتحادیه وجود دارد. در برخی موارد، مدیریت محلی این شرکت‌ها

اتحادیه‌های کارگری باقی خواهند ماند که خواهند توانست قرارداد دسته‌جمعی ببندند.

برای بستن قرارداد دسته‌جمعی باید دو شرط وجود داشته باشد یکی این که درصد معینی از کل کارگران شاغل در آن بخش را شامل شود. شرط دوم این است که در یک محل کار ۵۰ درصد +۱ (اکثریت) در محل کار، قرارداد دسته‌جمعی داشته باشند. اگر این شرکت دارای بیش از یک شعبه است این میزان به ۴۰ درصد کل کارکنان تقلیل می‌یابد. زمانی که جذب اعضای جدید برای اتحادیه‌های کارگری از طریق دفتر اسناد رسمی عمومی بود، هنگامی که تعداد به میزان لازم می‌رسید کارگران، تقاضای خود را به وزارت کار ارائه می‌دادند. پس از بررسی و کنترل وزارت کار، اگر هیچ مشکلی وجود نداشت، گواهی صلاحیت به اتحادیه داده شده و روند بستن قرارداد دسته‌جمعی با مطلع کردن کارفرما و به رسمیت شناختن اتحادیه آغاز می‌شد. با الکترونیکی شدن ثبت نام این روند تغییراتی کرده است.

کارفرما ظرف مدت شش روز حق اعتراض به دادگاه دارد. در صورتی که کارفرما نتواند هیچ مدرکی دال بر اکثریت نداشتن اتحادیه ارائه کند، روند کار ادامه می‌یابد. اگر دادگاه این اعتراض را بپذیرد، باید منتظر تصمیم دادگاه شوند که ممکن است چند سال طول بکشد.

اگر طرفین این مراحل را بگذرانند، مذاکرات دسته‌جمعی شروع می‌شود. دوره چانه‌زنی ۶۰ روز است، در این دوره است که اگر طرفین به توافق نرسیدند، اتحادیه می‌تواند برای اعتصاب تصمیم بگیرد. اتحادیه‌های کارگری باید برای شروع اعتصاب قانونی مراحل خاصی را طی کنند. اگر طرفین نتوانند در ۶۰ روز اول به توافق برسند، وزارت کار یک میانجی رسمی را منصوب می‌کند که معمولاً یک متخصص دانشگاهی است. اگر اختلاف نتواند با واسطه رسمی حل شود، اتحادیه‌ی کارگری تصمیم به اعتصاب می‌گیرد. پس از این بیانیه، باید اعتصاب اتحادیه‌های کارگری در ۶۰ روز آینده شروع شود. اگر طرفین موافقت نکنند یا همچنین اگر یک چهارم از کارگران رسمی تقاضای رای‌گیری کنند و در آن رای‌گیری اکثریت کارگران اعتصاب را رد کنند، اتحادیه کارگری نمی‌تواند اعتصاب را آغاز نماید.

اگر اتحادیه‌های کارگری اعتصاب را به عنوان یک وظیفه رسمی اعلام کنند اما ترجیح دهند آن را آغاز نکنند یا اگر اعتصاب توسط کارگران رد شود، یا اگر اعتصاب ممنوع شود یا توسط مقامات دولتی به تاخیر بیافتد، هیاتی از دیوان عدالت اداری

فراملیتی به شدت در برابر تشکیل اتحادیه‌ها مقاومت می‌کنند چرا که در صورت متشکل شدن کارگران و پیگیری این تشکل‌ها، بسیاری اوقات مجبور خواهند شد که حقوق کارگران را مطابق با حقوق کارگران در دفاتر مرکزی آن شرکت تنظیم کنند. یعنی در واقع کارگران حقوق‌شان را نیز بر اساس دلار بگیرند نه بر اساس واحد پول همان کشور. این مساله در شروع فعالیت شرکت‌های خارجی در فازهای نفتی عسویه اتفاق افتاد. در آغاز کار حقوق‌های پرداخت شده به حدی متفاوت از سطح عادی دستمزد کارگران در ایران بود که برخی از کارگران فکر کرده بودند اشتباه شده است. اما در این میان شرکت‌های پیمانکاری وارد میدان شده و با واسطه شدن اینان و استخدام کارگران با حداقل حقوق مصوب، مبالغ عمده‌ای از دستمزد کارگران را به جیب زده و می‌زنند. استخدام از طریق شرکت‌های پیمانکاری و قراردادهای موقت یکی از راه‌هایی است که سرمایه‌داری برای مقابله با تشکل‌های مبارز کارگری انتخاب کرده‌اند.

در ترکیه نیز شرکت‌های پیمانکاری برای این شرکت‌های فراملیتی تامین نیرو می‌کنند، به خصوص در صنایع نساجی و فلزی که نتیجه‌ی آن نقض بیشتر حقوق نیروی کار، دستمزد پایین‌تر، کار بیش از حد، اضافه کاری و ... است. پس طبیعی است که شرکت‌های پیمانکاری، اتحادیه‌ها را به عنوان تهدیدی برای خود محسوب می‌کنند.

حق تشکیل اتحادیه در قانون اساسی ترکیه به رسمیت شناخته شده و اخراج اعضای اتحادیه به دلیل تشکیل اتحادیه جرم است. بررسی این موارد دادگاه ممکن است ۱ یا ۲ سال طول بکشد، با این حال حکم دادگاه تقریباً در همه موارد به نفع کارگران است. دادگاه دو گزینه به شرکت ارائه می‌دهد: یا برگشت به کار یا جریمه نقدی پرداخت ۱۲ تا ۱۶ ماه حقوق به کارگران. به علاوه، مجازات زندان برای مدیریت یا سرپرستی وجود دارد که با اجبار و اذیت کارگران را وادار به استعفا کرده باشند.

از آنجا که مواردی که به دادگاه ارجاع می‌شود بسیار دیر به نتیجه می‌رسد، اتحادیه‌ها ترجیح می‌دهند تا از فشار افکار عمومی برای تغییر نگرش شرکت‌ها و به رسمیت شناختن اتحادیه استفاده کنند. این ممکن است به کمپین همبستگی فراملی با حمایت فدراسیون جهانی و اروپا تبدیل شود. اتحادیه‌های کارگری به شرکت‌های بین‌المللی تحمیل می‌کنند که قوانین ترکیه و اصول سی اس آر (CSR) را به رسمیت شناخته و به آن احترام بگذارد. سی اس آر مخفف (Corporate Social

Responsibility) به معنی "مسئولیت اجتماعی کمپانی‌های اقتصادی". سی اس آر در سازمان ملل تصویب شده است و بسیاری از کشورها از جمله ترکیه آن را امضا کرده است. بسیاری از کمپانی‌های اقتصادی از جمله شرکت‌هایی که در بالا گفته شد در دیگر کشورها بسیار بی‌رحمانه با کارگران خود برخورد می‌کنند. این کارگران از لحاظ مزایا و حقوق بسیار پایین‌تر از کارگران کشور مادر هستند. کارگران این نهادهای اقتصادی از طریق کنفدراسیون‌های بین‌المللی به خصوص (آی تی اف) کنفدراسیون حمل و نقل، کنفدراسیون مواد غذایی (ای یو اف) و کنفدراسیون کارگران ساختمانی و کنفدراسیون پتروشیمی، انرژی و نفت سعی می‌کنند با راه انداختن کمپین‌های بین‌المللی تا حد تحریم این کمپانی‌ها در کشور اصلی، آنها را به زانو در آورند. در همین راستا اتحادیه کارگران پست (یو پی اس)، کنفدراسیون حمل و نقل بین‌المللی (ای تی اف) بسیار خلاقانه حرکت کردند و در اثر این فعالیت‌ها کارگران اعتصابی ترکیه که زندانی نیز شده بودند، توانستند از دادگاه حکم برائت بگیرند. در بسیاری از کشورها این مساله می‌تواند به حربه خوبی در دستان کارگران و تشکل‌های آنها تبدیل شود. تجربه‌ی موفق در این زمینه، کمپانی‌های کانادایی بودند که در برمه عقب نشستند.

فدراسیون‌های جهانی کار و اروپا، سازمان‌های مدنی و اتحادیه‌های کارگری در کشورهای اصلی کمپانی‌های بین‌المللی، ممکن است برای دفاع از حقوق کارگران ائتلاف کنند. اعتصاب و تجمع کارگران در مقابل محل‌های کار، به نشانه‌ی همبستگی، تظاهرات، درخواست‌های عمومی، کمپین‌های تحریم از جمله‌ی این مبارزات است. مبارزات کارگران شرکت‌های (یو پی اس)، شرکت پست (دی اچ ال)، بوش، نوامید، (دی‌ای اس آ)، (آی کی ای) برخی موارد از این مبارزات است. (۵)

برای کارگران، امضای قرارداد دسته‌جمعی پیشرفتی است که به معنی دادن هزینه بیشتر نیز هست. با این حال زمانی که یک محل کار دارای اتحادیه با محل‌های کار بدون اتحادیه مقایسه می‌شود، نمی‌توان سیستم بسیار متفاوت دستمزد را دید. هر دو تقریباً مشابه‌اند. تفاوت در محل کاری که اتحادیه در آن وجود دارد با جایی که اتحادیه وجود ندارد تنها امنیت شغلی بیشتر برای کارگران است و در این بخش‌ها نمی‌توان به راحتی بدون دلیل قانونی کارگری را اخراج کرد، بهداشت و ایمنی کار بهتر است، حقوق اجتماعی بیشتری برای زنان وجود دارد و برخی از کمک‌های اجتماعی مثل کمک‌های آموزشی، کمک‌های مواد

آشنایی با برخی اتحادیه‌های کارگری ترکیه

کنفدراسیون ملی اتحادیه‌های کارگری (MISK) در سال ۱۹۷۰ کنفدراسیون ملی اتحادیه‌های کارگری "میسک" تاسیس شد. هر چند حمایت‌های دولت را تا سال ۱۹۷۵ داشت، اما در جذب کارگران موفق نبود. (۱)

کنفدراسیون اتحادیه‌های کارگری ترکیه (Türk İş) کنفدراسیون اتحادیه‌های کارگری ترکیه (ترک-ایش) بزرگ‌ترین و قدیمی‌ترین اتحادیه‌های کارگری در ترکیه است و در سال ۱۹۵۲ پس از تدوین اولین قانون اتحادیه‌های کارگری در سال ۱۹۴۷، تشکیل شد. تاسیس این کنفدراسیون در دوران جنگ سرد با توجه به اصول اتحادیه آمریکا بود. این کنفدراسیون دارای ۳۴ اتحادیه‌ی وابسته است. خط مشی سیاسی "ترک ایش" نسبت به سایر اتحادیه‌ها لیبرال‌تر است. در آن اتحادیه‌های کارگری سوسیال دموکرات، لیبرال و ناسیونالیست عضو هستند. "ترک ایش" دارای باورهای اسلامی و با اتخاذ سیاست‌های طرفداری از اروپا، به دنبال آن است که به بخشی از جنبش بین‌المللی کارگری تبدیل شود. مواضع این اتحادیه ترکیبی از سیاست‌های میانه‌روی در مقابل دولت در کنار حمایت از منافع اعضایش است.

هاک (Hak-İş)

در سال ۱۹۷۶ تاسیس شد و دارای ۱۷ اتحادیه وابسته است تا پایان سال ۱۹۹۰ این کنفدراسیون کوچک بود، با این حال در دولت اردوغان در برابر "ترک ایش" تقویت شده است. "هاک ایش" نیز دارای گرایش‌های اسلامی است.

کنفدراسیون اتحادیه‌های پیشرو ترکیه

کنفدراسیون اتحادیه‌های انقلابی کارگری ترکیه (DISK) دیسک مخفف Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu می‌باشد که یک اسم بومی به زبان ترکی است. دیسک در زمانی تاسیس شد که حقوق و آزادی‌های نسبتاً گسترده‌تری در قانون اساسی در سال ۱۹۶۱ برای دفاع از حق کارگران برای چانه زنی جمعی و اعتصاب و جنبش‌های انقلابی و سوسیالیستی در عرصه سیاسی به رسمیت شناخته شد. دیسک در سال ۱۹۶۷ با شرکت نمایندگانی از اتحادیه‌های مختلف

غذایی و غیره وجود دارد.

حال می‌توان تصور کرد که اگر بدنه‌ی کارگری اتحادیه‌های موجود که در واقع سازمان‌های کارگری دوران سرمایه‌داری هستند بتوانند قدرت کافی بگیرند و تشکل خود را رادیکال کنند، به چه دست‌آوردهایی خواهند رسید.

منابع و زیر نویس‌ها

http://www.itfseafarers.org/maritime_news.cfm/newsdetail/7579

جدول: ارقام عضویت رسمی اتحادیه کارکنان خدمات عمومی

232,083	KESK
394,497	TÜRKIYE KAMU-SEN
515,378	MEMUR-SEN
3,627	BASK
26,422	BIRLESIK KAMU IS
3,499	HAK-SEN
4,146	DESK
15,450	INDEPENDENT
1,195,102	Grand total
1,874,543	Number of public servants
63.75 %	Unionisation rate

منبع: روزنامه رسمی شماره ۲۷۹۸۷، ۷ جولای ۲۰۱۱.

منبع چشم انداز اتحادیه‌های کارگری

<http://weblagrahekargar.wordpress.com/2013/06/16/mazi-142/>

«Law of Unions and Collective Agreements» (LUCA) on 18 October 2012

۴- UPS، یو پی اس یک شرکت پست چند ملیتی است که در سراسر دنیا کار میکنند و شعبه دارند. این شرکت در مقابل پست دولتی باز شده است و در بسیاری از مواقع بعنوان اعتصاب شکن از آنها استفاده می‌شود)

۵- تی ان سی شرکت مادر و توزیع کننده بسیاری از نوشیدنیها از جمله کوکا کولا است. دی اچ ال شرکت پستی است. ای کی آ (IKEA) شرکت سوئدی است و وسایل پیش ساخته خانگی تولید میکند که خریدار باید خودش آنها را به هم وصل کند مانند میز تحریر و تخت و غیره. دی ای اس ا (DESA) تولید کننده لباس‌های چرمی و نوآمد (Novamed) یک شرکت تولید وسایل پزشکی است.

خون به پایان رسید و افراد ناشناس به روی جمعیت راه پیمایی کننده آتش گشود و ۳۵ نفر کشته شدند.

در سال ۱۹۷۸ دیسک به مناسبت اول ماه مه دوباره در میدان تقسیم تجمعاتی را سازماندهی کرد و به رغم حوادث خونین سال گذشته تجمعی بسیار عظیمی بوجود آمد. در سال ۱۹۷۹ حکومت نظامی در استانبول گسترش یافته بود و جشن اول ماه در ازمیر برگزار شد، در حالی که در سال ۱۹۸۰ جشن کاملاً ممنوع اعلام شد. در ۲۲ ژوئیه ۱۹۸۰، بنیان‌گذار دیسک در مقابل خانه‌اش در استانبول کشته شد. دادستان عمومی ادعا کرد که شبه نظامیان جناح راست اقدام به قتل کرده‌اند، اما به عاملان قتل در دسامبر ۲۰۱۰ به علت گذشت زمان، حکم بسیار کمی داده شد.

بعد از کودتای نظامی ۱۹۸۰ به شدت فعالیت‌های اتحادیه‌ای محدود شد و دولت نظامی چانه‌زنی جمعی را تا ماه مه سال ۱۹۸۴ ممنوع کرد. پس از ۱۲ سپتامبر ۱۹۸۰ شورای امنیت ملی فعالیت‌های دیسک و اتحادیه‌های وابسته به آن را به حالت تعلیق درآورد. داریی‌های آنها مصادره و تحت اختیار دولت قرار داده شد. ۵۲ نفر از رهبران دیسک بازداشت و محاکمه شدند و برای آنها تقاضای مجازات اعدام کردند. اتهام آنها "اقدام به تخریب حکومت قانون اساسی" بود. در سال ۱۹۸۶ دادگاه نظامی ۱۰۴۷۷ نفر از اعضای دیسک را محاکمه کرد. دادگاه ۲۶۴ نفر از اعضای اتحادیه‌های کارگری را به احکام بین پنج سال و شش ماه تا ۱۵ سال و هشت ماه زندان محکوم کرد. حکم ممنوعیت دیسک به دادگاه تجدید نظر رفت و در سال ۱۹۹۱ دادگاه نظامی دیوانعالی کشور این حکم را ملغی کرد و رهبران اتحادیه تبرئه شدند و پس از یک دوره ۱۲ ساله دیسک قادر به ادامه فعالیت خود شد.

هشتمین مجمع عمومی دیسک در ۱۹-۲۲ ژانویه ۱۹۹۲ برگزار شد. تا سال ۱۹۹۴ دیسک ۱۶ وابسته و ۱۴ شاخه داشت که ۱۰ درصد از کارگران در آن عضو بودند. در حال حاضر ۲۵ اتحادیه عضو دیسک هستند با ۳۳۰ هزار عضو، دیسک دارای ۱۱ دفتر نمایندگی در بلژیک (دفتر نمایندگی اروپا)، آنکارا، آدانا، ازمیر، بورسا، آنتالیا، ادرنه، دیاربکر، سامسون، ایزمیت و غازی عینتاب است. (*)

به طور کلی می‌توان گفت که در "دیسک" اتحادیه‌های سوسیال دموکرات و لیبرال و ملی وجود دارد. این تشکل فعالیت‌های سازمانی منحصر به فردی در صنعت نساجی ترکیه دارد. همچنین با دو شرکت خارجی کره‌ای و بلژیکی نیز در حال بستن قرارداد

تاسیس شد همه این اتحادیه‌ها تا آن زمان وابسته به "ترک ایش" بودند، به جز Gıda-İş که مستقل بود.

دیسک یکی از چهار مرکز عمده اتحادیه‌های کارگری ملی در ترکیه است و به عنوان یک اتحادیه منشعب از کنفدراسیون اتحادیه‌های کارگری ترکیه تاسیس شد و بیش از ۳۲۷.۰۰۰ عضو دارد و به کنفدراسیون اتحادیه کارگری بین‌المللی و کنفدراسیون اتحادیه‌های کارگری اروپا وابسته است. در واقع، به جز یک نفر، بقیه بنیانگذاران از بنیانگذاران حزب کارگران سوسیالیست ترکیه در سال ۱۹۶۱ بودند.

اولین گردهمایی دیسک کمپین "جنگ علیه گرسنگی" در استانبول در تاریخ ۱۵ ژوئن سال ۱۹۶۷ بود. توسط سازمان‌های دانشجویی و با هدف ایجاد یک صندوق همبستگی به کمک اتحادیه‌های کارگری بزرگتر بود و قطعنامه‌ای در این متینگ و کنگره برای حمایت از اتحادیه‌های کوچکتر تصویب کردند. در سال ۱۹۶۷، شش اتحادیه (Turizm-İş, Kimya-İş, Bank-İş, EMSIS, TADIS, Gaziantep Tekstil)، به اتحادیه دیسک ملحق شدند، که در مجموع تعداد اعضای آن به ۶۵ هزار و هفتصد و سی رسید.

در سال ۱۹۷۰ حزب عدالت (AP) و حزب جمهوری خواه خلق (CHP) پیش‌نویس قانونی را به پارلمان ارائه کردند که وجود هر گونه کنفدراسیون به غیر از "ترک ایش"، را به خطر می‌انداخت. هیات مدیره دیسک در ۳ ژوئن ۱۹۷۰ تصمیم به تشکیل کمیته‌های مقاومت مطابق با حق مقاومت در قانون اساسی گرفت. از مارچ تا ۱۵ ژوئن، ۱۶ تن از کارگران شاغل که توسط دیسک سازماندهی شده بودند، کار را متوقف و از کارخانه خارج شدند. با اعلام حکومت نظامی در استانبول در شب ۱۶ ژوئن این عمل به پایان رسید. رهبران دیسک و تعداد زیادی از کارگران دستگیر و در دادگاه نظامی محاکمه شدند.

کنفدراسیون تا پایان سال ۱۹۷۲ تعداد ۸۸ هزار ششصد و پنجاه عضو داشت. بعد از کودتای نظامی مارچ ۱۹۷۱ رهبران دیسک دستگیر شدند و فعالیت کنفدراسیون به طور قابل توجهی کند شد، اما به خاطر فعالیت بقیه اتحادیه‌های عضو روز به روز به تعداد اعضای آن اضافه شد و در سال ۱۹۷۳ تعداد کارگران عضو آن به ۲۷۰ هزار نفر رسید. در دوره پس از کنگره پنجم در ۲۳-۲۴ ماه می ۱۹۷۵ هر روز محبوبیت دیسک افزایش یافت.

اول ماه مه ۱۹۷۷ تظاهرات سازماندهی شده توسط دیسک حتی بزرگتر از سال قبل بود، اما این تظاهرات صلح‌آمیز با یک حمام

از وی سوال شد که نقش "دیسک" در جنبش کارگری چگونه با محیط در حال تغییر سیاسی تکامل یافته است؟ وی این گونه پاسخ داد: در ترکیه همه دولت‌ها، از جمله حزب عدالت و توسعه (AKP) سیاست‌های نئولیبرالی را اجرا کرده‌اند. مبارزات "دیسک" در مقابله با سیاست‌های نئولیبرالی است. این سیاست‌ها حقوق اجتماعی را تضعیف می‌کند. هر چند ممکن است تاثیر فعلی این سیاست در امنیت اجتماعی، مراقبت‌های بهداشتی، آموزش و پرورش و قانون کار تا حدی دیده شود.

"دیسک" بزرگترین چالش فعلی جنبش کارگری در ترکیه را خصوصی‌سازی سیستم مراقبت‌های بهداشتی، تضعیف شرایط کاری کارمندان دولتی، بیکاری، نبود، ایمنی کار و عدم رعایت حق آزادانه سازماندهی به صورت جمعی، حق اعتصاب، و حقوق مهم کار مطابق با استانداردهای سازمان بین‌المللی کار می‌داند. از نظر "دیسک" جنبش کارگری تنها در صورتی می‌تواند خود را با شرایط جدید کاری و توهین‌آمیز نئولیبرالی تطبیق دهد که بتواند شیوه سازماندهی و ساختار سازمانی و روش‌های فعالیتش را تغییر دهد و معتقد است جنبش‌های کارگری سنتی در این زمینه چندان موفق نیستند.

در اصول "دیسک"، ایجاد یک جنبش کارگری بین‌المللی واقعی برای بهبود حقوق کار ضروری شمرده شده و "دیسک" مبارزه‌ی صنفی را برای رسیدن به حقوق کامل کارگران کافی نمی‌داند و معتقد است که مبارزه سیاسی آن را تکمیل می‌کند و کارگران باید از تمام حقوق دموکراتیک برخوردار شوند.

کنفدراسیون اتحادیه‌های کارگری بخش عمومی»
KESKIN AGENCY (KESK)

اتحادیه خدمات عمومی در سال ۱۹۹۲ تاسیس شد. در نوامبر ۱۹۹۵ با حضور ۵۰۰ نماینده از ۲۸ اتحادیه در آنکارا "کنفدراسیون کارمندان دولتی اتحادیه‌های کارگری "کسک" تاسیس شد. و در اوت سال ۱۹۹۶ در مجمع عمومی عادی خود تصمیم گرفت تا از ICFTU و ETUC درخواست عضویت نمایند. در اساسنامه این کنفدراسیون آمده است که: "کسک" معتقد به مبارزه برای دموکراسی و آزادی بخشی از طریق گسترش آگاهی در جنبش اتحادیه‌های کارگری است و معتقد است که در اعلامیه جهانی حقوق بشر و قوانین بین‌المللی، اسناد و قراردادهای ناشی از آنها امکان تحقق بخشیدن به آزادی و حقوق کامل"، وجود

دسته جمعی هستند و در برخی دیگر از شرکت‌ها نیز این کنفدراسیون فعال است.

بورسا یکی دیگر از مناطق بزرگ نساجی ترکیه است. بزرگترین بخش نساجی در بورسا ۳۸ درصد از اقتصاد ترکیه و ۲۵ درصد از نیروی کار را در خود دارد. در این منطقه نیز این کنفدراسیون (دیسک) توافق‌نامه‌های جمعی دارند که ۸۵۰ کارگر را پوشش می‌دهد که یکی از شرکت‌های طرف بریتانیایی است. در سال ۲۰۰۱، ترکیه با یک بحران بزرگ اقتصادی مواجه شد و به ویژه در بخش نساجی، شرکت‌های نساجی نمی‌توانستند با محصولات وارداتی چین، پاکستان و اندونزی رقابت کنند و این سبب شد که اتحادیه‌های کارگری در این بخش عقب‌نشینی کنند. در نتیجه کارگران این بخش از امتیازات بسیاری محروم شدند.

تشکیل اتحادیه در این منطقه مخفیانه انجام می‌شود و زمانی که کارفرما مطلع می‌شود کارگران مجبور به استعفا می‌شوند و تبلیغات شدیدی علیه اتحادیه‌ها وجود دارد.

دیسک در ای تی یو سی و کنفدراسیون اتحادیه‌های کارگری اروپا عضو است.

در جریان مذاکرات اتحادیه اروپا و ترکیه مصاحبه‌ای با مشاور و مدیر روابط بین‌الملل، کنفدراسیون دیسک"، انجام شد. این مصاحبه می‌تواند تا حدودی رویکردهای این کنفدراسیون را نشان دهد:

وی در تعریف رابطه بین حقوق کارگران و دموکراسی چنین می‌گوید:

دموکراسی سیستمی است که در آن تمام بخش‌های جامعه می‌توانند خود را نشان دهند. در یک دموکراسی توسعه یافته، نمایندگی گروه محروم از جمله کارگران مهم است. مردم از ریشه‌های مختلف قومی، جنسی، مذهبی، ارزش‌ها و خواسته‌هایشان را در جنبش‌های کارگری به اشتراک می‌گذارند. به همین دلیل، توجه به حقوق کارگران برای دموکراسی بسیار مهم است.

حقوق کارگران و دموکراسی مکمل هم‌اند. اگر کارگران به حقوق خود دست یابند، دموکراسی می‌تواند موفق و تثبیت شود. وی موفق‌ترین استراتژی و تاکتیک "دیسک" را برای ترویج حقوق کارگران، اطلاع‌رسانی عمومی حقوق کارگران و تظاهرات عنوان می‌کند. همین‌طور همبستگی بین‌المللی را به ویژه در پاسخ به شرکت‌های چند ملیتی، یک تاکتیک جدید و مهم می‌داند و می‌گوید که "دیسک" برای این اعمال بر کارگران تکیه می‌کند.

حمله کرده و بیش از دو هزار نفر بازداشت شدند. این بازداشت انعکاس گسترده‌ای در افکار عمومی ترکیه و جهان داشت. این پرونده به پارلمان اروپا هم کشیده شد و از سال ۲۰۰۰ تا سال ۲۰۰۸ بررسی آن طول کشید و هشت قاضی در دادگاه دولت ترکیه را برای رعایت نکردن ماده یازده، حقوق آزاد پایهای محکوم کردند. این پرونده از جانب دولت ترکیه پیگیری نشد و در ۱۲ آوریل ۲۰۰۹ در پارلمان اروپا بسته شد و دولت ترکیه خسارت وارده را به اتحادیه پرداخت کرد.

جنبش کارگران انقلابی (DIH)

در سال‌های اخیر تشکلهای کارگری دیگری نیز در ترکیه تشکیل شده است، از جمله می‌توان به جنبش کارگران انقلابی (DIH) اشاره کرد. دی‌ای اچ یا جنبش انقلابی کارگران ترکیه در اواخر سال ۲۰۱۲ با شعار اشغال، استقلال و خودگردانی مدیریتی بنیان گذاشته شد. عملکرد این نهاد را می‌توان در اشغال چندین کارخانه مانند کازوف، گریف، زنتیوا، فنیس، موداساکس، رنو و شیشچم تاپکاپی دید. آنان اشغال را زیربنای اقتصاد مشارکتی می‌دانند که معتقدند که کارگران می‌توانند در ساختار تولید شرکت کنند و مزد و سود یکسان بگیرند. (۱)

این جنبش بیشتر گرایشاتی را نمایندگی می‌کند که معتقدند در شرایط موجود جنبش اتحادیه‌ای توان گرفتن امتیازات بیشتر را ندارد و کارگران باید علیه سیاست‌های نتولیبرالی متشکل شده و فعالیت کنند.

به طور نمونه کارگاه ولیدی کازوف در تاریخ ۲۷ فوریه ۲۰۱۳، چهار کارگر خود را بدون پرداخت مزایا و حقوق عقب افتاده اخراج کرد. کارگران تولیدی کازوف از تاریخ ۲۸ ژوئن این کارگاه را اشغال کرده و خود به تولید پرداختند که تا به امروز این تولیدی به کارش ادامه می‌دهد. (۲)

شعار اصلی جنبش کارگران انقلابی این جمله‌ی معروف گرامشی است که می‌گوید هژمونی در کارخانه متولد می‌شود. این نگاه و فعالیت بعد از بحران مالی ۲۰۰۸ گسترده‌تر شده است. نمی‌توان

تاثیر بهار عربی را بر این جنبش نادیده گرفت. (۳)

منابع و زیرنویس‌ها:

*اتحادیه‌های کارگری زیرمجموعه دیسک:

Turkish name	Sector	Chair
Gıda-İş	nutrition	Celal Ovat

دارد. این اتحادیه مخالف جنگ و طرفدار صلح پایدار از طریق مقابله با حکومت‌های سرکوبگر فاشیسم، امپریالیسم، نژادپرستی و شوونیسم و مبارزه‌ی مشترک برای ایجاد رسیدن به صلح، آزادی، برابری و عدالت است.

معتقد به همبستگی بین‌المللی کارگران و ایجاد اتحادیه‌های آزاد کارگری است. چانه‌زنی جمعی و اعتصاب را از حقوق همه کارگران برای تامین امنیت شغلی، بهبود شرایط فیزیکی کار و نظارت به منظور کاهش حوادث شغلی و پیشگیری از بیماری‌های شغلی، گسترش بیمه و ... می‌داند. توجه به مسایل زیست محیطی و حفاظت از محیط زیست تاریخی و فرهنگی در فرایند تولید یکی دیگر از اهداف این اتحادیه است. معتقد است که کارگران باید در فرآیند تولید کالا و خدمات، اداری و غیره مشارکت داشته باشند و در تمام مراحل، ارائه کنترل کارگری سبب بهبود روند تولید و ایجاد ثروت اجتماعی می‌شود و معتقد است که توزیع آن به نفع زحمتکش‌شان باید باشد.

معتقد به برابری و آزادی ملت‌ها است و برای آن تلاش می‌کند. در زمینه روابط درونی معتقد به مشارکت فعال تمام اعضای اتحادیه بر اساس سانترالیسم دموکراتیک است.

"مخالف هر گونه تبعیض جنسی، مذهبی، قومی و نژادی و سنی است. مجمع عمومی بالاترین ارگان تصمیم‌گیری است که هر ۲ سال تشکیل می‌شود. تعداد نمایندگان در مجمع عمومی ۵۰۰ نفر است. کمیته اجرایی مرکزی ۱۱ نفر است که توسط مجمع عمومی انتخاب می‌شوند و شامل رئیس، دبیر کل، مسئول امور مالی، تشکیلات، آموزش، حقوق بشر و محیط زیست، دبیر روابط بین‌الملل، روابط عمومی، قراردادهای دسته‌جمعی، دبیر حقوقی و مسئول امور زنان می‌باشند.

این اتحادیه در زمینه آموزش با اتحادیه‌های بین‌المللی همکاری نزدیکی دارد. به خصوص با اتحادیه‌های نروژ، المان و سوئد. در شهرهای مختلف از سال ۱۹۹۰ تا ۱۹۹۶ حداقل ۳۶ کارگاه آموزشی در زمینه حقوق کار و... برگزار کرده است.

این اتحادیه در فراخوانی به اعضا روز ۱۸ آوریل خواستار اعتراض ملی برای تضمین حق قرار داد دسته‌جمعی شد که در روند مذاکرات از طرف دولت رعایت نمی‌شد. در تاریخ ۱۳ آوریل ۱۹۹۶ دولت ترکیه اعتصاب کارگران بخش عمومی را ممنوع اعلام کرد و در تاریخ ۱۸ آوریل اعضای هیئت مدیره سندیکا توبیخ شدند. این اعتراضات تا ماه‌ها ادامه داشت و با اعتراض گسترده‌ی کارمندان دولت در استانبول در ۸ ژوئن برگزار شد. پلیس به مردم اعتراضی

قتل عام کارگران ترکیه در اول ماه مه ۱۹۷۷ میدان تقسیم استانبول

اعتراضات کارگری و اقدامات مشترک اتحادیه‌های کارگری در ترکیه

همان گونه که دیدیم در ترکیه اتحادیه‌ها و تشکل‌های مختلف به هم پیوسته و کنفدراسیون‌ها و فدراسیون‌های مختلفی تشکیل شده است که فعالیت‌های کارگران یک واحد تولیدی یا واحدهای مختلف کارگری را با هم هماهنگ و هم راستا می‌کند. از سوی دیگر در سطح وسیع‌تر نیز میان این تشکل‌های سراسری صنفی، اتحاد عمل‌هایی نیز وجود دارد. به دلیل وجود این تشکل‌ها امکان پیوستن و هماهنگی و همراهی با تشکل‌های سایر کشورها نیز بوجود آمده است. در زیر به برخی از اتحاد عمل‌ها و اعتصابات اشاره می‌کنیم و خواهیم دید که به رغم این که تمام این تشکل‌ها و فدراسیون‌ها و کنفدراسیون‌ها مترقی نیستند اما همراهی آنان چه دست‌آوردهایی برای کارگران داشته است.

برگزاری جشن اول ماه مه و به رسمیت شناخته شدن اول ماه مه به عنوان تعطیل رسمی، یکی از خواسته‌هایی است که سندیکاهای کارگری ترکیه بر روی آن توافق دارند و توانسته‌اند حول این خواسته اقدام مشترک انجام دهند. در تمام این سال‌ها سندیکاهای ترکیه از برپایی جشن اول ماه مه به طور علنی در خیابان‌های شهرها، به عنوان محملی برای فعالیت مشترک و هماهنگ میان تشکل‌های کارگری مختلف استفاده کرده و به این ترتیب هزاران کارگر به خیابان‌ها آمده‌اند؛ البته بهای سنگینی نیز برای این مساله پرداخته‌اند اما دست‌آوردهایی نیز داشته‌اند.

Basın-İş	press	Mustafa Yamak
Birleşik Metal-İş	metal	Adnan Serdaroğlu
Dev Maden-Sen	mine workers	Tayfun Görgün
Dev Sağlık-İş	health	Arzu Çerkezoğlu
Dev Turizm-İş	tourism	Mustafa Safvet Yahyaoğlu
Devrimci Yapı-İş	construction	Dursun Açıkbaz
Emekli-Sen	pensioners	Veli Beysülen
Enerji-Sen	energy	Ali Duman
Bank-Sen	banks	Önder Atay
Cam Keramik-İş	glass-pottery	Mehmet Turp
Tümka-İş	paper	Ergün Tavşanoğlu
Lastik-İş	petrol, chemical, tires	Abdullah Karacan
Limter-İş	shipyards	Kamber Saygılı
Nakliyat-İş	transport	Ali Rıza Küçükosmanoğlu
Sine-Sen	film	Zafer Ayden
Sosyal-İş	social	Metin Ebetürk
Tekstil	textile	Rıdvan Budak
Genel-İş	general	Erol Ekici

Kazova, Greif, Zentiva, Feniş, Moda Socks Factory, Renault, _1 and Şişecam Topkapı

<http://vimeo.com/75978032> -۲

<http://www.globalresearch.ca/workplace-occupations-in-turkey-response-to-neoliberal-authoritarian-rule/5378667> -۳

<http://www.globalresearch.ca/workplace-occupations-in-turkey-response-to-neoliberal-authoritarian-rule/5378667>

اروپا به استانبول سفر کنند و بر روند برپایی جشن اول ماه نظارت داشته باشند... (۱) سرانجام در اثر فشار اتحادیه‌های کارگری روز جهانی کارگر در سال ۲۰۱۰ به عنوان روز تعطیل رسمی اعلام شد. مقایسه‌ی تطبیقی برگزاری جشن اول ماه مه در ایران و ترکیه نیز می‌تواند بسیار آموزنده باشد.

در سراسر دهه‌ی ۱۹۹۰ اعتصابات و اعتراضاتی علیه سیاست‌های سرکوبگرانه‌ی دولت، ریاضت اقتصادی، اصلاحات آموزش و پرورش، خصوصی‌سازی، افزایش دستمزدها و ... انجام شد. از جمله پلاتفرم کار که در سال ۹۹ از طرف دیسک، کسک، هاک ایش، ترک ایش و اتحادیه کارمندان دولتی تشکیل شد. اتحادیه پزشکان ترک، اتحادیه اتاق‌های مهندسی نیز به آن پیوستند و در جولای ۹۹ در میدان کیزیل‌ای آنکارا تظاهرات ۴۰۰ هزار نفری برگزار کردند. این اتحاد و همبستگی از سال ۲۰۰۱ منفعل شد و همکاری دیسک و کسک و (TTB, TMMOB) جای آن را گرفت.

از دیگر فعالیت‌های مشترک این دهه می‌توان به موارد زیر اشاره کرد: جولای سال ۱۹۹۳ اعتراضات سازمان یافته‌ای علیه قتل عام روشنفران، نویسندگان و هنرمندان "قتل عام سیواس" رخ داد و در ژوئیه اعتراض گسترده‌ای از طرف اتحادیه عمومی کارکنان دولت در مخالفت با میزان افزایش کم دستمزدها انجام شد و ماه اکتبر اعتراض جمعی در مخالفت با ۱۲ درصد افزایش حقوق صورت گرفت.

ژانویه ۹۴ اعتراض اتحادیه‌های کارمندان دولت برای حق اعتصاب و چانه زنی جمعی و افزایش حقوق و دستمزد رخ داد و اول ماه می ۹۴ اعتصاب غذای سه روزه در آنکارا و راهپیمایی ۳۰ هزار کارمند دولت در مخالفت با سیاست دولت در مورد ندادن حق اعتصاب و قرارداد دسته‌جمعی که با حمله پلیس تعدادی از فعالان اتحادیه‌های کارگری بازداشت شدند. دولت خواسته‌های کارگران را پذیرفت و معاون نخست وزیر استعفا داد. در ماه جولای و دسامبر ۱۹۹۴ اقدام مشترک و اعتصاب عمومی "ترک ایش"، "دیسک"، "هاک ایش، و KÇSP. پس از اعلام بسته ریاضت اقتصادی دولت رخ داد. در ماه مارس ۱۹۹۵ اعتصاب گسترده کارکنان دولت صورت گرفت. در جریان این اعتصاب در ۱۵ و ۱۶ ژوئن بیش از ۱۵۰ هزار نفر در مرکز آنکارا چادر زده و دست به اعتصاب غذا زدند که منجر به اصلاح قانون اساسی و اعطای حق تشکل و مذاکره دسته جمعی به کارگران بخش دولتی شد...

این اعتراضات در دهه‌ی بعد هم ادامه یافت.

نخستین بار جشن اول ماه مه در سال ۱۹۱۱ در دوران امپراتوری عثمانی، توسط کارگران بندر و کشتزارهای پنبه بر پا شد و پس از آن هر ساله این جشن برگزار می‌شد تا اینکه در سال ۱۹۲۳ اول ماه مه به رسمیت شناخته شد. در سال ۱۹۲۴ برگزاری مراسم در این روز از طرف حکومت وقت غیرقانونی اعلام شد. در سال ۱۹۷۶ با تشکیل سندیکا‌های کارگری، جشن اول ماه مه با هماهنگی "دیسک" با حضور تعداد زیادی از کارگران در میدان تقسیم استانبول برگزار شد. اول ماه مه سال ۱۹۷۷ بسیار خونین بود. در این سال جشن روز جهانی کارگر با حضور بیش از ۵۰۰ هزار نفر در میدان تقسیم استانبول با سرکوب گسترده پلیس مواجه شد و ۳۴ کارگر جان خود را از دست دادند. در سال ۱۹۷۹ از طرف "امنیت ملی ترکیه" برگزاری مراسم اول ماه مه غیرقانونی اعلام شد و با اعلام حکومت نظامی و منع عبور و مرور تلاش کردند تا کارگران نتوانند مراسم را برگزار کنند. بار دیگر در سال ۱۹۸۱ جشن اول ماه مه خونین شد و یک کارگر جان خود را از دست داد. در سال ۱۹۹۶ با وجود ممنوعیت اجرای مراسم، ۱۵۰ هزار کارگر در اعتراض به این ممنوعیت تجمع کرده و سه کارگر دیگر جان خود را از دست دادند. به دنبال این سرکوب و کشتار کارگران، یک اعتراض عمومی در میدان‌های تقسیم و کادکوی به وجود آمد که در پی آن دولت تا سال ۲۰۰۵ هر نوع تجمع در میدان کادکوی را غیرقانونی اعلام کرد. سال ۲۰۰۶ کارگران در همین میدان بار دیگر مراسم اول ماه مه را برگزار کردند. در سال ۲۰۰۷ باز هم تظاهرات اول ماه مه با سرکوب پلیس همراه شد که در نتیجه صدها کارگر زخمی و ۷۰۰ نفر بازداشت شدند. سال ۲۰۰۸ مذاکرات سندیکاها با دولت برای گرفتن مجوز نتیجه نداد و کارگران بدون مجوز تظاهرات کردند و بار دیگر سرکوب شدند.

در سال ۲۰۰۹ یک کمپین بین‌المللی در حمایت از این خواست کارگران ترکیه، از سوی سندیکای مواد خوراکی، رستوران‌ها و میهمان‌خانه‌های آلمان در شهر دورتموند تشکیل شد. سندیکاهایی از اسپانیا، ایتالیا، آمریکا، کانادا و آلمان از این کمپین حمایت کردند و سندیکاهای وابسته به "ترکیش" و "دیسک" نیز به این کمپین پیوستند. هدف کمپین جمع آوری ده هزار نامه و امضای اعتراضی و ارسال آن به نخست‌وزیر ترکیه و استاندار استانبول بود تا برپایی آزادانه‌ی جشن اول ماه مه در میدان تقسیم را به رسمیت بشناسند و قرار شد از روز ۳۰ آوریل تا ۲ ماه مه ۲۰۰۹ هیاتی مرکب از ۳۰-۳۵ نفر از فعالین کارگری

سرمای زیر صفر تظاهرات کنندگان را زیر باران ماشین‌های آب‌پاش خود می‌گرفت. ماشین‌هایی که از آب گندیده‌ی فاضلاب‌ها پر شده بود. مردم آنکارا بخاری‌های چوب‌سوز در اختیار اعتصاب‌کنندگان قرار می‌دادند و مغازه‌داران هم در تامین غذای اعتصابیون همکاری می‌کردند.

این مبارزه صف اتحادیه‌های مستقل و مبارز را از اتحادیه‌های راست و همدست دولت جدا کرد. در جریان این اعتصاب و اعتراض گسترده، برخی اتحادیه‌های کارگری (Tek Gıda-Is) و "ترک ایش" طرف مذاکره دولت و کارفرماهای جدید قرار گرفتند و روش سازشکارانه‌ای را در پیش گرفتند و اتحادیه‌هایی مانند دیسک از خواسته‌های کارگران حمایت کردند. در آنکارا هم به طور روزمره تظاهرات‌هایی از مقابل کمی به راه می‌افتاد که کارگران در آنجا تحصن کرده بودند. هیاتی از اتحادیه‌های کارگری آلمان برای همبستگی به ترکیه آمد. دستگاه سرکوب علیه ۱۱ نفر از کارگران و فعالین کارگری ترکیه و اتحادیه کارگران تکل، از جمله دبیران فعلی و پیشین کنفدراسیون اتحادیه‌های کارگران انقلابی ترکیه (دیسک)، دبیر اول حزب کمونیست ترکیه و چندین تن از مسئولین حال و پیشین اتحادیه‌های کارگری، اقامه دعوی کرد. اما این پرونده به نفع کارگران خاتمه یافت و این کارگران تبرئه شدند. (۲)

مبارزه تکل همچنین کمک شایان توجهی به مبارزه سایر بخش‌های نیروی کار ترکیه، از جمله آتش‌نشانان کرد. آتش‌نشانان که پس از اولین تظاهراتشان به طور وحشیانه‌ای مورد حمله قرار گرفته بودند، با کمک کارگران تکل دوباره به مبارزه بازگشتند.

اعتصاب در صنایع هواپیمایی ترکیه

در ژوئن ۲۰۱۲ کارگران صنایع هواپیمایی ترک‌ایش اعتصاب بزرگی را در مخالفت با اخراج ۳۰۵ کارگر، کاهش دستمزدها و طرح ممنوعیت اعتصاب در خطوط هواپیمایی انجام دادند.

تعدادی از اتحادیه‌های کارگری عضو کنفدراسیون‌های "دیسک" و "کسک" به همراه نمایندگان کارگری و مقامات اتحادیه‌های کارگری فعال در بخش‌های پتروشیمی، حمل و نقل، چرم، بهداشت و درمان و آموزش نیز در کنار انجمن همبستگی بین‌المللی از اعتصابیون حمایت کردند و راهپیمایی‌ای را سازمان دادند. شعارهای کارگران در این راهپیمایی چنین بود:

این اعتراضات در واقع علیه خصوصی‌سازی‌ها و اجرای سیاست‌های بانک جهانی و صندوق بین‌المللی پول بود که سبب از میان بردن امنیت شغلی، تعدیل نیرو و کاهش دستمزدهای کارگران می‌شد.

در اوایل سال ۲۰۰۸ شرکت دخانیات دولتی ترکیه تکل به شرکت انگلیسی آمریکایی «تاباکو» (بات) به مبلغ ۱.۱ میلیارد پوند فروخته شد. صاحبان انگلیسی - آمریکایی جدید شرکت، در دسامبر سال ۲۰۰۹ حدود ۱۰ هزار کارگر را اخراج کردند. کارگران نیز ساکت ننشسته و دست به اعتصاب زدند. دولت به کارگران اخراجی دخانیات پیشنهاد کرد که به مدت ۱۱ ماه چهل درصد حقوق‌شان را پرداخت کند.

در تاریخ ۵ دسامبر، در مراسم افتتاحیه‌ای که با حضور اردوغان برگزار می‌شد، کارگران تکل، به اتفاق خانواده‌هایشان به طور غیرمنتظره حاضر شده و از اردوغان خواستند آنچه را که قرار است برای آن‌ها رخ دهد اعلام کند. آنها شعار دادند: "کارگران تکل منتظر خبر خوش از شما هستند". اما اردوغان پاسخ داد: "متأسفانه افرادی مانند این‌ها در ترکیه وجود دارند. آن‌ها پول می‌خواهند بدون این که کاری انجام دهند. در حال حاضر دوران دریافت پول بدون این که کاری انجام دهی پایان یافته است (...). آن‌ها اموال دولتی را مثل دریا می‌بینند که هر کسی در آن چنگ نزند خوک است. آن‌ها چیزها را این گونه دیدند. ما آن را به گونه‌ای دیگر می‌بینیم. این بیمه پیری شماسست. ما می‌توانیم شما را تحت قانون C-4 قرار دهیم، یا این که گورتان را گم کنید و بروید پی کارتتان. ما اعلام کردیم که با اتحادیه‌ها به توافق رسیدیم. من با آن‌ها صحبت کرده بودم. برای آنها زمان تعیین کرده بودم آنچه که احتیاج است انجام می‌دهیم ... ما می‌خواهیم به راه قبلی خودمان ادامه بدهیم. هزینه ده هزار تن از کارگران تکل در ماه ۴۰ میلیارد دلار است ... این سخنرانی توهین‌آمیز باقیمانده اعتماد کارگران تکل به دولت را از میان برد.

پس از آن، از پانزدهم دسامبر ۲۰۰۹، مبارزه‌ی کارگران تکل علیه اخراج‌های شدید کارفرمایان انگلیسی-آمریکایی آغاز شد. چهار هزار نفر از کارگران در یکی از بلوارهای مهم مرکز خرید پایتخت کمی را برای اعتصاب خود سازمان دادند. زنان و مردان کارگر بیش از ۶۰ روز در قلب پایتخت در سرمای زیر صفر درجه در اعتصاب بودند. زنان کارگر تکل در راس تظاهرات و اعتراضات روزانه بودند. پلیس به خصوص در اوائل این اعتراض، شرکت‌کنندگان را خیلی شدید مورد حمله قرار می‌داد. در

کمیته تصمیم‌گیری کارگران در دفتر مرکزی این کنفدراسیون جلسه‌ای تشکیل و پس از آن اعلام کردند که عواقب این اعتصاب هر چه می‌خواهد باشد، برای ادامه‌ی مبارزه به کارخانه رفته و به اشغال کارخانه ادامه خواهند داد. (۴)

اعتصاب کارگران برق شهرستان دیجله ۱۱۳ در آوریل ۲۰۱۴ کارگران بخش تعمیر و نگهداری اداره برق شهرستان دیجله برای اعتراض به وضعیت معیشتی‌شان کار در این شرکت را کُند کرده و از ۱۱ آوریل دست به اعتصاب و اشغال محل کارشان زدند. پس از آنکه شرکت پیمانکاری «آک‌دنیز» به مطالبات اقتصادی و درخواست بهتر شدن وضعیت خدمات اجتماعی کارگران اهمیتی نداد، کارگران دست به اعتراض و اعتصاب زدند. نماینده‌ی شرکت پیمانکاری آک‌دنیز در مقابل اعتراض و خواست مطالبات کارگران گفت: «هیچ کاری نمی‌توانید بکنید، بهتر است سر کارتان برگردید تا گرسنه نمائید و گرنه پشیمان خواهید شد!»

در مقابل گفته‌ی نماینده‌ی شرکت آک‌دنیز نماینده‌ی کارگران نیز این گونه پاسخ داد: «به هیچ‌وجه پشیمان نیستیم!» هیچ یک از دوستان‌مان سر کار نرفتند و همگی با اتحاد و همبستگی دست به اعتصاب و اشغال محل کار زدیم. حق‌مان را می‌خواهیم... «کنفدراسیون سندیکاهای زحمتکشان» و «کارمندان دولت» و همچنین «سندیکای انرژی» از اعتصاب این کارگران که بیش از یک صد نفر هستند حمایت کردند. کارگران این اداره‌ی هفت طبقه را اشغال نمودند. (۵)

اعتصاب کارگران شیشه‌سازی ۲۰ ماه ژوئن ۲۰۱۴، بعد از ماه‌ها مذاکره، ۶ هزار کارگر کمپانی شیشه سیسکام اعلام اعتصاب کردند. (affiliate Kristal-Is) این کارگران عضو اتحادیه جهانی صنایع، بخش ترکیه هستند. این اعتصاب جوابی به خواست اضافه دستمزدی بود که مدیریت کارخانه از قبول آن خودداری کرده بود. این شرکت تولیدات خود را از ۱۱/۷۹ درصد به ۱۲.۲۳ درصد تولید جهانی شیشه رسانده بود. کریستال ایز تنها موافقت کرد که حقوق کارگران کم درآمد و تازه استخدام شده‌ها را بالا ببرد.

معاون اتحادیه صنعتی که از اعتصابیان دیدن کرد، پشتیبانی خود را از کارگران ترکیه چنین بیان می‌کند: خانواده ۵۰ میلیونی

"کارگران ترک‌ایش ایر لاین تنها نیستند"، "به ممنوعیت‌های سیاسی و سندیکایی پایان دهید"، "بحران، جنگ، بیکاری، قدرت کارگری تنها راه‌حل است"، "امنیت شغلی برای تمامی کارگران"، "همراه با رشد سرمایه، کارگران جان می‌دهند! مرگ بر سلطه سرمایه"، "دستمزدهای بالاتر، ساعات کاری کم تر"، "کارگران جهان، متحد شوید!" (۳)

اعتصاب کارگران کارخانه گریف استانبول (اردیبهشت ۱۳۹۳) کارخانه‌ی گریف یکی از بزرگ‌ترین کارخانه‌های گونی سازی دنیا است که صاحبان آن آمریکایی هستند. کارگران این کارخانه با هدف اعتراض به قراردادهای دسته جمعی و کار به صورت پیمانی از دوماه قبل با اشغال کارخانه دست به یک اعتصاب ششصد نفره زدند. بعد از گذشت دوماه از اعتصاب کارگران گریف، پلیس ترکیه به کارگران حمله نموده و ۹۱ کارگر بازداشت و تعدادی نیز زخمی شدند. در این بین ۱۲ کارگر بر روی پشت بام کارخانه اعتصاب و اعتراض خود را ادامه دادند. فرمانده پلیس ضد شورش حاضر در محل در بین صحبت‌هایش با نماینده‌ی کارگران گفت: "تصمیم سرکوب و حمله به کارگران از سوی پلیس نبوده، دستور را فرماندار استانبول به منظور حفظ امنیت استانبول داده بود و ما فقط دستور را اجرا کردیم."

پلیس ترکیه به نمایندگان پارلمان ترکیه و وکلای کارگران این کارخانه اجازه نداد تا برای آنها آب و غذا بیاورند. خواسته‌های کارگران اعتصاب‌کننده اضافه شدن دستمزدها، اضافه شدن دستمزد اضافه کاری، تجدید نظر در خدمات تامین اجتماعی و لغو قراردادهای دست‌جمعی و موقت بود. در طول دو ماه اعتصاب، کارگران به طور شبانه‌روزی کارخانه را به اشغال خود درآورده و تولید را متوقف ساختند. کارگرانی که در بام کارخانه در حال ادامه‌ی اعتراضشان بودند می‌گفتند: با دستمزدی که دریافت می‌کنیم "حتی قادر به رفع ابتدایی‌ترین نیازهای خود و خانواده مان نیستیم."

کنفدراسیون سندیکاهای کارگران انقلابی به پاس مقاومت کارگران، مراسمی با هدف همبستگی با کارگران گریف ترتیب داد که در این مراسم به نشانه اتحاد با کارگران گریف صدها کارگر، معلم، کارمندان دولت، نمایندگان احزاب سیاسی، نمایندگان مجلس، وکلا و پزشکان شرکت نموده و اتحاد خود را با این کارگران اعلام نمودند.

به نحوه‌ی پوشش، ریش، خنده‌ی زنان در مکان‌های عمومی، محدودیت‌های ایجاد شده در فضای مجازی و ...

اعتراض و حمایت از اعتصاب غذای زندانیان در سال ۲۰۱۲ یکی از شاخص‌ترین این اعتراضات بود. در ۱۲ سپتامبر این سال ۶۳ زندانی سیاسی کرد در زندان‌های ترکیه برای تحقق سه خواسته دست به اعتصاب غذا زدند: تغییر حبس انفرادی ۱۳ ساله عبدالله اوجلان، رهبر زندانی پ ک ک به حبس خانگی، امکان دفاع در دادگاه‌های ترکیه به زبان مادری و برداشتن موانع استفاده از زبان کردی در مراکز رسمی و آموزشی در ترکیه. بعد از مدت کوتاهی تعداد این زندانیان به بیش از ۷۰۰ نفر رسید. زندانیان از خوردن غذا خود داری می‌کردند، اما به خاطر اینکه بیشتر دوام بیاورند و تأثیرات مبارزاتی بیشتری بر جای بگذارند، آب، شکر و ویتامین می‌خوردند. آقای اردوغان و دولتش که مسئول جان همه زندانیان، اعم از سیاسی و غیر سیاسی، هستند به این آکسیون مبارزاتی بی‌اعتنا بود. رئیس دولت به جای رسیدگی به خواست زندانیان، عمل آنها را "سیاه بازی" و "نمایشی" خواند. او در سفرش به آلمان ادعا کرد که به جز یک نفر، بقیه زندانیان غذا می‌خورند. یک ساعت قبل از این بیانات، وزیر دادگستری کابینه‌اش اعتصاب غذای ۶۷۰ زندانی سیاسی را تایید کرده بود.

روز دوشنبه ۱۳ نوامبر بسیاری از سازمان‌های غیردولتی ترکیه و احزاب چپ ترکیه در یک تظاهرات بزرگ با شعارهایی همچون «ما به دنبال راه حل هستیم، نه مرگ» خواهان توجه به زندانیان اعتصابی شدند. لیلا زانا، همراه با تعدادی از نمایندگان پارلمان، یک شهردار و تعدادی از فعالین سیاسی در خارج از زندان نیز اعتصاب غذا کردند تا دولت را به سر فرود آوردن در مقابل خواست‌های زندانیان ناچار سازند. نوام چامسکی به دفاع از زندانیان اعتصابی برخاسته و از دولت ترکیه خواسته است مطالبات اعتصابیون را برآورده کند. دولت ترکیه که ادای سرسخت بودن را در می‌آورد زیر فشارها ناچار شده حق صحبت کردن به زبان کردی در دادگاه‌ها را به صورت یک لایحه به پارلمان بفرستد شایع شد که سه تن از کسانی که از ۱۲ ستامبر در اعتصاب غذا بوده‌اند، جان باخته‌اند.

این اعتصاب یادآور حرکت مشابهی است که در سال ۱۹۹۶ صورت گرفت. در آن سال دولت وقت ترکیه به ندای اعتراضات جهانی گوش نداد و ۱۲ زندانی در جریان اعتصاب غذا جان خود را از دست دادند. در سال ۲۰۰۰ باز هم زندانیان دست به اعتصاب غذا زدند. اعتصاب آنها با خشونت پایان یافت که نتیجه

کارگران صنعتی پشتیبانی قطعی خود را از برادران و خواهرانش در ترکیه اعلام می‌کند. بر اساس حکم شورای وزیران دولت ترکیه که به امضای نخست وزیر طیب اردوغان رسیده، اعتصاب کارگران کارخانه شیشه‌سازی سیسکام به دلیل به خطر افتادن سلامتی مردم و امنیت ملی در کشور به مدت ۶۰ روز به تأخیر افتاد. (۶)

اعتراض به کشتار کارگران در معدن سوما از آخرین اعتصاب‌ها و اعتراضات گسترده‌ی کارگران ترکیه می‌توان به اعتراض به کشتار کارگران در معدن سوما اشاره کرد. طی انفجار معدن بیش از ۳۰۰ کارگر جان باختند و صدها کارگر اعتصاب و اعتراض کردند. در آمار غیر رسمی این تعداد تا ۷۰۰ نفر هم عنوان شد. وزیر کار و امنیت اجتماعی ترکیه بعد از فاجعه جان باختن کارگران معدن گفته بود: می‌توانم بگویم که کارگران به شکل خوبی مردند و مطمئناً درد نکشیدند؟! (۷)

معترضان خواستار استعفای دولت یا دست‌کم استعفای وزیر انرژی ترکیه به خاطر این فاجعه شدند. این فاجعه بزرگ‌ترین حادثه معدن در ترکیه به حساب می‌آید. کارگران معتقدند از زمانی که سیاست‌های نتولیرالی و خصوصی‌سازی دولت آغاز شده است امنیت در محیط کار قربانی سودجویی افراطی کارفرمایان گشته و حوادث کار به شدت افزایش یافته است. (۸)

اعتصاب، اشغال کارخانه و مقاومت کارگران کارخانه یاطاقان ۲۳ آوریل ۲۰۱۴

در پی خصوصی‌سازی دولت تصمیم بر واگذاری کارخانه یاطاقان به بخش خصوصی گرفت. از همان زمان، کارگران علیه خصوصی سازی، اعتصاب کرده و کارخانه را اشغال کردند. این کارخانه راکتورهای حرارتی تولید می‌کند. کارگران حتا به آنکارا رفته و مقابل سازمان خصوصی سازی تحصن کردند. خواسته‌ی کارگران ملغی شدن خصوصی‌سازی این واحد تولیدی است. این خواسته‌ی کارگران با سرکوب پلیس ضدشورش روبرو شده است. (۹)

اعتراضات عمومی در ترکیه

اعتراضات در ترکیه تنها به اعتصابات کارگری محدود نمی‌شود. گروه‌های مختلف در زمینه‌های متفاوت اعتراض خود را به شرایط دشوار زندگی، محدودیت آزادی‌های فردی و اجتماعی، سرکوب و شرایط دشوار زندانیان سیاسی در زندان انجام می‌دهند. اعتراض

نفر بیاورید ما ۱ میلیون می‌آوریم» در پاسخ به این توهین تظاهراتی عظیمی در ۳۱ مه برگزار شد که در آن صدها هزار نفر شرکت داشتند. پلیس هم با گاز اشک‌آور و خودروهای آب‌پاش کوشید آن را سرکوب کند. در برخی نقاط شهر مردم بر قابلمه و ماهیتابه می‌کوبیدند و فریاد می‌زدند: «ما فعالین نیستیم، ما مردمیم».

اعضای حزب کمونیست، «مسلمانان ضد سرمایه‌داری»، جبهه‌های سوسیالیستی انقلابی، فعالین اتحادیه‌های کارگری، احزاب کارگری و حتی «حزب جمهوری‌خواه خلق» (ناسیونالیست‌های سوسیال دموکرات) در این تظاهرات شرکت داشتند. تعداد شرکت‌کنندگان در برخی روزهای تظاهرات در استانبول حدود یک میلیون و نیم بود. در تحقیقی که انجام شده در استانبول بیش از ۶۴ درصد شرکت‌کنندگان در اعتراضات، کارگر بودند. (۱۱)

"دیسک"، "کسک"، اتحادیه پزشکان، اتحادیه دندانپزشکان و اتحادیه مهندسان ساختمان در روز ۱۷ ژوئن در اعتراض به سرکوب معترضان از سوی دولت دست از کار کشیدند. اتحادیه پزشکان در اطلاعیه‌ای استفاده دولت از گازهای شیمیایی علیه شهروندان را محکوم کرد و از پلیس خواست هر چه سریع‌تر دست از خشونت بردارد. این در حالی بود که معاون نخست‌وزیر ترکیه این اعتصاب را غیرقانونی خوانده و از معترضان خواسته بود هر چه سریع‌تر میدان‌های شهر را ترک کنند. احزاب چپ‌گرای ترکیه خواستار توجه بیشتر دولت به افزایش دستمزدها و خدمات اجتماعی شده‌اند. سندیکاها و اتحادیه‌های کارگری ترکیه هم در سه ماه قبل بارها در اعتراض به پائین بودن دستمزدها اعتراض کرده بودند. (۱۲)

طبق آمار رسمی وزارت کشور، بیش از ۹۰ تظاهرات در ۴۸ استان در سراسر کشور در این راستا انجام شد. تنها در روزهای ۳۱ مه و ۱ ژوئن بیش از ۱۰۰۰ نفر دستگیر شدند. طبق همین آمار رسمی در روز ۲ ژوئن بیش از ۲۰۰ تظاهرات در ۹۷ شهر برگزار بود. در جریان درگیری‌ها در ترکیه هزاران نفر بازداشت، بیش از ۶ هزار نفر مجروح و حداقل ۸ تن کشته شده‌اند. (۱۳) پس از این اعتراضات سخنگوی دولت ترکیه ضمن عذرخواهی اعلام کرد که طرح ساخت مجتمع تجاری در پارک گزی به طور موقت تا زمانی که دادگاه در باره قانونی بودن یا نبودن آن حکم دهد، متوقف می‌شود. در همان زمان قرار بود اعتصابی در اعتراض به تغییرات پیش رو در قانون کار بخش عمومی از طرف "کسک" برگزار شود.

آن ۳۲ کشته بود. در سال ۲۰۰۱ زندانیان سیاسی در اعتراض به انتقال آنان به سلول‌های انفرادی دست به اعتصاب غذا زدند. در جریان این اعتصاب نیز تعدادی از آنان جانشان را از دست دادند. (۱۰)

از اعتراضات دانشجویی نیز می‌توان به اعتراضات دانشجویی در ۱۸ دسامبر ۲۰۱۲ اشاره کرد. هزاران دانشجویی در دانشگاه صنعتی خاورمیانه آنکارا در روزی که نخست‌وزیر طیب اردوغان به محوطه دانشگاه آمد، با شعار «طیب، جنگ طلب امپریالیست، دشمن علم، از دانشگاه برو» به حکومت اعتراض کردند و با خشونت شدید پلیس رو به رو شدند. حمله‌ی پلیس به معترضان حتا به کلاس‌ها و اتاق‌های استادان دانشگاه هم کشیده شد و باعث زخمی شدن ده‌ها دانشجو شد.

با سخنان تهدیدآمیز اردوغان علیه دانشجویان و مدیریت این دانشگاه در چندین شهر، از جمله استانبول، دانشجویان با جمع‌آوری ده‌ها هزار امضا، اشغال کردن اتاق مدیران دانشگاه و تظاهرات‌های گسترده، حمایت خود را از تظاهرات دانشگاه صنعتی خاورمیانه اعلام کردند. بلافاصله بعد از این اتفاقات، دولت این بار به سرکوب دانشجویان، روزنامه‌نگاران، کارگران، فعالین سندیکایی و هنرمندانی که با یک حزب غیر قانونی و چپ‌گرا (DHKP-C)، حزب جبهه‌ی رهایی‌بخش انقلابی خلق) ارتباط داشتند پرداخت و از ۱۸ ژانویه تا آوریل، صدها نفر با خشونت بسیار دستگیر شدند. DHKP-C که خواستار نشان دادن قدرت خود، به رغم این سرکوب بود، در ماه فوریه در مقابل کنسولگری آمریکا یک حمله‌ی انتحاری را سازماندهی کرد و در ماه مارس، به مرکز آ.ک.پ در آنکارا و ساختمان وزارت دادگستری، با موشک حمله کرد. با این حال حکومت به بهانه‌ی مبارزه با این حزب، تشکل‌های قانونی کارگری و فعالین دانشجویی را نیز تحت سرکوب شدید قرار داد.

ماجراهای پارک گزی در استانبول و اتحادیه‌های کارگری تخریب پارک‌گزی در میدان تقسیم استانبول موجی از اعتصابات و اعتراضات مردمی و کارگری را به دنبال داشت. این رویداد همبستگی بزرگی را بین اقشار مختلف و تشکل‌های متفاوت در ترکیه بوجود آورد. نخست‌وزیر اردوغان در واکنش به معترضان اعلام کرد هیچ تغییری در پروژه ایجاد نخواهد شد و گفت: «اگر ۲۰ نفر بیاورید ما می‌توانیم ۱۰۰ هزار نفر بیاوریم. اگر ۱۰۰ هزار

کسک. البته این سایت بسیاری از دفاعیات اتحادیه‌های کارگری از کوبانی را هم منتشر کرده است. (۱۶)

پس از تظاهرات‌های گزی پارک، در شرایطی که مذاکرات صلح میان دولت ترکیه و عبدالله اوجلان در سلول انفرادی وی در جزیره امرالی در جریان بود، حزب دموکراتیک خلق‌ها (ه.د.پ (HDP) از اتحاد حزب آپویست کردستانی صلح و دموکراسی (BDP) و چندین حزب و سازمان چپ‌گرای ترک تشکیل شد. اوجلان در جریان مذاکرات سری ثریا اوندرا کارگردان و فعال سیاسی چپ‌گرا و عضو کنگره دموکراتیک خلق‌ها (KDP) را که در جریان مقاومت گزی پارک مورد اصابت گلوله اشک آور قرار گرفته بود، مأمور کرد تا برای دفاع از آرمان‌های مقاومت گزی پارک، "حزب دموکراتیک خلق‌ها" را با مشارکت سوسیالیست‌های کرد و ترک تأسیس کند و در منطقه غرب آناتولی به فعالیت بپردازد. اوجلان این حزب را وارث امانت ۴۰ ساله ماهر چایان، انقلابی ترک دانسته بود. حزب دموکراتیک خلق‌ها (HDP) و حزب مناطق دموکراتیک (DBP) به عنوان احزاب آپویست سازماندهی تظاهرات‌ها در دفاع از مقاومت مردم کوبانی را بر عهده داشتند و ارسال کمک‌ها برای مردم را نیز انجام دادند. در آخرین نظرسنجی‌ها برای انتخابات آینده پارلمان در سال ۲۰۱۵، این حزب برای نخستین بار با پیشی گرفتن از حزب حرکت ملی (حزب ناسیونالیست تندروی ترک) به سومین حزب ترکیه تبدیل شده است.

اما پس از مسایل پارک گزی برای ۵ ژوئن اعتصاب اعلام و این اتحادیه خواهان همبستگی سایر اتحادیه‌ها شد. (۱۴) دیسک اعلام کرد که به اعتصاب خواهد پیوست. در بیانیه دیسک آمده بود: "قدرتی که از تولید ریشه می‌گیرد، جای خود را در مبارزه خواهد یافت."

در تاریخ ۴ ژوئن، نزدیک به ۲۵۰ هزار عضو "کسک" با پوشیدن لباس و روبان سیاه بر سر کار حاضر بودند و سپس حدود ظهر دست از کار کشیدند. با فراخوان این دو اتحادیه بزرگ ترکیه در اعتراض به خشونت‌های پلیس علیه تظاهرکنندگان، اعتصاب عمومی سراسر این کشور را فراگرفت. سخنگوی اتحادیه "کسک" تأکید کرد: ما به همراه اتحادیه "دیسک" اعتصاب عمومی را در سراسر کشور اعلام کردیم و سایر سازمان‌ها و اتحادیه‌های پزشکی، مهندسی، معماری و دندانپزشکی نیز در این راه با ما همراه هستند. وی خواستار لغو فوری اقدامات خشونت‌بار پلیس ترکیه علیه تظاهرکنندگان شد. اعتراضات و راهپیمایی‌هایی در سراسر جهان به حمایت از این اعتصاب انجام شد. شماری از شهروندان انگلیسی در حمایت از اعتراضات مردم ترکیه در لندن راه‌پیمایی کردند. این افراد با در دست داشتن پلاکاردهایی از دولت انگلیس خواستند تا از فروش گاز اشک‌آور به دولت ترکیه خودداری کند. بر روی یکی از این پلاکاردها خطاب به نخست وزیر انگلیس نوشته شده بود: «آقای کامرون؛ از چه نوع دموکراسی در ترکیه سخن می‌گویید» و «انگلیس، فروش گاز اشک‌آور به ترکیه را متوقف کن». هزاران تن از ترک‌های مقیم آلمان هم با برگزاری راهپیمایی‌های سراسری در برلین و چند شهر دیگر، با اعلام حمایت از معترضان، خواهان استعفای اردوغان شدند. (۱۵)

اعتصابات و اعتراضات مردمی بسیاری در ترکیه، در حمایت از مبارزات مردمی کوبانی علیه داعش صورت گرفت که طی آن ۴۰ نفر کشته شدند. این اعتراضات، همراهی مردم و گروه‌های مختلف با هم، همگامی تشکل‌های کارگری و سایر تشکل‌های در به پیروزی رسیدن این اعتراضات نقش عمده‌ای داشته است.

کمپین کنفدراسیون "کسک" برای آزادی فعالین سیاسی و حتی اوجلان نمونه‌های این نوع فعالیت‌ها هستند که سایت صلح کردستان این اخبار را پوشش می‌دهد که در پایین کلیه اعلامیه‌های خودشان می‌نویسند زنده باد مبارزه و پاینده باد

روابط بین‌المللی اتحادیه‌های کارگری ترکیه

روابط بین‌المللی اتحادیه‌های کارگری ترکیه و جنبش کارگری ترکیه را از دو بُعد می‌توان مورد بررسی قرار داد. بُعد اول همبستگی بین‌المللی کارگران سراسر جهان است که در بزنگاه‌های طبقاتی از هم‌طبقه‌ای‌های خود حمایت می‌کنند و این حمایت‌ها جدا از همدلی که ایجاد می‌کند، کارگران در سراسر دنیا را به هم پیوند می‌دهد تا بتوانند همگام و پرتوان علیه وجوه مختلف سرمایه‌داری در کشورهای مختلف مبارزه کنند. بُعد دوم هم اقدامات نهادهای سرمایه‌داری است برای برهم زدن این همبستگی جهانی که از طرف‌های بسیار زیرکانه استفاده می‌کنند. بسیاری از این اقدامات در لوای تشکل‌های کارگری سرمایه‌داری (تشکل‌های زرد) و نهادهای به اصطلاح کارگری غیر مستقل، بنیادهای پژوهشی و آموزشی مانند بنیاد ایبرت و شبکه‌های کارگری نظیر لیبراستار و سولیداریته سنتر صورت می‌گیرد.

وجود اتحادیه‌های قوی با بدنه‌ای با روحیه مبارزه‌جویانه در میان کارگران ترکیه، نگرانی‌هایی را در اتحادیه اروپا ایجاد می‌کرد. برای برنامه‌ریزی درست نیاز به شناخت هر چه بیشتر جنبش کارگری ترکیه احساس می‌شد. در این راستا تحقیقات دقیقی از وضعیت جنبش کارگری در ترکیه توسط بنیادهای بزرگی مانند ایبرت یا به سفارش آنان انجام شده است. (۱۷) یکی از تبعات این تحقیقات و تلاش‌ها و آموزش‌های سندیکاهای کارگری توسط نهادهای بین‌المللی را می‌توان در نفوذ هویت‌های قومی و مذهبی در نهادهای کارگری ترکیه دید تا هویت طبقاتی در این نهادها تضعیف شود.

اتحادیه اروپا ترکیه را تشویق می‌کند که در زمینه حقوق کار و اشتغال خود را به سطح استانداردهای اتحادیه اروپا برساند. برای این منظور باید سیاست‌گذاری قوانین کار ترکیه نیز به شکلی تغییر کند که مانند قوانین اروپا شود. در این راستا تغییر قانون اساسی بسیار مهم است که گام‌های مشهودی نیز برداشته شده است. اصلاحات قانون اساسی بر مساله برابری جنسیتی، تقویت و رفع تبعیض علیه کودکان، افراد مسن و از کار افتاده تاکید دارد. در مجموع، بسیاری از این اصلاحات مورد حمایت اتحادیه اروپا است. از جمله این که کارگران مجاز به پیوستن به بیش از یک اتحادیه باشند. کارمندان دولت حق چانه زنی جمعی و اعتصاب داشته باشند. بخشی از این اصلاحات در مورد کارگران مهاجر است. بخش‌هایی نیز مربوط به کاهش خدمات تامین اجتماعی،

افزایش سن بازنشستگی، تبدیل قراردادهای رسمی به موقت، کار پاره وقت و نیمه وقت و ... است. بدین ترتیب نیروی کار ترکیه روز به روز مورد استثمار شدیدتری قرار می‌گیرد. در واقع سیاست "هویج و شلاق" را هم‌زمان به کار می‌برند.

از سوی دیگر تعداد مهاجران ترکیه (کرد و ترک) در آلمان بسیار زیاد است. نیروهایی که پیوند عمیقی با جنبش‌های اعتراضی کشورشان دارند و دولت آلمان از این مساله آگاهی کامل دارد، اما به نیروی کار ارزشناشان نیاز دارد. این نیرو کار ارزان و بدون خواسته‌های آن چنانی از جامعه آلمان، همیشه موجب نگرانی دولت‌مردان آلمان بوده است. پس بنیاد ایبرت با سرمایه‌گذاری بر روی بخش روشنفکر ترک-آلمانی از پان‌ترکیسم نیز به نفع خود استفاده می‌کند. (۱۸) این در شرایطی است که فعالیت حزب کارگران کردستان (PKK) در آلمان نیز ممنوع است و این حزب در ردیف احزاب تروریستی اتحادیه اروپا قرار دارد. به رغم حمایت چشمگیر چپ‌گرایان آلمان، به ویژه حزب چپ آلمان (حزب سوسیالیسم دموکراتیک، حزب حاکم آلمان شرقی سابق) از پ.ک.ک، و نیز فعالیت نمایندگان کرد در پارلمان آلمان تا کنون دولت این کشور و پارلمان اتحادیه اروپا به خروج پ.ک.ک از فهرست گروه‌های تروریست راضی نشده است. چندی پیش در ماجرای حمایت از مقاومت مردم کوبانی، چند تن از نمایندگان چپ‌گرای آلمان در پارلمان بوندس که در حمایت از مقاومت غرب کردستان پرچم کردستان را در دست گرفته بودند، لغو مصونیت سیاسی شدند.

تاریخ پیوستن ترکیه به اروپا به امضای معاهده روم در سال ۱۹۵۷ برمی‌گردد. برای پیوستن به اتحادیه اروپا، روابط کار در ترکیه نیز باید در حد و اندازه‌ی کشورهای اروپایی می‌شد. در این راستا به منظور رسیدن به استانداردهای اقتصادی اتحادیه اروپا و برای حمایت از روند هماهنگ‌سازی کشور تا سال ۲۰۱۰ صندوق‌های کمک مالی اتحادیه اروپا در مجموع ۲.۳ میلیارد یورو به ترکیه اختصاص دادند. این پول در میان پنج رشته اصلی توزیع شد: نهادسازی، همکاری‌های مرزی، توسعه منطقه‌ای، توسعه منابع انسانی و توسعه روستایی تا گروه‌های بیکار و آسیب پذیر، کودکان کار، بازار کار و بیکاران را تحت پوشش قرار دهند. در واقع بخش‌هایی از این کمک برای بهبود برنامه‌های استراتژیک فعالیت‌های آژانس استخدام ترکیه هزینه شد. (۱۹) دولت ترکیه برای پیوستن به اتحادیه اروپا هر کاری را که آنها بخواهند، انجام می‌دهد هرچند پذیرفته شدن نهایی این

اجتماعی" فشارهای سیاسی را بر خود کم کنند. سیاست گفت و گوی اجتماعی نتیجه روند تاریخی، سیاسی و فلسفی در اروپا است و ریشه در اندیشه سوسیال مسیحیت و سوسیال دموکراسی دارد. در این دوره می‌توان شاهد جایگزینی احزاب سیاسی با نهادهای غیردولتی بود. نهادهایی که سعی می‌کنند با گفتن جدید همدیگر و دولت را قانع کنند و بر مردم تاثیر بگذارند تا به این ترتیب نقش احزاب سیاسی از بین برود. "همه با هم، با گفتن بدون خشونت"؟! در ایران نیز این بحث‌ها بعد از دولت خاتمی تحت عنوان "گفت و گوی تمدن‌ها" و به عنوان ابتکار شخصی ایشان شروع شد.

گفت و گوی اجتماعی به طور رسمی توسط دولت ترکیه با توجه به روند عضویت در اتحادیه اروپا پذیرفته شد. این سیاست در کشورهایی مثل ترکیه با پس زمینه‌های متفاوت، ممکن است همانند کشورهای شمال اروپا، اتریش، آلمان و بلژیک عمل نکند. چرا که در ترکیه تشکل‌های کارگری و کارفرمایی هر دو ضعیفند. برخی از تشکل‌های کارگری و کارفرمایی تلاش‌هایی در زمینه طرح‌های مشترک برای دفاع از منافع مشترک یا برای یافتن راه حل‌هایی برای اختلاف داشته‌اند. حال بماند که منافع مشترک تشکل‌های کارگری و کارفرمایی چه می‌تواند باشد؟!

در زیر مروری نه چندان کوتاه داریم به برخی از این تحقیقات و پژوهش‌ها که با هزینه‌ی بنیاد ایبرت انجام شده است تا مشخص شود که با چه ریزینی جنبش کارگری ترکیه مورد پژوهش قرار گرفته و به چه نتایجی رسیده‌اند. در تحقیقی که در سال ۲۰۱۲ انجام شد آمده است که:

"اتحادیه‌های کارگری ترکیه از دو مشکل رنج می‌برند: اول، محدودیت‌های قانونی برای فعالیت اتحادیه‌ها در ترکیه، که بارها و بارها به عنوان تناقض کنوانسیون بین‌المللی حقوق کار، از آن انتقاد شده است. دوم، کارفرمایان برای تضعیف اتحادیه کارگری از روش‌های مختلف از جمله ارعاب، آزار و اذیت و اخراج اعضای اتحادیه، استفاده می‌کنند که اغلب بدون مجازات می‌مانند. اصلاحات و پیشنهادپیش‌نویس قانون کار اخیر به خوبی نشان می‌دهد که چگونه آزادی‌های دموکراتیک و تضمین حق سازماندهی برای تشکل‌های کارگری کاهش یافته است: اشتغال موقت به عنوان تهدیدی برای اتحادیه‌های کارگری یکی از مهم‌ترین چالش‌های سیاسی و اجتماعی است که در حال حاضر اتحادیه‌های کارگری ترکیه با آن مواجه‌اند...

کشور در اتحادیه منوط به روشن شدن وضعیت کردستان است. (۲۰)

یکی از دلایلی که "سازمان‌های مدنی" و "ان جی او"ها در این سال‌ها گسترش بی‌سابقه‌ای در ترکیه داشته‌اند، می‌تواند بودجه‌ای باشد که برای این منظور از سوی اتحادیه اروپا در نظر گرفته شده است. اما این گونه نهادسازی‌ها فضایی را برای مردم ایجاد می‌کند که آنان نیز بتوانند تشکل‌های خود را ایجاد و از منافع خود دفاع کنند یا تشکل‌های زرد موجود را از آن خود کرده و در جهت منافع خود از آنها استفاده کنند.

دولت‌های غربی با طرح گفتن مدنی و نهادسازی در کشور ترکیه اهدافی را دنبال می‌کردند: اولاً اگر کشور ترکیه یک جامعه ناسیونالیستی و نظامی است احتمال شورش‌های اجتماعی مردم زیاد است و برای کنترل، مدیریت و پیشگیری از مبارزات انقلابی مردم، باید "گفتمان" و "نهادهای مدنی" را جایگزین "مبارزه" و "تشکل‌های انقلابی" کرد. این نهادسازی‌ها در اساس با کمک برخی دانشجویانی انجام می‌شد که بسیار پرمدعا و مدافع نوع زندگی لیبرال غربی بودند. تا سال ۲۰۱۳ بنیاد ایبرت و "جامعه باز" سوروس بیشترین کمک را در این زمینه کرده‌اند. این بنیادها در فاصله سال‌های ۱۹۹۵ تا ۲۰۱۲ برای مجموع ۱۰۸ پروژه در این منطقه، مبلغ ۱۶۵۷،۰۰۰ دلار هزینه کردند. (۲۱) در این دوره تشکل‌های فمینیستی، تشکل‌هایی نیز با هویت مذهبی و قومی شکل گرفتند مانند "مسلمانان ضد سرمایه داری" که در تظاهرات اول ماه مه ۲۰۱۲ شرکت داشتند.

به این ترتیب ترکیه در مسیر رشد دموکراسی مورد نظر اتحادیه اروپا و امریکا قرار گرفت. طبق سنجش «خانه آزادی» رشد دموکراسی در ترکیه در دهه‌های اخیر افزایش قابل توجهی داشته است. لازم به ذکر است این "رشد دموکراسی" درست همزمان با چندین کودتای نظامی صورت گرفته است. این هم‌زمانی به خوبی مفهوم دموکراسی را از دید این نهاد روشن می‌کند. «خانه آزادی» که ظاهراً یک نهاد غیردولتی آمریکایی است برای تشخیص میزان دموکراتیک بودن و نبودن کشورهای مختلف جدولی دارد. (۲۲)

(خانه آزادی اخیراً در رابطه با ایران، بنیاد توانا، آموزشدهنده جامعه مدنی ایران و چند نهاد دیگر مانند شورای ملی ایرانیان را بوجود آورده است)

یکی دیگر از روش‌ها برای مدیریت اعتراضات اجتماعی، استفاده از "گفت و گوی اجتماعی" است. بعد از فروپاشی بلوک شرق دولت‌های سرمایه‌داری خواستند با آوردن بحث "گفتگوی

برخی از اتحادیه‌های کارگری به طور خاص و جداگانه در این زمینه برنامه‌هایی دارند تا محدودیت را به فرصت‌هایی تبدیل کنند. به عنوان مثال، اتحادیه‌ی (Dev Saglik-Is) در بخش بهداشت و درمان، یک استراتژی به خوبی تعریف شده دارد برای سازماندهی کارگران بیمارستان‌های عمومی، در حالی که در بخش آموزش و پرورش افزایش استخدام قراردادی معلمان تنها سبب شده که تعداد اعضای (Türk Egitim-Senhas) افزایش یابد. اتحادیه (TÜMTIS) کارگران انبار را که هیچ بیمه اجتماعی ندارند و همچنین تعدادی از کارگرانی که به (cargo handling business) واگذار شده‌اند را در تشکیلی سازماندهی کرده است. و (Petrol-Is-Novamed) نیز جنبش زنان را به دفاع از حقوق زنان کارگر بسیج کرده است.

کارگران فلز کار (Birlesik Metal-Is) برنامه‌های آموزش برای پاسخ به نیازهای کارگران جوان در بخش فلزی ارائه می‌دهند... " بنیاد ایبرت در این تحقیق میزان محبوبیت تشکیلات کارگری را نیز مورد بررسی قرار داده است:

" هر چه پذیرش اجتماعی اتحادیه‌های کارگری پایین‌تر باشد، نفوذ سیاسی آنها محدودتر است." در این تحقیق بر مبنای یک نظرسنجی نوشته شده که پذیرش اجتماعی اتحادیه‌های کارگری کم است. یک نظرسنجی در مورد سطح اعتماد عمومی در بین سال‌های ۲۰۰۰ و ۲۰۰۴ این مساله را نشان می‌دهد که رتبه اتحادیه‌های کارگری در میان موسسات دیگر حداقل است... یک بررسی دیگر که میان کارگران اتحادیه و غیر اتحادیه در استانبول و کوالی انجام شده نشان می‌دهد که ۶۱.۲ درصد از کارگران غیر اتحادیه‌ای و ۴۰ درصد از کارگران اتحادیه‌ای با بیانیه‌هایی که اتحادیه‌های کارگری موسسات معتبر در ترکیه ارائه داده‌اند، اختلاف نظر داشتند. علاوه بر این، ۶۷.۵ درصد از افراد غیر اتحادیه‌ای و ۵۵.۷ درصد از کارگران اتحادیه باور دارند که اتحادیه‌های کارگری به اندازه کافی در زمینه حمایت از کارگران و افزایش حقوق کارگران تلاش نمی‌کنند."

و نتیجه می‌گیرد که: " این میزان بی‌اعتمادی نمی‌تواند تنها تصویر منفی‌ای باشد که دولت در جامعه ترویج داده است، دولتی که نسبت به فعالیت‌های اتحادیه‌ای دیدگاهی خصمانه دارد، بلکه به محیط غیردموکراتیک خود اتحادیه‌ها برمی‌گردد."

و در ادامه می‌نویسد که: "برخی اتحادیه‌ها رویکرد مسالمت‌جویانه‌ای نسبت به دولت دارند که بیشتر اتحادیه‌های دولتی هستند تا اتحادیه‌های کارگری. برخی نیز در مقابل

استراتژی اشتغال ملی (NES) در ابتدا در سال ۲۰۱۰ راه اندازی در سال ۲۰۱۱ به عموم معرفی شد. NES سند استراتژیک به مثابه نقشه راهی برای دولت است تا به تدریج اصلاحات کارگری را در بخش خصوصی انجام دهد. با توجه به NES، حل مشکل بیکاری ناشی از سختی بازار کار، با افزایش انعطاف‌پذیری و جایگزینی اشکال موجود امکان‌پذیر است، امنیت شغلی با ایجاد فرصتی به منظور افزایش مهارت‌های حرفه‌ای افراد برای رقابت در بازار کار ایجاد می‌شود.

جایگزینی پرداخت مستقیم از کارفرما با یک صندوق ویژه، اعلام حداقل دستمزد منطقه‌ای، نهادینه کردن کار انعطاف‌پذیر، مانند کار پاره وقت، کار موقت، کار تلفنی یا دور کاری (به عنوان مثال از خانه) و تقویت آژانس‌های کاریابی خصوصی برای استخدام موقت کارگران از مهم‌ترین ارکان NES می‌باشد. دیسک آشکارا مخالف این بسته اصلاحات است. "ترک ایش" انتقادات خاص دارد. سیاست‌هایی که "هاک ایش" اتخاذ کرده کمتر با دیدگاه مقابله و رودررویی با این سیاست‌هاست. این اتحادیه بیشتر بر نیاز به یک فرایند مشاوره گسترده تاکید دارد. تقریباً تمام اتحادیه‌ها نسبت به موضوع مؤسسات خصوصی استخدامی دیدی منفی دارند. اگر چه ابهاماتی در این گفتمان و نقطه نظرات وجود دارد و در اقدامات بالقوه‌ی کنفدراسیون‌ها در مقابله با این سیاست‌ها، هیچ نشانه‌ای از راه اندازی کمپین‌های استراتژیکی که بتوانند اعضای اتحادیه‌ها را بسیج کند و به مذاکره و لابی برای منافع اعضای خود بپردازد، وجود ندارد."

روشن است که لابی کردن و بده بستن‌های غیرشفاف در فرهنگ جنبش مستقل و مترقی طبقه‌ی کارگر جایی ندارد. اما سرمایه داری برای مدیریت اعتراضات کارگری نیاز به ایجاد و تقویت چنین فرهنگی دارد.

همچنین خصوصی‌سازی خدمات عمومی و انعطاف‌پذیر کردن فضای کار، بخش کارکنان دولتی را نیز تحت تاثیر قرار داده است. نوع استخدام بسیاری از کارکنان شرکت‌های دولتی به صورت قراردادی در آمده و تمام کارمندان جدید در بخش بهداشت و آموزش و پرورش نیز به همین گونه استخدام می‌شوند.

همراه با روند به اصطلاح رو به رشد جوامع، بیکاری، افزایش سطح اشتغال موقت و غیر رسمی، چالشی اساسی در جوامع ایجاد کرده است. اما متأسفانه حتی اگر اتحادیه‌های کارگری با چنین روندی مخالفت کرده باشند اما در اهداف آنها به طور کلی هیچ آلترناتیوی برای آن وجود ندارد.

دوره‌های آموزشی نیز با شرکت رهبران اتحادیه، کارکنان و در برخی موارد کاربران انجام می‌شود. سمینارها، کنفرانس‌ها و کارگاه‌های آموزشی در زمینه‌ی استراتژی‌های سازماندهی، ساز و کار گفت و گوی اجتماعی، ابزار همبستگی بین‌المللی، ابزارهای جنسیتی خاص و اثرات کلان سیاست‌های اقتصادی در اتحادیه‌های کارگری و ...

کنفدراسیون اتحادیه‌های کارگری اروپا (ETUC) که وابسته به اتحادیه اروپا در این زمینه فعال بوده است. این نهاد پروژه‌ی سه ساله‌ای را (۲۰۰۸ - ۲۰۱۰) به نام "گفتگوی جامعه مدنی: گردهم‌آیی کارگران از ترکیه و اروپا از طریق یک فرهنگ مشترک" (۲۵) را سازمان داد که طی آن بخش‌های متعددی از کارگران در همایش‌ها، سمینارها و جلسات آموزشی شرکت کردند. بعد از آن رویدادهایی که به "بهار عربی" معروف شد، لیبراستار نیز سمینار سالانه‌ی خود را که قرار بود در استرالیا برگزار شود، در ترکیه برگزار کرد. (۲۶)

البته نباید از نظر دور داشت که در این سال‌ها ارتباط و همبستگی میان تشکل‌های کارفرمایی ترکیه با هم طبقه‌هایشان در سراسر جهان نیز بوده است که بررسی آن از حوصله‌ی این مقاله خارج است.

در تحقیق دیگری که به درخواست بنیاد ایبرت انجام شده، شش راهکار ارائه می‌شود برای اینکه ارتباط اتحادیه‌های کارگری ترکیه و اتحادیه‌ی اروپا در چه سطوحی و چه گونه باید باشد. به این راهکارها دقت کنید:

۱- استخدام یک مشاور استراتژیک برای تحقیق برای افزایش بهتر درک از شرایط، توصیه می‌شود که اتحادیه‌ها کارمندان دو زبانه را با تخصص تحقیقات در شرکت‌های بزرگ استخدام کنند.

۲- پیاده‌سازی یک برنامه آموزشی جدید: تجربه اتحادیه‌های صنفی باید منتقل شود. افرادی که آموزش می‌بینند این آموزش‌ها را به همکاران خود منتقل کنند. این آموزش‌ها نه فقط در مورد اتحادیه‌ها و حقوق کار، بلکه در مورد مهارت‌های سازمانی، برنامه‌ریزی، تصمیم‌گیری استراتژیک، شناسایی مشکلات محل کار، شبکه‌های ارتباطی، مهارت‌های اعتماد به نفس و ابراز وجود و... باشد. از رهبران باتجربه باید به عنوان منابع انسانی برای آموزش کارگران جوان استفاده شود. این آموزش‌ها در مکان‌های مختلف، خانه، قهوه‌خانه، محل کار و هنگام رفت و آمد به محل کار می‌تواند انجام شود. فعالیت‌ها نه فقط در جهت

سیاست‌های دولت موضع مخالف و رادیکالی می‌گیرند. در فاصله بین سال ۱۹۸۹ تا ۱۹۹۵ اتحادیه‌های کارگری بزرگ تظاهرات‌ها، راه پیمایی‌ها و حملاتی در پاسخ به سیاست‌های ضد کارگری انجام دادند که در سال ۱۹۹۳، به اوج خود رسید و در سال‌های بعد کاهش یافت. رهبری "ترک ایش" رویکرد مسالمت‌جویانه‌تر به دولت و اصلاحات قانون کار داشت و اتحادیه‌های کارگری از قبیل دیسک و "کسک" در مقابل این سیاست‌ها موضع گرفته و آن را نقد کردند." (۲۳)

از سال ۲۰۰۱ تا ۲۰۰۶ تعداد کارگران اعتصابی مرتباً کاهش یافت از ده هزار کارگر به دو هزار کارگر رسید. سال ۲۰۰۷ یک افزایش ناگهانی به ۲۵ هزار نفر و بعد به ۵ هزار نفر در سال ۲۰۰۸ کاهش یافت. در سال ۲۰۰۹ اعتصاب گسترده‌ی کارگران توتون و تنباکوی تکل را شاهد بودیم. در این دوره اشغال کارخانه‌ها در اعتراض به خصوصی‌سازی‌ها افزایش یافت. به طور مثال در کارخانه‌های (SEKA-ALIAGAPETXIM) هر چند نتوانستند به خواسته‌هایشان دست یابند.

می‌توان تصور کرد چنین دقتی در تحلیل و ارزیابی چه دست‌آوردهایی را برای نهادهای سرمایه‌داری خواهد داشت؟ انواع جدید تشکل‌های کارگری غیر سیاسی، انواع سمینارها و کنفرانس‌ها برای نفوذ در جنبش کارگری مانند برگزاری کنفرانس لیبراستار در ترکیه، دوره‌های آموزشی خاص و...

به عنوان مثال در سال‌های اخیر نوع دیگری از تشکل‌سازی و نهادسازی در فضای مجازی صورت گرفته و رشد یافته است. از جمله می‌توان این نوع سازماندهی را در پلاتفرم معلمان استخدام نشده (atamasi yapilmayan ogretmenler platformu) دید. این تشکل به شکل اینترنتی سازماندهی شده و بیشتر گرایش به کمالیست‌ها دارند، اعتصاب غذا و راهپیمایی نیز داشته‌اند. این جنبش که در اعتراض به دستمزد ناعادلانه معلمان ترکیه که یک چهارم دستمزد دیگر معلمان در اروپا است شروع شد. (۲۴)

بخشی از کارگران یقه سفید نیز با همین روش سازمان یافتند. معمولاً این گونه تشکل‌ها خود را به صورت سازمان‌های غیر سیاسی تعریف می‌کنند و در بیانیه‌های خود از شعارهای انقلابی استفاده نمی‌کنند. این نوع تشکل‌ها و سازماندهی‌ها نیز می‌تواند از طریق همین بودجه‌ها بوجود آمده و حمایت شوند و در واقع بدیلی شوند برای تشکل‌های کارگری واقعی، رادیکال و انقلابی که فعالیت کارگری را جدا از سیاست نمی‌دانند.

داده‌اند به عنوان مثال یکی از بزرگترین نمونه‌های همبستگی در جریان اعتراضات کارگران تکل خود را نشان داد. اتحادیه‌های کارگری و سازمان‌های مترقی بسیاری در سرتاسر جهان به حمایت از کارگران تکل برخاستند. یک هیات از «سندیکای سراسری آلمان» به ترکیه آمدند و کمک مالی کارگران "دایملر بنز" و اکسیون‌های حمایتی در برلین و شهرهای دیگر از نمونه‌های همبستگی بین‌المللی کارگران است.

نمونه‌ی دیگر در شرکت چندملیتی ایندیتکس رخ داد. ایندیتکس یکی از این شرکت‌های چندملیتی است که در زمینه تولید لباس فعال است و کارگران آن عضو اتحادیه بین‌المللی (IFA) هستند. فدراسیون بین‌المللی کارگران نساجی پوشاک و چرم کارگران (ITGLWF) توانست در ۴ اکتبر ۲۰۰۷ موافقتنامه‌ای را در این زمینه با ایندیتکس به امضا برساند و از این طریق IFAInditex ملزم شد که مسئولیت‌های خود را با توجه به مشکلات حقوق کارگران را در شرکت‌های زنجیره‌اش تامین کند. تهیه و ارائه برنامه‌های آموزشی برای کارکنان و مدیریت از جمله‌ی این موارد بود. پروژه آزمایشی این موافقتنامه توسط اتحادیه‌های کارگری اسپانیا در ترکیه برگزار شد.

کنفدراسیون دیسک، TEKSTIL و Deri در برگزاری این دوره‌ی آموزشی همکاری داشتند. در این دوره‌های آموزشی که در سه مرحله انجام شد، کارگران با روش‌های چانه‌زنی جمعی و قراردادهای دسته‌جمعی و رسیدن به حقوق خود از این طریق آشنا شدند.

در مرحله اول هماهنگ‌کننده این پروژه، شرکت‌ها و شعبه‌های مورد نظر را انتخاب و از آنان برای این دوره‌ی آموزشی دعوت به عمل آورد. در مرحله دوم یک نماینده از اتحادیه‌های محلی و مسوول CSA از Inditex با کارگران دیدار کرده و این پروژه به طور مستقیم به کارگران توضیح داده شد و از آنها خواسته شد که دو یا سه نفر برای پیوستن به این دوره‌ی آموزشی انتخاب کنند. در مرحله سوم نمایندگان کارگران از محل‌های کار متفاوت و همین طور نماینده‌ای از اتحادیه‌ها و مدیریت این شرکت در برنامه‌های آموزشی شرکت کردند. این پروژه‌های آموزشی، توسط دو شرکت در چهار کارخانه در ۲۵ آوریل ۲۰۱۳، با ۱۷ کارگر، چهار نماینده از دو اتحادیه‌های کارگری ترکیه و مدیریت برگزار شد. دوره‌ی آموزشی در دو گروه مدیران و کارگران برگزار شد، به منظور اجتناب از احساس فشار کارگران از سوی مدیران. موضوعات این دوره برای هر دو گروه مشابه بود و در آن

عضوگیری، بلکه باید بیشتر در زمینه افزایش مشارکت کارگران در تمامی فعالیت‌ها باشد.

۳- با توجه به این که اتحادیه‌های بخش رسمی روز به روز کوچک‌تر می‌شوند باید تمرکز بر کارگران موقت و غیر رسمی باشد.

۴- بهره‌برداری از شبکه‌های بین‌المللی از جنبش جهانی کارگری: چند نمونه از همکاری‌های آموزشی در این زمینه عبارتند از: پژوهش برای کارگران شیشه (۱۹۹۳)، کارگران صنعتی فلزکار ترکیه (۱۹۹۵)، تحقیق مشخصات عضویت توسط اتحاد کارگران فلزکار (۱۹۹۵، ۱۹۹۹) و آموزش جوانان اتحاد کارگران فلزکار توسط بنیاد ایبرت در سال ۱۹۹۹. اتحادیه‌های کارگری باید در فعالیت شبکه‌های کارگری شرکت داشته باشند. شرکت منظم اعضای که مسلط به زبان‌های خارجی هستند، در کنفرانس‌های بین‌المللی می‌تواند در این زمینه کمک کننده باشد.

۵- ساخت بخش‌های مختلف در اتحادیه که به مشارکت فزاینده‌ی اعضا منجر شود. مانند کمیته‌ی سازماندهی کارگران در سطوح محلی و ملی و منطقه‌ای، افزایش زنان و جوانان در رده‌های رهبری و هیات اجرای

۶- سازماندهی کمپین‌های مشترک. کنفدراسیون دیسک قبلاً شورا‌های هماهنگی برای کمپین را سازماندهی کرده است. صدها نفر از محل‌های کار در مناطق صنعتی در جلسات گوناگون شرکت می‌کنند که شامل طیف وسیعی از کارگران می‌شوند. (۲۷)

همان گونه که می‌بینیم اینان در حقیقت برنامه‌ای مدون را برای اصلاح طلب شدن نیروی کار در دستور کار قرار می‌دهند تا از رزمندگی کارگران در برابر شرایط سخت خصوصی‌سازی و قراردادهای موقت بکاهند. اتحادیه‌ها را به صورت نهادهای بوروکراتیک توسعه دهند و کارگران را به اصطلاح درگیر فعالیت‌های مدنی بکنند تا از رادیکالیسم آنان در برابر نظام سرمایه‌داری جلوگیری کرده و آنها در یک حرکت سیستماتیک به خصوصی‌سازی‌ها و قرار دادهای موقت به عنوان اموری تغییرناپذیر تن دهند. به نظر آنان در چنین شرایطی باید کارگران را درگیر بوروکراسی و نهادبازی کرد تا مبادا به فکر برهم زدن نظم موجود بیفتند و این همان روی دیگر این نهادسازی‌ها است. اما بعد دیگر ارتباط تشکلهای کارگری ترکیه با تشکلهای دیگر کشورها. در بسیاری از تظاهرات‌ها و اعتصابات تشکلهای کارگری دیگر کشورها حمایت عملی خود را از کارگران اعتصابی نشان

ماه ژوئن ۲۰۱۲ تشکیل شد. ایندیتکس IFA نیز به این نهاد پیوسته است. (۲۹)

بخش دیگری از ارتباطات اتحادیه‌های ترکیه با اتحادیه‌های جهانی و داخلی گرفتن کمک‌های، حقوقی و مالی برای کارگران اعتصابی است.

هنگامی که کارگران UPS در ترکیه تصمیم به پیوستن به TUMTIS اتحادیه حمل و نقل جاده ترکیه گرفتند، به کارگران این شرکت با موجی از ارباب و اخراج پاسخ داده شد. و با در نظر گرفتن روش‌های پیش‌بینی شده در قانون ترکیه ۱۶۰ کارگر اخراج شدند. در ماه ژوئیه، وقتی که مدیران یکی از پیمانکاران زیر مجموعه در از میر سعی کردند کارگران را با تهدید به اخراج مجبور به استعفا از عضویت در اتحادیه نمایند درگیری‌ها تشدید شد. به این ترتیب بود که ای تی اف وارد ماجرا شد و در جلساتی سعی در تحت فشار قرار دادن کارفرما کرد. اما کارفرما فقط موافق بازگشت به کار یک اقلیت کوچک از ۱۶۰ نفر از کارگران بود. اما هدف اتحادیه بازگشت به کار همه ۱۶۰ کارگر و اعاده حیثیت از آنان است.

کنان اوزتورک رییس اتحادیه حمل و نقل جاده‌ای ترکیه در مصاحبه با ای تی یوسی در مورد وضعیت زندگی این ۱۶۰ کارگر در طی شش ماهی که از اخراجشان گذشته می‌گوید: "کمک‌های مالی از WTF و ITF دریافت کرده‌اند. خود اتحادیه نیز بخشی از بودجه خود را صرف این مساله کرده است و به این ترتیب توانسته، هر ماه ۵۰۰ لیره ترکیه (حدود ۲۵۰ یورو) به هر کارگر بدهد. علاوه بر این ما هر روز حمل و نقل و غذا به کارگران اعتصابی ارائه می‌کنیم. کنفدراسیون "ترک ایش" و همچنین برخی دیگر از اتحادیه‌های داخلی نیز کمک‌های مالی کرده‌اند."

رییس اتحادیه حمل و نقل جاده‌ای ترکیه به این نکته نیز اشاره کرده است که حمایت‌ها فقط در سطح کمک مالی نبوده و روسای این اتحادیه‌ها چندین بار به ترکیه سفر کرده و با کارگران اعتصابی دیدن کرده‌اند. همچنین نمایندگان اتحادیه‌های کارگری کنفدراسیون ملی کار، "ترک ایش"، "دیسک" و "کسک"، نیز از کارگران اعتصابی حمایت کرده و به تظاهرات آنان پیوستند.

همکاری مشابهی در اعتصاب کارگران شرکت حمل و نقل Horoz Cargo در آنکارا نیز به وقوع پیوست. "شرکت‌های چندملیتی فعال در ترکیه با استفاده از قوانین ضددموکراتیک کشورها، اتحادیه‌های کارگری را سرکوب و حقوق اتحادیه‌ای کارگران را نادیده می‌گیرند. وقتی کارگران شروع به سازماندهی

موضوعات حقوق کار در ترکیه، کنوانسیون‌های سازمان بین‌المللی کار، IFA و بهره‌وری آموزش داده شد.

این دوره‌ها در راستای موافقتنامه بین‌المللی (IFAS) است. فدراسیون اتحادیه‌های کارگران شرکت‌های چندملیتی (gufs) در این راستا تشکیل شده است و با اقدامات هماهنگ توانسته برخی کارفرماهای محلی شعبات را در سایر کشورها مجبور کند مسئولیت خود را نسبت به حقوق کارگران تامین کنند. (۲۸)

نگرانی اصلی اتحادیه‌های شرکت‌کننده در این طرح و اجرای چنین موافقت‌نامه‌ای این است که چگونه می‌توان شرایط را برای کارگران شرکت‌های چندملیتی بهتر کرد. از سوی دیگر هدف اتحادیه‌های کارگری اسپانیا نیز حمایت از اتحادیه‌های کارگری ترکیه و اتحاد با کارگران سازمان نیافته در زنجیره شرکت‌های ایندیتکس در ترکیه بود و همچنین ایجاد شرایط مطلوب برای سازمان‌دهی بیشتر. نرخ کمتر تشکیل اتحادیه در کشورهای در حال توسعه و دستمزدهای پایین‌تر سبب می‌شود که بخش بزرگی از تولید در چنین شرکت‌هایی برون‌سپاری شود در نتیجه امنیت شغلی کارگران کشورهای توسعه یافته نیز به خطر می‌افتد. این نوع همکاری‌ها می‌تواند منافع کارگران را در کشور مادر و کشورهای پیرامونی‌ای تامین کند که این شرکت‌های چند ملیتی در آن شعبه دارند و به این ترتیب کمپین‌های محلی به کمپین‌های فراملی و بین‌المللی تبدیل شود. تصور کنید که اگر کارگران ایران خودرو و پارس خودرو تشکل‌های خود را داشتند و می‌توانستند از این قوانین استفاده کنند و حمایت کارگران پژو و رنو و... را در سایر نقاط دنیا در اعتصاب اخیر خود را داشتند به چه دست‌آوردهای بزرگی می‌رسیدند. البته برای استفاده از چنین راهکارهایی پیش زمینه‌هایی لازم است که در مقطع کنونی در ایران وجود ندارد که مهم‌ترین آن یک تشکل قوی کارگری مستقل است.

ایندیتکس یکی از بزرگ‌ترین شرکت‌های نساجی جهان است. شرکت دارای بیش از ۶۰۰۰ فروشگاه در ۸۲ کشور جهان است. در کارخانه‌های ایندیتکس در ۴۰ کشور تقریباً ۱ میلیون کارگر کار می‌کنند. چین، بنگلادش، ترکیه، و مراکش، از کشورهای مهم در تولید برای ایندیتکس هستند.

ITGLWF اتحادیه‌های جهانی کارگران صنعتی است که از ادغام فدراسیون بین‌المللی کارگران فلزکارو فدراسیون بین‌المللی کارگران انرژی شیمیایی و فدراسیون کارگران معدن (ICEM) در

ضمیمه ۱

کنفرانس لیبر استارت - ترکیه - استانبول ۱۸ تا ۲۳ نوامبر
۲۰۱۱

بنا به گزارش سایت "لیبر استارت"، دومین کنفرانس سالانه این نهاد، در ترکیه برگزار شد.

برنامه‌های کنفرانس، به سه زبان ترکی، انگلیسی و عربی به طور همزمان اجرا شد. در این کنفرانس، به طور عمده از اتحادیه‌های کارگری کشورهای منطقه دعوت به عمل آمده است. اتحادیه‌هایی از کشورهای عراق، اردن، بحرین، مصر، تونس، یمن، مراکش، روسیه، قزاقستان، الجزایر، پاکستان، افریقای جنوبی، کنیا، ترکیه و امریکا شرکت داشتند.

در این کنفرانس، در مجموع ۲۱ پنل یا کارگاه با موضوعات مختلف برگزار شد که اهم این جلسات بدین قرار بود: - سه کارگاه با عنوان بهار عربی با حضور اتحادیه‌های مصر، اردن، مراکش، عراق و ...

- سه جلسه در مورد ساخت اتحادیه‌های دموکراتیک در عراق و سازمان‌های کارگری آلترناتیو و راه‌های جدید برای سازماندهی کارگران عرب

- پنلی با عنوان اسرائیل - فلسطین

- راه‌های جدید برای سازماندهی کارگران عرب

- جلساتی در مورد کارگران مهاجر، کارهای سخت و پرخطر، رسانه‌های اجتماعی، اینترنت، امنیت شغلی، سازمان‌های کارگری آلترناتیو و ...

طبق اعلام عمومی لیبر استارت، مدیریت تقریباً یک سوم از این کارگاه‌ها را "سولیداریته سنتر" بر عهده داشت. "سولیداریته سنتر" مرکزی وابسته به وزارت امور خارجه امریکاست که وظیفه‌اش، پیشبرد سیاست‌های دولت امریکا در میان اتحادیه‌های کارگری در سراسر جهان است. منافع بیشمار و جنگ افروزی‌های امریکا در منطقه، در مورد علت حضور پر رنگ این نهاد "کارگری" دولت امریکا، جای هیچ سوال و پرسشی باقی نمی‌گذارد. عنوان پنل‌هایی که مدیریت آن به عهده سولیداریته سنتر است هم، جالب توجه بود:

بحرین؛ حمله به حقوق کارگران، بهار عربی و اتحادیه‌های عربی
مصر، اردن، مراکش و عراق، بهار عربی، اتحادیه‌های کارگری،

سیاست‌های بین‌المللی، اقتصاد و جامعه این استکه توصیه‌های توسعه برای سیاست‌ها و سناریوهای از دیدگاه سوسیال دموکراسی مورد بررسی قرار گیرد.

۱۹- <http://www.turkeyfi-nancial.co>

<http://asbarez.com/43351/armenian-kurds-not-discriminated/>

۲۰- فعالان کرد ترکیه توانسته اند به پارلمان اتحادیه اروپا نیز نماینده بفرستند. فلکناس اوچا سیاستمدار زن ایزدی متمایل به حزب کارگران کردستان (پ.ک.ک) و عضو حزب سوسیالیسم دموکراتیک آلمان، در پارلمان اروپا با تکیه بر کشتار ارامنه و کردها به مسأله ترکیه می‌پرداخت.

۲۱- soros.kg/en/archives/14673/

۲۲- لیلا دانش، خاورمیانه و مدل ترکیه، سامان نو، نشریه پژوهش‌های سوسیالیستی، اکتبر ۲۰۱۲

۲۳- چشم انداز جنبش کارگری از فریدریش ایبرت / <http://www.fes.de/gewerkschaften/publist-europa.php>

۲۴- http://www.todayszaman.com/national_suffering-of-teachers-mars-teachers-day-celebrations_365250.html

۲۵- Civil Society Dialogue: Bringing Together Workers from Turkey and the European Union through a Shared Culture

۲۶- مراجعه شود به لیبراستار گزارشی از این کنفرانس

۲۷-

http://www.academia.edu/1378433/An_Analysis_of_the_Positions_of_Turkish_Trade_Union_Confederations_Towards_Social_Dialogue

۲۸- سایت دیسک / <http://disktekstil.org/english>

۲۹- ستون جهانی کارگر شماره ۱۵۹، ستون جهانی کارسایتی است که در زمینه آموزش حقوق کار فعالیت می‌کند و برنامه‌های آموزشی برای کارگران عضو اتحادیه‌ها برگزار می‌کند. آنان هدف خود را کمک به اتحادیه‌های کارگری برای یافتن پاسخی به چالش‌های جهانی سازی عنوان می‌کند.

<http://column.global-labour-university.org/2013/12/emre-eren-korkmaz-introduction.html#more>

<http://disktekstil.org/english>

۳۰- <http://www.ituc-csi.org/spotlight-interview-with-kenan?lang=en>

اعتصاب و تظاهرات پزشکان در مخالفت بامحاکمه دستگیر شدگان ماجرای پارک گزی

تونس، الجزایر، مراکش و پنیلی هم با عنوان مبارزه برای اصلاح قانون کار در کشورهای ترکیه، عراق، مصر و امریکا.

لیبراستارت سرویس خبری آنلاین برای انتشار اخبار جنبش بین المللی کارگری است که در مارس ۱۹۹۸ تاسیس شده است. اخبار لیبر استارت، از طریق وب سایت آن منتشر و از سوی بیش از ۷۳۰ وب سایت علاقمند مسائل کارگری در سراسر دنیا استفاده می شود. لیبراستارت خبرگزاری هایی برای کشورهای، مناطق خاص و بعضی ایالت های امریکا و همه ایالت های کانادا دارد. خبرگزاری های ویژه ای نیز برای مخابره اخبار کمپین های آنلاین، اخبار زنان کارگر و ایمنی و بهداشت در اختیار دارد.

شبکه ای متشکل از ۹۰۰ خبرنگار داوطلب لینک های خبری آن را جمع آوری می کنند. شبکه خبری به ۲۷ زبان: انگلیسی، اسپانیایی، اسپرانتو، فرانسه، ایتالیایی، دانمارکی، هلندی، نروژی، پرتغالی، فنلاندی، سوئدی، ترکی، اندونزیایی، لهستانی، چینی، روسی، عربی، یونانی، گرجی، صربی، تاملیل، بلغاری، یهودی، چکسلواکی، کربول و فارسی....

علاوه بر این، لیبراستارت مجموعه ای از تصاویر ویدئویی مربوط به اخبار کارگری را به صورت آنلاین، عکس هفته، مسابقه سالانه عکس کارگری به نمایش می گذارد. (از طریق تلویزیون لیبراستارت) و همه ساله یک کنفرانس همبستگی جهانی سالانه برگزار می نماید. این کنفرانس های سالانه تا سال ۲۰۱۰ به صورت خصوصی و غیر علنی برگزار می شد و از آن سال به بعد به صورت عمومی برگزار شده است. (سال ۲۰۰۹ در واشنگتن، سال ۲۰۱۰ در کانادا و ۲۰۱۱ در ترکیه) (۱)

لیبراستارت در مارس سال ۱۹۹۸ به عنوان قسمتی از وب سایت اریک لی شروع به کار کرد که در سال ۱۹۹۶ برای به روز کردن کتابش "جنبش کارگری و اینترنت: بین الملل جدید" تاسیس شده بود. از سال ۱۹۹۸، اریک لی به لندن نقل مکان کرد و از آن زمان تا به حال وب سایت در بریتانیا مستقر می باشد.

از سال ۱۹۹۸ تا ۲۰۰۲ پروژه ای موسوم به "کارگر و جامعه بین الملل" (LSI)، مشترک با یک سازمان غیر دولتی که مستقر در لندن بود، را آغاز کرد که به وسیله Arthur, Stirling Smith, David Clement و Lipow سرپرستی می شد. در پایان سال ۲۰۰۲، LSI اساسا کار خودش را متوقف کرد و لیبراستارت به وبسایتی کاملا مستقل تبدیل شد. لیبراستارت مدعی است منابع مالی اش کمک و یاری و هدایایی است که از اشخاص و خریدهای

آنلاین فروش کتاب و اسپانسرهای موسسه های اتحادیه ها و کمپین ها، به دست می آورد. (۳)

مطالعه بخشی از سخنرانی اریک لی در دومین کنفرانس استانبول گویای بسیاری مطالب است:

"عصر همگی بخیر. به دومین کنفرانس سالیانه اتحاد بین المللی لیبراستارت خوش آمدید، اسم من اریک لی است و سردبیر لیبر استارت هستم. در شروع دوست دارم از دوستانمان در ترکیه تشکر کنم بخاطر کار حیرت آور آنان برای سازماندهی این کنفرانس، تشکر ویژه می کنم از Gokhan و مردم TAREM و دیگر کسانی که در سازماندهی کمیته کمک کردند، از نفت- ایش برای اجازه استفاده از این ساختمان شگفت انگیز، Eyup Ozer و Molly Mcgroth کسانی که خستگی ناپذیر هفته ها روی این کنفرانس کار کردند.

همچنین میلم تشکر کنم از ITUC برای حمایتش و Sharan Burrow، کسی که نتوانست اینجا باشد، اما یک پیام خیلی مهم ویدئویی برای ما فرستاد به همراه خوشامد ویژه به چهار فدراسیون (ICEM, IMF, ITF, IUW) که در این آخر هفته را با ما هستند.

و سپاس مان را از سولیداریتی سنتر ابراز می کنم که نقش بسیار حیاتی در برگزاری این کنفرانس و همچنین در متقاعد کردن نمایندگان جدید اتحادیه های مستقل دنیای عرب به استانبول داشتند..."

و چند روز بعد طی سخنانی اعلام می کرد:

"...هفته گذشته، کنفرانس اتحاد جهانی لیبراستارت در استانبول نشان دهنده یک اتفاق فوق العاده بود. فعالان اتحادیه های جدید مستقل کشورهای "بهار عربی" با همکارانشان از اتحادیه های تاسیس شده در کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه ملاقات کردند.

به رغم این گونه ریسک هایی که پیش بینی می شد و اتفاق افتاد، تصمیم گرفته شد که کنفرانس در استانبول برگزار شود. همه اتحادیه های عمده ترکیه حمایت کردند و یک کمیته فراگیر سازماندهی تشکیل دادند.

اما، اولین نشانه زمانی مشاهده شد که چند نفر از نمایندگان شمال آفریقا، در حین سخنرانی من و نام بردن از اسرائیل، جلسه را به اعتراض ترک کردند. این حرکت به شدت اشتباه بود.

اولین ورکشاپ (Workshop) کنفرانس با عنوان "لیبراستارت چیست؟" بهم خورد و منشا آن در ابتدا مداخله یکی از اعضا

These are NGOs that have co-sponsored online ActNOW campaigns with LabourStart in recent years:

<http://www.solidaritycenter.org/content.asp?contentid=647>

نکاتی پیرامون هوشیاری جنبش کارگری / شهناز نیکوروان / کانون مدافعان حقوق کارگر

ضمیمه ۲

شصت و یکمین روز اعتصاب کارگران گریف

در این دوماه نه عوامل نفوذی اعتصاب‌شکن، نه پیشنهادات دروغین و توخالی همیشگی، نه سازشکاران، نه خواهش و تمنای پیمانکاران بخش‌های خصوصی، نه تهدید پلیس و مدیران کارخانه، نه سرکوب وحشیانه‌ی پلیس، نه خیانت «سندیکاهای زرد» و نه هیچ قدرت دیگری نتوانست کارگران کارخانه «گریف» را لحظه‌ای از مبارزه‌شان غافل یا دلسرد کند. کارگران کارخانه‌ی گریف بعد از ۶۰ روز مقاومت، اعتصاب و اشغال کارخانه، سربلند به شصت و یکمین صبحگاه اعتصاب و اشغال کارخانه درود گفتند.

شصتمین روز اعتصاب کارگران کارخانه‌ی گریف با حمله و سرکوب وحشیانه‌ی نیروهای ویژه پلیس ضد شورش به همراه نیروهای گارد ژاندارم ترکیه روبرو شد. در این روز «۹۱ کارگر» بازداشت و بیش از دوازده کارگر و خبرنگار زخمی شدند. حدود هفتاد کارگر در همان روز آزاد شده و بلافاصله برای پیوستن به دیگر کارگران بازمانده به کارخانه بازگشتند. شب روز شصتم اعتصاب بشدت باران می‌بارید و سرد بود، با اینحال کارگران با خوابیدن بر روی نایلون‌هایی که روی زمین پهن کرده بودند و روشن کردن آتش به اعتصابشان ادامه دادند.

۹:۵۵ صبح: بعد از سرکوب روز شصتم، برای اولین بار، چهار اتوبوس کارمندان، پیمانکاران بخش خصوصی و مدیران بخش‌های مختلف کارخانه را به داخل کارخانه منتقل کرد.

۱۰:۰۵: مأمورین حراست کارخانه با حمایت پلیس قصد پاک کردن شعارها و نوشته‌های کارگران از روی دیوارهای کارخانه را داشتند که بین کارگران و حراست و پلیس بحث و جدلی صورت گرفت. هنگامی که دیگر کارگران مصمم و یکپارچه در مقابل پلیس و حراست ایستاده و شعار سر دادند، پلیس و حراست مجبور به عقب‌نشینی شد.

اتحادیه فلسطینی بود که می‌خواست در مورد مقاله ۲۰۰۶ من بحث کند که در مورد حمایت حق دفاع اسرائیل از خود بود... کمپین بایکوت کشور یهودی نیز بود که اعلام کرد: اگر سخنران اسرائیلی عضو Histadrut (General Federation of Labour in Israel) باشد جلسه را ترک خواهند کرد. من سعی کردم جلسه را کوتاه کنم و به این ترتیب از خراب شدن آن جلوگیری کردم. من به آنها گفتم وقتی من هم در اسرائیل زندگی می‌کردم، عضو Histadrut بودم و به اعضای آن برای آمدن به اینجا (کنفرانس) خوش می‌گویم.

آنان با جنجال به پاکردن، ترک اتاق و بهم کوبیدن در، بحث را خراب کردند، حتی یک عرب هم اتاق را ترک کرد و گفت وگوی بسیار مفیدی متوقف شد.

زمانی که ما در باره جنبش اشغال وال استریت، اعتراضات اجتماعی در اسرائیل و شورش‌های طولانی ۶۲ روزه کردستان عراق گفتگو می‌کردیم، منجران از اسرائیل مشغول چسباندن دست‌نوشته‌هایی در تمام ساختمان بودند و می‌گفتند Histadrut صهیونیست نژادپرست خوش نیامدی. مخصوصاً این فعالیت‌ها علیه فعالین معروف اسرائیل و همچنین علیه من هم بود. زمان که تعدادی از یهودیان شرکت‌کننده سعی کردند یکی از آن نوشته‌ها را بکنند و پاره کنند، شرایط سختی ایجاد شد، اما از خشونت جلوگیری شد... یک روز بعد از پایان کنفرانس، نمایندگان عرب از فلسطین، اردن، عراق، بحرین و افریقای شمالی با لیبراستارت و (AFL-CIO)ی سولیداریتی سنتر برای یک بخش خیلی ثمر بخش با هم جلسه داشتند.

نهایتاً، کنفرانس موفق بود. یک کمک و همکاری واقعی برای ایجاد یک شبکه جدید همبستگی جهانی برای اتحادیه‌های کار بود. فعالان ضد اسرائیلی نمی‌توانستند بی‌تاثیر باشند. تنها هدف آنها رساندن پیغام تنفر و عدم استقبال از اسرائیلی‌ها بود.

اریک لی یکی از مخالفان سرسخت کمپین "تحریم، بایکوت و عدم سرمایه‌گذاری اسرائیل" است. وی اعمال اسرائیل را، حق طبیعی‌اش برای دفاع از کشور اسرائیل می‌داند و به هیچ وجه مسأله اشغال فلسطین را مطرح نمی‌کند.

منابع:

http://www.labourstart.org/2011/?page_id=73

نمود و افزود: این نیز نشانی از دشمنی شما با طبقه‌ی کارگر است.

۱۵:۳۰: پس از قرائت بیانیه کارگران توسط نماینده‌شان، چند کارگر نیز سخنرانی کوتاهی نمودند. این امر و صحبت‌های کارگران که با شعارهای دیگر کارگران پایان می‌یافت خشم پلیس ضد شورش حاضر در محل را بیشتر کرده و پلیس آخرین اخطار را به کارگران این‌گونه داد: اجازه ندارید چادر بزنید و نایلون پهن کنید! این آخرین اخطار است. کارگران نیز با شعار دادن پاسخ پلیس را دادند.

۱۶:۳۰: پلیس وقتی دید کارگران به تهدیدها اهمیتی نداده و با شعار پاسخ داده، چادرها و نایلون‌ها را جمع نمی‌کنند، شروع به خراب کردن و پاره کردن چادرهای کارگران نمود. کارگران با دیدن این موضوع به صورت بازو به بازو به نشانه‌ی یکپارچگی در مقابل پلیس ایستاده و مانع از تخریب چادرهایشان شدند. طولی نکشید که دستور سرکوب داده شد. پلیس ضد شورش با سپر، باتوم و گاز فلفل به کارگران حمله‌ور و به سرکوب آنها پرداختند. چندین کارگر زخمی شدند ولی کارگران مصمم به اعتصابشان ادامه دادند. سپس کارگران، جاده‌ی مقابل کارخانه را بسته و ترافیکی ایجاد کردند.

۱۶:۴۰: تعدادی از کارگران بازداشت شده در اتوبوس‌های پلیس ضد شورش قرار گرفته‌اند. در این بین، پلیس سعی بر بازداشت تعدادی از خبرنگاران نشریات کارگری را داشت که کارگران مانع از این امر شدند.

۱۶:۵۰: دو نفر از نمایندگان کارگران با فرمانده پلیس مذاکره می‌کنند. پلیس خواستار باز شدن جاده و رفع ترافیک بوجود آمده، شد ولی نمایندگان کارگران می‌گویند تنها در صورت آزاد شدن کارگران بازداشتی اینکار را انجام خواهیم داد و برای انتقال رفقای مان به کلانتری اتوبوس‌ها باید از روی «ما» عبور کنند.

۱۷:۰۵: کارگران همچنان به اشغال جاده ادامه می‌دهند، در این بین دو ماشین پلیس ضد شورش بر روی مواد غذایی، آب، لباس‌ها و دیگر وسائل کارگران که در محل اعتصاب قرار داشت آب پاشید و از روی آنها چندین بار عبور نمودند و باعث گردید هیچ یک از آن وسائل قابل استفاده نباشد.

۱۱:۵۵: رفته رفته کارگرانی که دیروز زخمی شده و به خانه‌هایشان رفته بودند و زنان کارگرنیز به صف دیگرکارگران می‌پیوندند. در این بین دیگرکارگران با پهن کردن نایلون و درست کردن سرپناه‌های نایلونی مشغول هستند.

۱۳:۱۵: کارگرانی که در کارخانه‌ی دیگر گریف واقع در «سلطان بیگلی» مشغول به کار بوده و حمایت خود را از کارگران اعتصاب‌کننده اعلام داشته و سعی بر تشکیل، «تشکل کارگری» داخل کارخانه نموده بودند، یک به یک از کارخانه اخراج می‌شوند. این خبر به محل اعتصاب کارخانه گریف می‌رسد و کارگران فراخوان همبستگی و اعتصاب برای کارگران کارخانه‌های دیگر گریف می‌دهند. در این هنگام کارگران شعارهایی مبنی بر «اتحاد کارگران» می‌دهند و پلیس به حالت آماده‌باش در می‌آید. کارگران اخراجی گریف واقع در سلطان بیگلی نیز اعلام نمودند اعتصاب خواهند کرد.

۱۳:۲۵: پس از اخطار پلیس مبنی بر اینکه باید محل را ترک کرده و اعتصاب را تمام کنید، کارگران کارخانه‌ی «فنیش» نیز به کارگران کارخانه‌ی گریف پیوسته و با اتحاد کارگران این دو کارخانه، میدان مقاومت را وسیع‌تر و موقعیت حمله و سرکوب را بر پلیس ضد شورش تنگ‌تر ساختند.

۱۴:۳۵: با تهدیدهای پلیس و حراست، کارگران بیانیه خود را در حضور ده‌ها خبرنگار قرائت کردند. قسمتی از این بیانیه که توسط «اورهان پورهان» نماینده‌ی کارگران اعتصاب‌کننده قرائت شد به شرح زیر است:

آنها تصور می‌کنند با سرکوب، دستگیری، تهدید و فشار بر طبقه کارگر می‌توانند اعتصاب را بشکنند! اتفاقاً برعکس! کینه‌ی ما نسبت به این سیستم ضد کارگر بیشتر و بیشتر می‌شود، مقاومتان سخت‌تر و بر تلاشمان برای رسیدن به حقوق‌مان افزوده می‌شود. وی همچنین ادامه داد: همانطور که می‌بینید مقاومت کارگران برای رسیدن به حقوق‌شان هر روز وسیع‌تر می‌شود، مبارزه‌مان ادامه خواهد داشت. اورهان پورهان در پایان با اشاره به اینکه بعد از سرکوب کارگران توسط پلیس در روز شصتم اعتصاب، به مانع شدن پلیس برای رساندن آب و غذا به کارگرانی که بر روی پشت بام کارخانه به اعتصاب ادامه می‌دادند تاکید

۱۷:۱۰: نمایندگان کارگران سعی دارند اطلاعاتی مبنی بر تعداد، موقعیت و احوال بازداشتی‌ها بگیرند.

۱۷:۱۵: پلیس آزاد کردن کارگران بازداشت شده را قبول می‌کند و از کارگران می‌خواهد به محل اعتصاب بازگردند. با بازگشت کارگران به محل اعتصاب پلیس حمله‌ی سنگین‌تری را شکل داده و شروع به سرکوب با شدت بیشتری می‌کند.

۱۷:۳۰: کارگران به کوچی کنار کارخانه پناه برده و پلیس همچنان با ماشین «آب‌پاش» و «باتوم» به کارگران حمله می‌کند.

درگیری بین کارگران و پلیس ادامه داشت تا ساعت ۲۰:۳۰ که پلیس بازداشتی‌ها را به کلانتری «آرناووت کوی» منتقل نمود. در این بین چند تن از کارگران برای گرفتن چادر، آب، غذا و دیگر احتیاجات کارگران به دفتر مرکزی «کنفدراسیون کارگران انقلابی» رفته و با دبیرکل معاون دبیرکل کنفدراسیون ملاقات نمودند.

از ساعت ۱۰:۰۰ نمایندگان کارگران با مسئولین کنفدراسیون سندیکاهای کارگران انقلابی و تعدادی از وکلای کارگران جلسه‌ای برگزار نمودند.

ضمیمه ۳

بخش‌هایی از متن یکی از بیانیه‌های هیئت مدیره کنفدراسیون کسک:

ما سکوت نمی‌کنیم، ما مقاومت می‌کنیم، سرکوب نمی‌تواند ما را مرعوب کند.

دموکراسی پیشرفته AKP با افزایش روزانه دستگیری‌ها و زندانی کردن ادامه دارد. اما همواره دیده شده که این دموکراسی پیشرفته در خصومت با کارگران و دموکراسی واقعی ساخته شده و مانند رژیم‌های دیکتاتوری و فاشیستی، مخالفان خود را بازداشت و زندانی می‌کند.

در این زمینه کنفدراسیون‌ها و اتحادیه‌های وابسته به ما به طور مداوم در معرض سرکوب خودسرانه و بازداشت و زندان در سراسر ترکیه هستند.

در سال گذشته در مجموع ۵۹ نفر از اعضا و مدیران ما به جرم فعالیت‌های اتحادیه‌ای زندانی شده‌اند. صبح ۹ فوریه ۲۰۱۳، مسئول آموزش و سازماندهی کنفدراسیون و تعدادی از رهبران اعضا کنفدراسیون ما دستگیر شدند.

تصویرهایی از اعتصاب کارگران کارخانه گریف

<http://peaceinkurdistancampaign.com/2013/02/21/trade-unionraids-kesk-statement/#more-2368>

به عنوان کسک در می یابیم که هرزمان که ما در مبارزه با سیاست‌های فریبکارانه و برای خواسته‌های دموکراتیک‌مان مصمم تر می‌شویم، سرکوب‌ها افزایش یافته و به حقوق و آزادی کارگران تعرض بیشتری می‌شود.

ما خود را پیدا کرده و علیه امپراطوری ترس و وحشت که معمارش حزب عدالت و توسعه است به مبارزه ادامه خواهیم داد... بر اساس اطلاعاتی که از طریق رسانه‌ها دریافت‌ه‌ایم بیش از ۱۰۰ نفر دستگیر شده‌اند و ما هنوز نمی‌دانیم چه تعداد از دستگیرشدگان اعضا و مدیران اتحادیه‌های ما هستند. اما یک چیز را می‌دانیم و آن این است که حزب عدالت و توسعه در خصومت با کارگران و دموکراسی بسیار حرفه‌ای است و هرگونه مخالفت، اقدام و طبیعی‌ترین فعالیت‌های اپوزیسیون را جنایت (جرم) می‌داند و گاهی می‌خواهد یک جنایت در آن درست کند. از سوی دیگر در آخرین عملیات و حملات گسترده‌ی اخیر نشان دادند ادعایشان در باره‌ی دموکراسی و بسته‌ی اصلاحات توخالی است...

مشخص است که ما بیشتر از گذشته در مورد انواع شیوه‌های غیرقانونی که سعی می‌کند ما را از مبارزه‌مان دور کند و ما را سرکوب کند، ساکت نخواهیم ماند. ما به عنوان کسک می‌خواهیم به تمام شیوه‌هایی که با هدف ارعاب مخالفان خود (اپوزیسیون دموکراتیک) و اعضا و مدیران کنفدراسیون ما، انجام می‌شود، پایان داده و بلافاصله دوستان ما آزاد شوند.

ما می‌دانیم که با اعلام این امر که تحت هر شرایطی در برابر این سیستم منسوخ سرکوب و استثمار، مقاومت می‌کنیم و از برادری مردم علیه نژادپرستی و شوونیسم، استقلال به عنوان مخالفت با امپریالیسم، صلح به عنوان مخالفت با جنگ و حقوق کارگران به عنوان مخالفت با غارت و استثمار دفاع می‌کنیم.

باید بدانید که هدف کسک و دوستانش، بالا بردن بیشتر سطح مبارزه برای کارگران و دموکراسی و مقابله با هرگونه عمل غیرقانونی است و با گذشت هر روز با شیوه‌های تازه، مصمم‌تر به مبارزه برای از بین بردن ستم و استثمار علیه کارگران و دموکراسی ادامه خواهد داد.

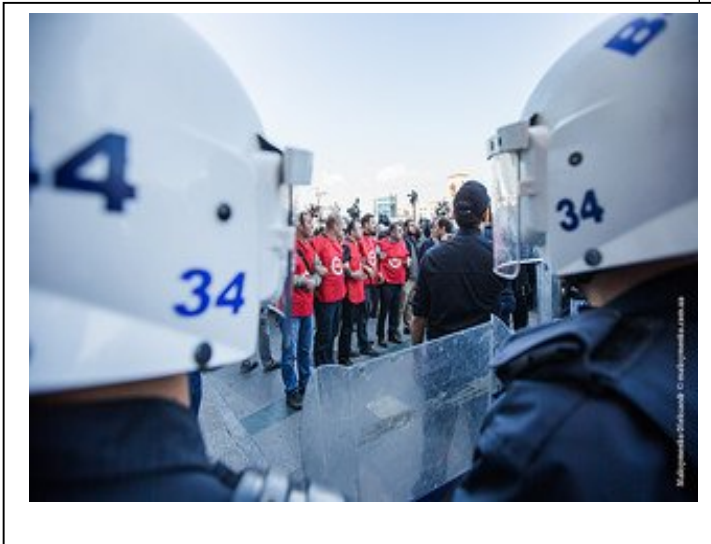
ما به دفاع و حمایت از حقوق اعضای بازداشت شده و زندانی‌مان ادامه خواهیم داد. ما هرگز مجذوب سیاست دولت حزب عدالت و توسعه نمی‌شویم و در مخالفت با ظلم و ستم و استبداد آقایان خواهیم ایستاد. سرکوب نمی‌تواند ما را مرعوب کند!

زنده باد مبارزه ما! پر دوام باد فعالیت کسک، کمیته اجرایی

عکس ها از سایت های مختلف گرفته شده است و مربوط به تظاهرات و اعتصابات کارگری مختلف و ماجراهای میدان تقسیم است.

واحد تحقیقات و پژوهش کانون مدافعان حقوق کارگر- بهمن ۱۳۹۳

ما سکوت نمی کنیم، ما مقاومت می کنیم، سرکوب نمی تواند ما را مرعوب کند

نیترو بیانیه کسک برای آزادی کارگران دستگیر شده